

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

ОПРЕДЕЛЯМ:

РОСИЦА КАРАМФИЛОВА

Министър на околната среда и водите

Дата: *13.11.2022г.*

Специфични и подробни цели на опазване на защитена а зона BG0002074 „Никополско плато“, съгласно Решение по т. 1 от Протокол № 26 от заседание на Националния съвет по биологично разнообразие, проведено на 28.04.2022 г.

Автори: Димитър Димитров¹, Петър Шурулинков², Свилен Чешимеджиев³, Иван Христов³, Красимир Христов⁵ и Мартин Маринов¹

¹Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания при БАН

²Национален природонаучен музей при БАН

³Българско дружество за защита на птиците

⁴WWF - ДСР

⁵Сдружение за дивата природа „Балкани“

Съдържание

1. Въведение.....	4
2. Специфични цели за A004 <i>Tachybaptus ruficollis</i> (мальк гмурец).....	6
3. Специфични цели за A019 <i>Pelecanus onocrotalus</i> (розов пеликан).....	9
4. Специфични цели за A022 <i>Ixobrychus minutus</i> (мальк воден бик).....	12
5. Специфични цели за A023 <i>Nycticorax nycticorax</i> (нощна чапла).....	14
6. Специфични цели за A026 <i>Egretta garzetta</i> (малка бяла чапла).....	16
7. Специфични цели за A773 <i>Ardea alba</i> (голяма бяла чапла).....	19
8. Специфични цели за A028 <i>Ardea cinerea</i> (сива чапла).....	21
9. Специфични цели за A029 <i>Ardea purpurea</i> (червена чапла).....	24
10. Специфични цели за A030 <i>Ciconia nigra</i> (черен щъркел).....	26
11. Специфични цели за A031 <i>Ciconia ciconia</i> (бял щъркел).....	29
12. Специфични цели за A855 <i>Mareca penelope</i> (фиш).....	33
13. Специфични цели за A052 <i>Anas crecca</i> (зимно бърне).....	35
14. Специфични цели за A053 <i>Anas platyrhynchos</i> (зеленоглава патица).....	38
15. Специфични цели за A856 <i>Spatula querquedula</i> (лятно бърне).....	41
16. Специфични цели за A060 <i>Aythya nyroca</i> (белоока потапница).....	44
17. Специфични цели за A072 <i>Pernis apivorus</i> (осояд).....	47
18. Специфични цели за A073 <i>Milvus migrans</i> (черна каня).....	49
19. Специфични цели за A074 <i>Milvus milvus</i> (червена каня).....	52
20. Специфични цели за A075 <i>Haliaeetus albicilla</i> (морски орел).....	54
21. Специфични цели за A080 <i>Circus gallicus</i> (орел змияр).....	57
22. Специфични цели за A081 <i>Circus aeruginosus</i> (тръстикова блатар).....	59
23. Специфични цели за A082 <i>Circus cyaneus</i> (полски блатар).....	62
24. Специфични цели за A084 <i>Circus pygargus</i> (ливаден блатар).....	64
25. Специфични цели за A899 <i>Accipiter gentilis</i> (голям ястреб).....	66
26. Специфични цели за A898 <i>Accipiter nisus</i> (мальк ястреб).....	69
27. Специфични цели за A402 <i>Accipiter brevipes</i> (късопръст ястреб).....	72
28. Специфични цели за A403 <i>Buteo rufinus</i> (белоопашат мишелов).....	75

29. Специфични цели за A087 <i>Buteo buteo</i> (обикновен мишелов).....	78
30. Специфични цели за A858 <i>Clanga pomarina</i> (малък креслив орел).....	81
31. Специфични цели за A091 <i>Aquila chrysaetos</i> (скален орел)	84
32. Специфични цели за A092 <i>Hieraetus pennatus</i> (малък орел)	86
33. Специфични цели за A094 <i>Pandion haliaetus</i> (орел рибар)	89
34. Специфични цели за A096 <i>Falco tinnunculus</i> (черношипа ветрушка).....	91
35. Специфични цели за A097 <i>Falco vespertinus</i> (червенонога ветрушка).....	94
36. Специфични цели за A099 <i>Falco subbuteo</i> (сокол орко)	96
37. Специфични цели за A511 <i>Falco cherrug</i> (ловен сокол)	99
38. Специфични цели за A122 <i>Crex crex</i> (ливаден дърдавец).....	101
39. Специфични цели за A123 <i>Gallinula chloropus</i> (зеленоножка)	104
40. Специфични цели за A125 <i>Fulica atra</i> (лиска)	107
41. Специфични цели за A131 <i>Himantopus himantopus</i> (кокилобегач).....	110
42. Специфични цели за A136 <i>Charadrius dubius</i> (речен дъждосвирец)	112
43. Специфични цели за A165 <i>Tringa ochropus</i> (голям горски водобегач)	114
44. Специфични цели за A168 <i>Actitis hypoleucos</i> (късокрил кюкавец)	117
45. Специфични цели за A179 <i>Larus ridibundus</i> (речна чайка)	120
46. Специфични цели за A459 <i>Larus cachinnans</i> (Каспийска чайка)	122
47. Специфични цели за A734 <i>Chlidonias hybrida</i> (белобуза рибарка)	123
48. Специфични цели за A197 <i>Chlidonias niger</i> (черна рибарка)	126
49. Специфични цели за A198 <i>Chlidonias leucopterus</i> (белокрила рибарка)	128
50. Специфични цели за A215 <i>Bubo bubo</i> (бухал)	131
51. Специфични цели за A229 <i>Alcedo atthis</i> (земеродно рибарче).....	133
52. Специфични цели за A230 <i>Merops apiaster</i> (обикновен пчелояд)	135
53. Специфични цели за A231 <i>Coracias garrulus</i> (синявица)	139
54. Специфични цели за A429 <i>Dendrocopos syriacus</i> (сирийски пъстър кълвач).....	141
55. Специфични цели за A242 <i>Melanocorypha calandra</i> (дебелоклюна чучулига)	143
56. Специфични цели за A243 <i>Calandrella brachydactyla</i> (късопръста чучулига)	145
57. Специфични цели за A246 <i>Lullula arborea</i> (горска чучулига)	147
58. Специфични цели за A249 <i>Riparia riparia</i> (брегова лястовица).....	149
59. Специфични цели за A255 <i>Anthus campestris</i> (полска бърбица)	151
60. Специфични цели за A307 <i>Sylvia nisoria</i> (ястребогушо коприварче)	153
61. Специфични цели за A338 <i>Lanius collurio</i> (червеногърба сврачка).....	155
62. Специфични цели за A339 <i>Lanius minor</i> (черночела сврачка)	158
63. Специфични цели за A379 <i>Emberiza hortulana</i> (градинска овесарка)	160
64. Цитирана литература.....	162

Въведение

Специална защитена зона (СЗЗ) ВГ0002074 „Никополско плато“, определена по Директива 2009/147/ЕО за опазване на дивите птици, заема площ от 22246,4 ха и попада изцяло в Континенталния биогеографски регион. Обявена е със Заповед № РД-841 от 17.11.2008 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 108 от 19.12.2008 г.), изменена със Заповед № РД-80 от 28.01.2013 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 10 от 05.02.2013 г.). Съгласно стандартния формуляр за данни (СФД), в зоната предмет на опазване са 59 вида птици. СЗЗ обхваща обширно плато в Средна Дунавска равнина, покрито с широколистни гори, степи, храстови местообитания и обработваеми площи. Налице са и скални и лъсови откоси. По западните граници на зоната тече р. Осъм, а по северните р. Дунав. Зоната е едно от най важните места за малкия орел, синявицата, орела змияр и полската бърбрия. От европейско значение е популацията на обикновения пчелояд, който гнезди със значителна численост в СЗЗ. Обект на опазване в зоната са редица застрашени видове като черният щъркел, белоопашатият мишелов, осоядът, малкият креслив орел, черночелата сврачка и червеногърбата сврачка.

Методика на теренните проучвания

По време на теренните проучвания на птиците през 2021 г., СЗЗ беше посетена минимум два пъти по време на размножителния сезон на упоменатите в таблица 3.2 на СФД видове. Принципно методиката на проучването следва тази от „Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие“ (НСМБР), но ограничението във времето и средствата не позволиха стриктно прилагане на методите за отделните видове птици. Направена е верификация на актуалното състояние на популациите на видовете в СЗЗ (основно гнездящи) и техните местообитания. При констатирането на конкретни заплахи за видовете, то те са описани в текста към тях. В допълнение, са посочени и принципни заплахи, базирани на конкретни наблюдения и информация (от литературата, СФД и др.), която имат авторите на разработката.

Оценката на популациите на зимуващите видове е направена на база данните от Средно-зимните преброявания на водолюбивите птици (СЗП) за 2019 и 2020 г., предоставени от ИАОС.

Оценката на популациите на мигриращите / концентриращи се видове в СЗЗ е направена предимно на база на литературни източници и СФД, много рядко в случай на наблюдения от пролетта на 2021 г.

При поставянето на специфични цели за отделните видове изискващи провеждане на допълнителен мониторинг за установяване размера на гнездящата, мигриращата и/или зимуващата популация на вида в зоната, предлагаме да се следват методиките приети от МОСВ и ИАОС, и утвърдени от Националния съвет по биоразнообразие. Сроковете на мониторинг да са съобразени с изискванията дадени в "Методически указания за провеждане на орнитологичен мониторинг", утвърдени от МОСВ през месец юни 2010 г.

- ✓ Мониторинг на гнездящите видове: Шуруликов и др.(2015) Методика за мониторинг на гнездящите видове птици. НСМБР - ИАОС
- ✓ Мониторинг на мигриращите птици: Мичев, Т. и Профиров, Л. (2010) Методически указания за провеждане на орнитологичен мониторинг и Методика за мониторинг на реещите се мигриращи птици. НСМБР - ИАОС.
- ✓ Мониторинг на зимуващите птици: Методика за мониторинг на зимуващи птици. НСМБР - ИАОС.

За отделните видове и групи птици тези методики са доразвити и допълнени, съгласно целите на Докладването по чл.12 (Схеми 1 - 5) и приложени през 2020 г., с което препоръчваме да се съобразят бъдещите теренни проучвания.

Настоящият документ включва следните раздели с важна информация:

- ✓ Код и наименование на вида
- ✓ Кратка характеристика на вида
- ✓ Характер на пребиваване в страната, характерно местообитание и хранене
- ✓ Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво
- ✓ Състояние на ниво СЗЗ
- ✓ Анализ на наличната информация
- ✓ Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната
- ✓ Необходимост от промени на СФД за СЗЗ
- ✓ Цитирана литература (обща за документа)

Природозащитните цели са представени в текста по-долу в табличен вид, като са изведени на преден план основни параметри с техните целеви стойности, към които да се насочат природозащитните цели така, че да се постигне стабилна/нарастваща тенденция на популацията на вида. Необходимо е обаче да поясним, че поради липсата на систематизиран мониторинг на птиците в СЗЗ-ни от мрежата Натура 2000 в България, **не са посочвани тенденции в популациите на видовете**, а само целеви стойности за минималния размер на популациите в зоната. За да се посочат статистически достоверни, дори и само краткосрочни тенденции в популациите (за 10 г. период) на птиците в СЗЗ, са необходими данни от поне 5 г. систематизиран мониторинг на видовете, а такива в повечето случаи липсват.

Специфични цели за A004 *Tachybaptus ruficollis* (малък гмурец)

1. Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 23-29 cm, размахът на крилата - 40-45 cm. В брачно оперение темето, гърбът и вратът са черно-кафяви. Бузите, шията и горната част на гърдите са кестеняво-рижи. Тялото отстрани е черно-кафяво. В зимно оперение общата окраска е по-светла и размита. Бузите, шията и гърдите бежово-кафяви. Подбрадието и коремът – бели. Гърбът е тъмен. Без полов диморфизъм, със слаби възрастови различия. Младите са като възрастните в зимно оперение, но с тъмни ивици зад и под окото (Svensson et al., 2009; Симеонов и др., 1990; BWPi, 2006).

Характер на пребиваване в страната

Гнездящ, мигриращ и зимуващ вид за страната. Зимува по незамерзналите водоеми в границите на гнездовия ареал. Птици от Северна и Средна Европа зимуват по Черноморието. Миграцията е от началото на септември до март. В средата на зимата по водоемите на страната се задържат няколко стотин екземпляра – между 400 и 1500 индивида, съгласно Докладването от 2019 г. По-големи струпвания са установени във Варненското езеро, залива при Бургас и яз. Искър.

Гнезди на отделни двойки и в колонии. Снася в края на април, началото на май 4 до 10 бели яйца. Малките са гнездобегълци (Симеонов и др. 1990, Нанкинов, 2012).

Характерно местообитание

През размножителния период, миграция и зимуване обитава както равнинните, така и планински водоеми. Среща се в малки и големи сладководни или бракични водоеми, като езера, реки, блата, канали, рибарници, утайници и др., обрасли с тръстика, камъш, папур и друга водна растителност до 800 м.н.в.

При миграция и зимуване се концентрира предимно по морските заливи, крайморските езера и блата и язовирите (Симеонов и др. 1990). Подходящи местообитания, според Директивата за хабитатите, по време на миграция и зимуване са 1110, 1130, 1150, 1160, 3260 и 3270, а през размножителния период – сладководни местообитания от типа на 3130, 3140, 3150 (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се с дребна риба, ракообразни, миди, жаби, водни насекоми и техните ларви, а също така и с водорасли (Нанкинов, 2012).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Видът е разпространен в цялата равнинна и полупланинска част на страната, където има макар и малки влажни зони, обрасли с висша водна растителност. Основната част от популацията е концентрирана в Тракийската низина, по Дунавското и Черноморското крайбрежие, в Дунавската равнина, Софийското поле и по долините на по-големите реки (Янков, 2007). В Тунджанската равнина гнездови находища има по р. Тунджа, в редица рибарници, язовири и микроязовири. През зимния период малките гмурци се концентрират в речните вировете по р. Тунджа, кариерите покрай реката и язовирите (Даскалова и др., 2020). По дунавското крайбрежие видът е разпространен в почти всички подходящи местообитания, но не е многочислен. Регистриран е във влажни зони, покрити с гъсти тръстикови масиви. Броят варира между 24 и 50 гн. двойки, но предвид характера на местообитанието и ниската откриваемост, вероятно числеността е по-висока (Shurulinkov et al., 2019).

Според IUCN видът е слабо засегнат – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021). Включен е в Червената книга на България в категорията „Уязвим вид“. Включен в Приложение 3 на ЗБР.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната **гнездяща** популация на вида се оценява на 500 – 1500 двойки, а според Янков (2007) числеността е 800 – 1900 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.), както и дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) е неизвестна. За гнездовата популация са посочени следните заплахи: G05, G06, J02, F02.

Зимуващата популация е оценена на 400 – 1500 индивида, като по данни от Средно зимно преброяване за България през периода 2013-2018, минималната зимуваща популация е 384 индивида, а максималната – 987. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е нарастваща, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) е флукуираща, променлива.

Мигриращата национална популация е оценена на 500 – 1000 индивида. За мигриращата популация са посочени следните заплахи: K04, F26, G12.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФД на зоната вида е гнездящ и преминаващ. **Гнездящата** популация се оценява на **1 - 1 двойка**, което представлява 0,07 – 0,2 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Съгласно стандартния формуляр за данни СФД на зоната вида е **мигриращ**, но числеността на мигриращата популация не е посочена. Плътноста на популацията на вида е оценена като значителна (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

Гнездяща популация

Най-многочисленият вид от гмурците след големия гмурец (Иванов, 1979). Гнезди в повечето водоеми с тръстикови масиви в района на средната Дунавска равнина. Числеността му не е била обект на специално проучване и поради скрития му начин на живот обикновено намираните двойки са по-малко от реално присъстващите (Шурулинков и др. 2005). Видът не е посочен в ОВМ „Никополско плато“ (Костадинова и Граматиков, 2007) и не е наблюдаван в зоната по време на теренните проучвания през 2021 г. Липсват публикувани данни за числеността на гнездящата популация на вида в зоната.

Мигрираща популация

В извън гнездовия период малкият гмурец е най-масов през есента, от септември до януари, като по-късно числеността му намалява със замръзването на водоемите (Шурулинков и др. 2005). Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната по време на миграция.

От посочените в Докладването от 2019 г. заплахи и въздействия за гнездящата, мигриращата и зимуващата популация: G05, G06, J02, F02, K04, F26, G12, валидни за зоната са:

- G06 – Сладководен риболов и улов на черупчести организми (спортен);
- G12 – При лов и инцидентно убиване (при риболовни и ловни дейности);
- K04 - Изменение на хидродинамичните характеристики;

Заплахи за вида в зоната са браконьерството и незаконния отстрел, както и риболов с мрежи, пожари в тръстиковите масиви и безпокойство.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели				
Популация: Размер гнездовата популацията	Брой гнездящи двойки	1 двойка	В настоящия СФД (актуализиран през 2018 г.) е посочена 1 гнездяща двойка. Видът не е установен като гнездящ по време на мониторинга в защитената зона през гнездовия период на 2021 г.	Поддържане на популацията най-малко 1 двойка. Извършване на мониторинг за установяване на актуалния размер на гнездящата популация до 2025 г.				
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Неизвестен	В СФД за концентрацията на вида по време на миграция в зоната не са посочени стойности за числеността му. Не са налични данни за настоящата мигрираща численост на вида в зоната, поради което е предвидена междинна цел.	Междинна цел: Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на актуалния размер на мигриращата популация до 2025 г.				
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания на вида	ha	най-малко 444	Изчислено на база % на местообитание N06 – Вътрешни водни тела (застояла вода, течаща вода).	Поддържане на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона.				
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ha	най-малко 444	Изчислено на база % на местообитание N06 – Вътрешни водни тела (застояла вода, течаща вода).	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида.				
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по	5 степенна скала	2-Добро или 1- Отлично	<table border="1"> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> <tr> <td>1-Отлично - High</td> </tr> <tr> <td>2-Добро - Good</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено - Moderate</td> </tr> </table>	Екологично състояние	1-Отлично - High	2-Добро - Good	3-Умерено - Moderate	Поддържане или подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи местообитания на
Екологично състояние								
1-Отлично - High								
2-Добро - Good								
3-Умерено - Moderate								

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
биологичен елемент риби (JDS4-Fish)			<p>4-Лошо - Poor</p> <p>5-Много лошо - Bad</p> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател риби (пункт устието на Искър и устието на Янтра) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 5, стр. 51).</p>	вида, на стойности 2-Добро или 1-Отлично състояние

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Предвид наличната информация за настоящата численост на вида в защитената зона по време на гнездене, миграция и зимуване, не е необходима актуализация на СФД.

Специфични цели за A019 *Pelecanus onocrotalus* (розов пеликан)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 140 – 175 см. Размах на крилата: 245 – 295 см. Една от най-едриите летящи птици. Оперението при възрастните е бяло, с розов оттенък през размножителния период. На тила с кичур от удължени пера. С голямо жълто петно на гушата. Клюнът е голям с яркожълто-оранжева „торба“ през размножителния период. Ирисът е тъмен (червен), обкръжен от розова гола кожа. Краката са жълто-розови, по-червени при гнездене. В полет черните махови пера отдолу рязко контрастират с белите подкрилия. Младите са предимно с тъмно-кафеникаво и сиво оперение, с жълтеникава „торба“, с розова орбитална кожа и жълтеникаво-розови крака.

Характер на пребиваване в страната

В миналото розовият пеликан е гнездящо-прелетен и преминаващ. Днес е преминаващ и по изключение зимуващ (Симеонов и др., 1990). С рядко неперидично гнездене през отделни години в езеро Сребърна и в блато Песчина на остров Персин. Последното успешно гнездене е на пет двойки в езерото Сребърна през 2018 г. У нас се среща ежегодно основно по време на миграция, когато между 15 000 и 23 000 птици са регистрирани по Черноморското крайбрежие, основно около Бургас. През август хиляди розови пеликани се събират за почивка и хранене в Бургаското езеро (Вая). Пролетната миграция е от средата на март до средата на април, а есенната – от началото на август до началото на ноември (Симеонов и др. 1990). Зимува в Африка. Отделни малки групи остават да зимуват в страната, основно по влажните зони в района на Южното Черноморско крайбрежие и Южна България.

Характерно местообитание

Обитава обширни блата и езера, обрасли с тръстика и папур, с открити водни огледала и богати на риба, рибарници, язовири и полусолени водоеми. Розовият пеликан гнезди в големи самостоятелни и смесени (най-често с големи корморани и къдроглави пеликани) колонии, разположени на плаващи тръстикови острови, или изкуствени платформи. Пълното

люпило е от 2-3 яйца. Мътят и двете птици, като имат едно поколение годишно в периода май-юли. Предпочитаните местообитания са 1130, 1150, 1160, 3130, 3140 и 3150, според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се с риба, предимно *Carassius spp.*, *Cyprinus carpio*, *Tinca tinca*, *Rutilus rutilus* и др., която лови поединично или в групи. Зависим е от големи влажни зони, богати на риба (Симеонов и др., 1990).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Рядък и малоброен гнездящ вид. Колиниален. Единични двойки гнездят неперидично в езерото Сребърна (2018 г.) и в блато Песчина на о. Персин (2016). Неразмножаващи се индивиди и ята се задържат през целия гнездови сезон в Бургаските влажни зони и някои други водоеми (Янков, 2007). В миналото розовият пеликан е гнездял в Мандренското езеро (до около 1958 г.) и Стралджанското блато (до към 1920 г.).

Природозащитният статус на розовият пеликан според IUCN е LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021). Включен в Червената книга на Р България в категория „Изчезнал“. Включен в СПЕС 3. Включен е в Приложение 1 на Директивата за птиците, както и в Приложения 2 и 3 на ЗБР.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) липсва оценка за националната гнездяща популация на вида.

Зимуващата популация е оценена на 1 – 20 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е стабилна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) - неизвестна.

Мигриращата национална популация е оценена на 20 000 – 51 000 индивида.

За мигриращата и зимуващата популация са посочени следните заплахи и въздействия: F05, J02, D02, C03, K04, G01 и G14.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФД на зоната видът е преминаващ. Максималната стойност на **мигриращата** популация се оценява на **45 индивида**, което е **0,23-0,9%** от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал на разпространение, (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В– добра стойност.

4. Анализ на наличната информация

Мигрираща популация

В резултат на проучването на есенната и пролетната миграция в рамките на проекта „Минимизиране на рисковете за дивите птици“ е потвърдено, че както през есента, така и през пролетта розовият пеликан мигрира основно през Източна България, като малки ята са установявани в западната част на Дунавската равнина (Галиче) и в Лудогорието (Острово). По време на пролетната миграция през България са установени да прелитат около 35000 розови пеликана, а по време на есенната - 51000 (2012 г.) (Матеева и Янков, 2013). Видът не е посочен в ОВМ „Никополско плато“ (Костадинова и Граматиков, 2007) и не е наблюдаван в зоната по време на теренните проучвания през 2021 г. Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната по време на миграция, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Неизвестна	В СФД за концентрацията на вида по време на миграция в зоната е посочена максимална стойност 45 индивида. Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната по време на миграция, както и наблюдения на вида в зоната през 2021 г.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на актуалния размер на мигриращата популация до 2025 г.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите за вида местообитания за хранене и почивка.	ha	Най-малко 444 ha	Площта е изчислена на база данните от СФД като % на местообитание N06 - вътрешни водни тела (застояла вода, течаща вода);	Поддържане на площта на подходящите за вида местообитания за хранене и почивка в размер най-малко 444 ha.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент риби (JDS4-Fish)	5 степенна скала	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично - High</td> </tr> <tr> <td>2-Добро - Good</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено - Moderate</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо - Poor</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо - Bad</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател риби (пункт устието на Искър и устието на Янтра) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 5, стр. 51).</p>	Екологично състояние	1-Отлично - High	2-Добро - Good	3-Умерено - Moderate	4-Лошо - Poor	5-Много лошо - Bad	Поддържане или подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи местообитания на вида, на стойности 2-Добро или 1-Отлично състояние
Екологично състояние										
1-Отлично - High										
2-Добро - Good										
3-Умерено - Moderate										
4-Лошо - Poor										
5-Много лошо - Bad										

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Поради липсата на достатъчно данни за мигриращата популация в зоната промяна на качеството на данните от „G“ - good (добро) на „M“ – moderate (средно качество).

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D	A/B/C		
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A019	<i>Pelecanus onocrotalus</i>			c		45	i		M	C	A	C	B

Специфични цели за A022 *Ixobrychus minutus* (малък воден бик)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 32 см. Размах на крилете: 42 см. Темето, тилът, гърбът, крилата и опашката на мъжкия малък воден бик са черни със зеленикав оттенък. Челото и надочната ивица са бели. Двете страни на главата, шията, гърдите и плещите са охрено-ръждиви. По гърдите има тъмни надлъжни резки. Коремът и подопашката са белезникави. Темето и тилът на женската са черни, а останалите части от горната страна на тялото - тъмнокафяви с жълтеникави краища на перата. От предната страна на шията има неясни надлъжни резки. Горната страна на главата при младите екземпляри е тъмнокафява, а гърбът - кафяв изпъстрен с белезникави точки. Долната страна на тялото има белезникав цвят с надлъжни тъмнокафяви петна. Мъжкят е по-едър. Младите са жълто-кафяви, с черни надлъжни щрихи.

Характер на пребиваване в страната

В България малкият воден бик е гнездящ и прелетен вид. Пролетната миграция е от март до средата на май, а есенният прелет е от края на август до октомври (Симеонов и др. 1990). Зимува в Африка и около Средиземноморието.

Характерно местообитание

Малкият воден бик обитава блата и езера, разливи на реки, микроязовири, язовири, канали на напоителни системи, рибарници и оризища, обрасли с предимно с тръстика (Симеонов и др. 1990). Среща се дори в изолирани малки водоеми с достатъчно тръстика, където да се крие. Изгражда гнездова платформа от тръстика, често издигната над водното ниво, закрепена за тръстиката или ниски храсти. Снася 2 – 7 яйца, има едно поколение годишно през периода май-юли. Предпочитаните местообитания са: 1130, 1150, 3130 и 3150 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Малкият воден бик се храни предимно рано сутрин и вечер. Храната си търси в тръстикови масиви, по края на водни площи с различни размери и по-рядко на открито (Симеонов и др. 1990). Лови малки рибки, жаби, пиявици, водни насекоми, миди, охлюви и червеи. Рядко напада гнездата на дребни блатни птици и унищожава яйцата и малките им.

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С широко и сравнително плътно разпространение по Дунавското поречие, в Дунавската равнина, Тракийската низина, по Черноморското крайбрежие и някои котловинни полета в Западна България, на места в Добруджа и по долините на реките Арда, Струма и Места (Янков, 2007).

Природозащитният статус на малкият воден бик според IUCN е LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021). Включен в Червената книга на Р България в категория „Застрашен“. Включен в SPEC 3. Включен е в Приложение 1 на Директивата за птиците, както и в Приложения 2 и 3 на ЗБР.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 1500-4500 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е стабилна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – също стабилна.

За гнездящата популация са посочени следните заплахи и въздействия: F01, F05, H01, J01, J02.

3. Състояние в сСЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФД на зоната видът е гнездящ. Гнездящата популация се оценява на **2 - 2 двойки**, което представлява 0,04 – 0,13 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Съгласно стандартния формуляр за данни СФД на зоната видът е **мигриращ**, но числеността на мигриращата популация не е посочена. Плътноста на популацията на вида е оценена като значителна (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

Гнездяща популация

По Дунавското крайбрежие малкият воден бик е широко разпространен, като гнезди дори и в малки влажни зони, канали с водна растителност и др. В периода 2006-2013 г. се посочва численост по р. Дунав между 40 и 93 дв. (Shurulinkov et al., 2019). В ОВМ „Никополско плато“ видът е посочен като гнездящ с численост 2 дв. (Костадинова и Граматиков, 2007). В данните от пробните площадки от 2012 г. в доклада „Проучване на гнездящите птици в защитени зони за птици от Натура 2000“ за числеността на гнездовата популация на малкия воден бик са посочени 2 дв. (Матеева, Янков 2013). При теренните проучвания през 2021 г. видът не е наблюдаван. Липсват актуални данни за числеността на гнездящата популация на вида в зоната.

Мигрираща популация

В ОВМ „Никополско плато“ видът е отбелязан като мигриращ, но не е посочена численост (Костадинова и Граматиков, 2007). Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната по време на миграция.

От посочените в Докладването от 2019 г. заплахи и въздействия за гнездящата популация: F01, F05, H01, J01, J02, няма валидни за зоната.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер гнездовата популацията	Брой гнездящи двойки	Най-малко 2 дв.	Определен въз основа на стандартния формуляр СФД (актуализиран през 2018 г.), в който са посочени 2 гнездящи двойки.	Поддържане на популацията най-малко 2 двойки.
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания на вида	ha	най-малко 444	Изчислена на база % на местообитание N06 – Вътрешни водни тела (застояла вода, течаща вода).	Поддържане на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона в размер най-малко 444 ha.
Местообитание	ha	най-малко	Изчислена на база % на	Поддържане на

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида		444	местообитание N06 – Вътрешни водни тела (застояла вода, течаща вода).	площта на подходящите местообитания на вида в защитената зона в размер най-малко 444 ha.
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент риби (JDS4-Fish)	5 степенна скала	2-Добро или 1-Отлично	Екологично състояние	Поддържане или подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи местообитания на вида, на стойности 2-Добро или 1-Отлично състояние
			1-Отлично - High	
			2-Добро - Good	
			3-Умерено - Moderate	
			4-Лошо - Poor	
			5-Много лошо - Bad	
			Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател риби (пункт устието на Искър и устието на Янтра) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 5, стр. 51).	

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Предвид наличната информация за настоящата гнездова численост на вида в защитената зона не е необходима актуализация на СФД.

Специфични цели за A023 *Nycticorax nycticorax* (нощна чапла)

1. Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото на нощната чапла достига до 63 см., а размахът на крилата ѝ - до 110 см. Оперението е трицветно. Долната страна на врата, гърдите, челото и бузите са бели. Горната страна на главата и гърбът са черни с метален блясък, а останалата част от тялото е сива или сиво-охрена. През размножителния период от тила израстват две дълги лентовидни пера, които през останалите сезони липсват. Има червени очи и сравнително къси крака с дълги нокти. Няма полов диморфизъм. Горната част на тялото на младите индивиди е тъмнокафява, с ръждиви надлъжни черти и многобройни бели капковидни петна, по които се различава от големия воден бик. Долната част е белезникава с кафяви ивици по гърдите.

Характер на пребиваване в страната

Нощната чапла е гнездящ, прелетен, преминаващ и по изключение зимуващ вид в България (Симеонов и др. 1990). Пролетната миграция е през март-април, а есенната – през август-септември. Зимува в Африка.

Характерно местообитание

Нощната чапла обитава блата, езера, разливи на реки, микроязовири, язовири, канали на напоителни системи, рибарници, оризища, всички обрасли с изобилна блатна растителност, както и заливни гори и равнинни дъбови гори. Размножителният период започва от май и продължава до август, по изключение до септември. Гнезди в самостоятелни или смесени колонии заедно с други видове чапли, корморани, блестящи ибиси и лопатарки. Единични гнезда не са известни. Познати са три типа гнездови колонии: в тръстикови масиви, в заливни гори и в равнинни дъбови гори. Гнездата са разположени предимно в горните етажи или до около 1 м. от водната повърхност (Симеонов и др. 1990). Снася 3 – 5 яйца и има едно поколение годишно. Предпочитаните местообитания са 1130, 1150, 1160, 3130, 3150, 91D0, 91E0 и 91F0 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се предимно с животни - риби, водни охлюви, ракообразни, насекоми, жаби, гущери, гризачи и други малки водни и наземни животни (Симеонов и др. 1990).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С разпръснато и групово разпространение по Дунавското крайбрежие, Горнотракийската низина, Бургаските влажни зони, по р. Арда и Софийското поле (Янков, 2007), Дунавската равнина (Шурулинков и др., 2005).

Природозащитният статус на нощната чапла според IUCN е LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021). Включен е в SPEC 3. Включен в Червената книга на Р България в категория „Уязвим“. Включен е в Приложение 1 на Директивата за птиците, както и в Приложения 2 и 3 на ЗБР.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 500 – 2500 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е намаляваща, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – стабилна. Краткосрочната тенденция на популацията в рамките на Натура 2000 е намаляваща.

Мигриращата национална популация (за периода 2001 – 2018 г.) е оценена на 2500 – 6000 индивида. Пролетната миграция е през март-април, а есенната от края на август до ноември.

За гнездящата и мигриращата популация са посочени следните заплахи и въздействия: F05, K01, F26, G01, H01, J02, M08 и G05.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Съгласно СФД, видът се опазва в зоната като **мигриращ** (концентриращ се по време на миграция). Числеността на популацията е неизвестна, поради липса на данни (DD). Популацията е с оценка „С“. Опазването на вида е добро (оценка „В“). Популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка за значимост на зоната за опазване на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

Нощната чапла е спомената като част от орнитофауната на „Никополско плато“ при определяне на ОВМ в България, но не е посочена численост на популацията в зоната и е оценена с категория „D“ (Шурулинков и др., 2007). В СФД числеността също е неизвестна но популацията е оценена с категория „С“. Видът не се споменава в зоната при проучването на гнездящите видове птици (Матеева и др., 2013). По данни от теренното проучване през 2021 г. видът не е установен в зоната. В онлайн платформите за орнитологични наблюдения има едно наблюдение на нощна чапла по брега на р. Дунав източно от Никопол (ebird - I. Ivanova,

Маю 2021). Необходимо е планиране на системен мониторинг за изясняване на действителната численост на вида по време на миграция.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Неизвестна	Липсва информация за числеността на популацията. Необходимо е планиране на системен мониторинг за изясняване на действителната численост на вида по време на миграция.	Междинна цел: Планиране на мониторинг до 2025 г. за реална оценка на мигриращата популация на вида.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания	ha	Най-малко 667 ha.	Включва % на местообитания N06 – водни площи и N10 – влажни ливади от СФД.	Поддържане площта на подходящите местообитания в размер най-малко 667 ha.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент риби (JDS4-Fish)	5 степенна скала	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично - High</td> </tr> <tr> <td>2-Добро - Good</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено - Moderate</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо - Poor</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо - Bad</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател риби (пункт Искър и Янтра) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 5, стр. 51).</p>	Екологично състояние	1-Отлично - High	2-Добро - Good	3-Умерено - Moderate	4-Лошо - Poor	5-Много лошо - Bad	Поддържане или подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи местообитания на вида, на стойности 2-Добро или 1-Отлично състояние
Екологично състояние										
1-Отлично - High										
2-Добро - Good										
3-Умерено - Moderate										
4-Лошо - Poor										
5-Много лошо - Bad										

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

На този етап не могат да бъдат предложени промени в СФД за този вид.

Специфични цели за A026 *Egretta garzetta* (малка бяла чапла)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 55 – 65 cm. Размах на крилата: 88 – 106 cm. Изцяло бяла птица. Може да се сгрещи с голямата бяла чапла. Основните различия са по-малкият размер, тъмният клон и крака с жълти стъпала, които обаче не се виждат, когато птицата е кацнала във водата. През размножителния сезон има две удължени пера на тила – егретки.

Характер на пребиваване в страната

Малката бяла чапла е гнездящо-прелетен вид в България (Симеонов и др., 1990). Размножителният период започва от средата на април и продължава до началото на август. Пролетната миграция е от средата на март до май, а есенната – от края на август до октомври. Видът зимува в Африка и Близкия Изток.

Характерно местообитание

Малката бяла чапла обитава блата, езера, разливи на реки, микроязовири, язовири, канали на напоителни системи, рибарници, оризища, както и заливни гори и равнинни дъбови гори. Образува различни по големина смесени колонии с други видове чапли, кormорани, ибиси и лопатарки. Познати са три типа гнездови колонии: в тръстикови масиви, в заливни гори и в равнинни дъбови гори. Гнездото е разположено предимно в средните етажи на дърветата, или до около 1 m над водната повърхност (Симеонов и др., 1990). Снася 3 – 4 яйца, като има едно поколение годишно. Предпочитаните местообитания са 1130, 1150, 1160, 3130, 3150, 91D0, 91E0 и 91F0 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Храни се с малки рибки, жаби и попови лъжички, водни насекоми, земноводни, малки гризачи и др., често в реHAVи ята от по няколко индивида. В изследване на птици от Софийско са установени *Microtus arvalis*, *Lacerta viridis*, *Lacerta sp.*, *Rana ridbunda*, *Tinca tinca*, *Gobio gobio*, *Scardinius erythrophthalmus*, *Alburnus alburnus*, *Libellula sp.*, *Gryllus demertus*, *Gryllotalpa gryllotalpa*, Carabidae, Dytiscidae, Hydrophylidae, Chrysomelidae, Curculionidae, *Geotrupes sp.* Ловува рано сутрин и привечер, по-рядко през останалото време (Симеонов и др., 1990).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Гнезди по Дунавските острови и в различен тип влажни зони – езера, блата, рибарници и язовири. С разпръснато и групово разпространение по Дунавското крайбрежие, Горнотракийската низина, Бургаските влажни зони и по р. Арда. С епизодично гнездене в Софийското поле. Често неразмножаващи се индивиди могат да се регистрират и в други райони на страната (Янков, 2007).

Включен е в **Приложение 1** на Директивата за птиците, както и в Приложения 2 и 3 на ЗБР. Природозащитният статус на малката бяла чапла според IUCN е LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021). Включен в Червената книга на Р България в категория „Почти Застрашен“.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценя на **500 – 2000 двойки**. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е **намаляваща**, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – **стабилна**. Краткосрочната тенденция на популацията в рамките на Натура 2000 е намаляваща.

Мигриращата национална популация (за периода 2001 – 2018 г.) е оценена на **3000 – 5000 индивида**.

За гнездящата и мигриращата популация са посочени следните заплахи и въздействия: F05, G01, H01, J02, K01, F26, M08 и G05.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Според СФД, малката бяла чапла е мигриращ вид за зоната. Мигриращата популация на малката бяла чапла е **неизвестна** според СФД, като има липса на данни (DD) за вида в зоната. Оценката за популацията е „С“. Опазването на вида е добро (оценка „В“),

популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

Малката бяла чапла е сравнително рядък вид за СЗЗ „Никополско плато“. Видът не гнезди в границите на зоната. Основните наблюдения на малка бяла чапла са от поречието на река Дунав при град Никопол – 01.08.2012 г. – 2 инд.; 29.07.2016 г. – 1 инд.; 13.08.2017 г. – 2 инд., 17.06.2020 г. – 6 инд.; 05.07.2021 г. – 6 инд. (Чешмеджиев, непубл. данни), както и по река Осъм при село Муселиево – 28.04.2021 г. – 7 инд. (Шурулинков, непубл. данни) и 11.09.2021 г. – 1 инд. (Чешмеджиев, непубл. данни).

По отношение на мигриращата популация, липсват данни и трябва да се заложи междинна цел за прилагане на адекватен мониторинг през периода март-април и август-септември до 2025 г. за изясняване на тази численост.

По време на теренното проучване през 2021 г. не бяха установени заплахи за вида.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Неизвестна	Целевата стойност е неизвестна според СФД. За да се установи целевата стойност е необходимо прилагане на адекватен мониторинг в периода на пролетната миграция - от средата на март до май, и за есенната – от края на август до октомври.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на актуалния размер на мигриращата популация до 2025 г.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ha	Най-малко 222 ha	Изчислена на база местообитание N10 (влажни зони) като % от СФД. Видът често се храни извън територията на СЗЗ „Никополско плато“.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 222 ha.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, -по биологичен елемент водни безгръбначни (JDS4-Aquatic Macroinvertebrates)	5 степенна скала	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично – High</td> </tr> <tr> <td>2-Добро – Good</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено – Moderate</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо – Poor</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо – Bad</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател Водни безгръбначни (пункт устие на р. Искър) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 1, стр. 62).</p>	Екологично състояние	1-Отлично – High	2-Добро – Good	3-Умерено – Moderate	4-Лошо – Poor	5-Много лошо – Bad	Поддържане на екологичното състояние на водните тела с подходящи местообитания на вида, на стойности 2-Добро или подобряване на стойност 1-Отлично състояние
Екологично състояние										
1-Отлично – High										
2-Добро – Good										
3-Умерено – Moderate										
4-Лошо – Poor										
5-Много лошо – Bad										

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Предвид наличната информация за настоящата мигрираща популация на малката бяла чапла в защитената зона не може да бъде направена актуализация на СФД.

Специфични цели за A773 *Ardea alba* (голяма бяла чапла)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 85 – 100 cm. Размах на крилата: 145 – 170 cm. Оперението е изцяло бяло. Значително по-едра от малката бяла чапла и с по-дълъг врат. В полет се виждат значително по-дългите ѝ крака. През размножителния период клонът е с тъмен връх, през останалата част от годината е изцяло жълт.

Характер на пребиваване в страната

Голямата бяла чапла е гнездящо-прелетен, преминаващ и зимуващ вид в България. Размножителният период започва от началото на март и продължава до началото на юли. Пролетната миграция е от март до средата на април, а есенната – от началото на септември до края на октомври (Симеонов и др., 1990). Частичен мигрант, зимува в Южна Европа, включително и в България, когато е по-често срещана.

Характерно местообитание

Голямата бяла чапла обитава блата и езера с обширни тръстикови масиви, крайбрежия на големи реки с изобилна растителност. По време на миграция и през зимата е широко разпространена в ниските части на страната, особено в открити райони в близост до големи реки и други влажни зони, както и в язовири, микроязовири, рибарници, напоителни канали и др. Най-често образува малки самостоятелни колонии, по-рядко гнезди по периферията на големите колонии от чапли, корморани, блестящи ибиси и лопатарки. Гнездата са разположени в труднодостъпни тръстикови масиви, или високо по дърветата на заливните гори (Симеонов и др., 1990). Снася 2 – 5 яйца, като има едно поколение годишно. Предпочитаните местообитания са 1130, 1150, 1160, 3130, 3150, 91D0, 91E0 и 91F0 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Храни се предимно с риба, по-рядко със земноводни, влечуги, големи водни насекоми и птици (Симеонов и др., 1990).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Много рядък и малоброен гнездящ вид. Гнезди поединично или на неголеми колонии – самостоятелни или с други чапли и корморани. През периода 2013 – 2018 г. е установена да се размножава по поречието на река Дунав, в Бургаските влажни зони, в езеро Дуранкулак, в Драгоманското блато и на две места в Горнотракийската низина. На повечето места гнезди нередовно. Единствените места, където гнезди ежегодно от 2007 г. насам са Драгоманското блато и ез. Сребърна. През размножителния период закъснели мигранти или летуващи неразмножаващи се птици могат да се наблюдават на много места в Северозападна България, Тракийската низина, по река Искър, в Източните Родопи, покрай река Дунав и Черноморското крайбрежие (Янков, 2007).

Включен е в **Приложение 1** на Директивата за птиците, както и в Приложения 2 и 3 на ЗБР. Природозащитният статус на голямата бяла чапла според IUCN е LC (Least Concern)

(BirdLife International, 2021). Включен в Червената книга на Р България в категория „Критично застрашен“.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на **10 – 50 двойки**. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е **нарастваща**, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – също **нарастваща**. Краткосрочната тенденция на гнездящата популацията в рамките на Натура 2000 е стабилна.

Мигриращата национална популация (за периода 2001 – 2018 г.) е оценена на **500 – 1000 индивида**.

Зимуващата национална популация (за периода 2013 – 2018 г.) е оценена на **600 – 2000 индивида**. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2013 – 2018 г.) е **нарастваща**, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – също **нарастваща**.

За гнездящата, зимуващата и мигриращата популация са посочени следните заплахи и въздействия: K01, M08, F01, J03 и J02.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Според СФД, голямата бяла чапла е мигриращ вид за зоната. Мигриращата популация на голямата бяла чапла е **неизвестна** според СФД, като има липса на данни (DD) за вида в зоната. Оценката за популацията е „С“. Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

Голямата бяла чапла е изключително рядък вид в границите на СЗЗ „Никополско плато“. Единични наблюдения на вида са налични основно по време на зимуване – 14.01.2006 г. – 5 инд. при устието на р. Осъм (СЗП 2006 г.) и 20.12.2019 г. – 1 инд. на брега на р. Дунав в град Никопол (Чешмеджиев, непубл. данни). По цялото българско поречие на р. Дунав видът зимува в малка численост, средно 9 инд. годишно (Michev & Profirov, 2003). По данни от СЗП през 2019, 2020 и 2021 г. видът не е наблюдаван в зоната. По време на теренното проучване през 2021 г. голямата бяла чапла не беше наблюдавана в СЗЗ „Никополско плато“.

По отношение на мигриращата популация, липсват данни и трябва да се заложи междинна цел за прилагане на адекватен мониторинг през периодите март – април и септември - октомври до 2025 г. за изясняване на тази численост.

По време на теренното проучване през 2021 г. не бяха установени заплахи за вида.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Неизвестна	Целевата стойност е неизвестна според СФД. За да се установи целевата стойност е необходимо прилагане на адекватен мониторинг в периода на пролетната миграция - от средата на март до май, и за есенната – от края на август до октомври.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на актуалния размер на мигриращата популация до 2025 г.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични цели за зоната						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ha	Най-малко 222 ha	Изчислена на база местообитание N10 (влажни зони) като % от СФД. Видът често се храни извън територията на СЗЗ „Никополско плато“.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 222 ha.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, -по биологичен елемент водни безгръбначни (JDS4-Aquatic Macroinvertebrates)	5 степенна скала	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично – High</td> </tr> <tr> <td>2-Добро – Good</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено – Moderate</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо – Poor</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо – Bad</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател Водни безгръбначни (пункт устие на р. Искър) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 1, стр. 62).</p>	Екологично състояние	1-Отлично – High	2-Добро – Good	3-Умерено – Moderate	4-Лошо – Poor	5-Много лошо – Bad	Поддържане на екологичното състояние на водните тела с подходящи местообитания на вида, на стойности 2-Добро или подобряване на стойност 1-Отлично състояние
Екологично състояние										
1-Отлично – High										
2-Добро – Good										
3-Умерено – Moderate										
4-Лошо – Poor										
5-Много лошо – Bad										

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Предвид наличната информация за настоящата мигрираща популация на голямата бяла чапла в защитената зона не може да бъде направена актуализация на СФД.

Специфични цели за A028 *Ardea cinerea* (сива чапла)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 84 – 102 cm. Размах на крилата: 155 – 175 cm. Най-разпространената и едра чапла в България. Има възрастов диморфизъм и малки сезонни различия. Гърбът и крилата са сиви. Шията отпред и гърдите са с черни надлъжни ивици. Възрастните през размножителния период отгоре са сиви с черни плещи и украсяващи пера на главата, които впоследствие изчезват. Отдолу са белезникави, главата и шията са бели с черни ивици зад очите и по предната част на шията. При младите горната част на главата и шията отстрани са сиви.

Характер на пребиваване в страната

Сивата чапла е гнездящо-прелетен, преминаващ, постоянен и зимуващ вид в България. Пролетната миграция е от края на февруари до средата на април, а есенната – от края на юли до ноември (Симеонов и др., 1990). Мигрира на юг при тежки зими и замръзване на водоемите. В България зимуват птици от Северна Европа.

Характерно местообитание

Сивата чапла обитава блата и езера с обширни тръстикови масиви; равнинни и заливни гори; долни и средни течения на по-големи реки с изобилна растителност и богати на риба. По време на миграция и през зимата се среща и в язовири, микроязовири, рибарници, оризища, напоителни канали и др. Размножителният период е от началото на март до края на юли. Гнезди в самостоятелни и смесени колонии. По дунавското крайбрежие колониите са разположени в гори от бяла топола, бяла върба, и по-рядко хибридна топола и летен дъб (Симеонов и др., 1990). Гнездата са големи, често на върха на дървото. Снася 4 – 5 яйца, като има едно поколение годишно. Предпочитаните местообитания са 1130, 1150, 1160, 3130, 3150, 91D0, 91E0 и 91F0 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се с риба, земноводни, влечуги, гризачи и др. При проучване в района на Софийското поле в стомасите на пет сиви чапли са установени: *Arvicola terrestris*, *Microtus arvalis*, *Lacerta viridis*, *Lacerta sp.*, *Natrix natrix*, *Natrix tessellata*, *Rana ridibunda*, *Cyprinus carpio*, *Tinca tinca*, *Carassius auratus*, *Carassius sp.*, *Gobio gobio*, *Cobites taenia*, *Leuciscus cephalus*, *Libellula sp.*, *Gryllotalpa gryllotalpa*, *Neucoris sp.*, *Notonecta glauca*, *Dytiscus sp.*, Hydrophilidae, Curculionidae, *Donacia sp.* (Симеонов и др., 1990).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

В самостоятелни или смесени колонии разпръснато из цялата страна, главно по Дунавското и Черноморското крайбрежие и долините на повечето по-големи реки в равнините (Дунавска равнина, Тракийска низина) и ниските части на планините (най-вече в Предбалкана) (Янков, 2007).

Природозащитният статус на сивата чапла според IUCN е LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021). Включен в Червената книга на Р България в категория „Уязвим“. Включен в Приложение 3 на ЗБР.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на **800 – 1200 двойки**. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е **стабилна**, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – **нарастваща**. Краткосрочната тенденция на гнездящата популацията в рамките на Натура 2000 е стабилна.

Мигриращата национална популация (за периода 2001 – 2018 г.) е оценена на **110 – 330 индивида**.

Зимуващата национална популация (за периода 2013 – 2018 г.) е оценена на **1000 – 2000 индивида**. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2007 – 2018 г.) е **стабилна**, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – също **стабилна**.

За гнездящата, мигриращата и зимуващата популация са посочени следните заплахи и въздействия: M07, K01, J03, F01, J02, K04, B06 и D02.

3. Състояние в СЗ ВG0002074 „Никополско плато“

Съгласно СФД на зоната, видът е мигриращ/концентриращ. Оценките за вида са направени при недостатъчна информация (DD) – популация с оценка „С“, опазване на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

Сивата чапла е един от най-често срещаните гнездящи видове по българското поречие на р. Дунав (Shurulinkov et al., 2019b), но няма публикувани данни за гнезденето на вида в СЗ

„Никополско плато“. Хранителните местообитания на вида в зоната са по р. Осъм и брега на р. Дунав. По време на теренните наблюдения от 2021г. на 18 май са наблюдавани 3 екз. при с. Новачене и 1 при Дебово. Възможно е формирането на гнездова колония в долното течение на р. Осъм. Необходими са допълнителни проучвания за изясняване на статуса и числеността на вида в зоната.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивид и	Най-малко 3	Целевата стойност е определена въз основа на теренни проучвания от 2021г.	Поддържане на популация в размер на най-малко 3 инд. Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на актуалния размер на мигриращата популация до 2025 г.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ha	Най-малко 800 ha	Включва р. Осъм с прилежащите стари корита, пасища, канали, както и брега на р. Дунав.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 800 ha.
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент риби (JDS4-Fish)	5-степенна скала	2-Добро или 1-Отлично за р. Дунав и 3-Умерено или по-добро за р. Осъм (BG1OS130R1015 и BG1OS130R1115)	<p>Екологично състояние</p> <p>1-Отлично - High</p> <p>2-Добро - Good</p> <p>3-Умерено - Moderate</p> <p>4-Лошо - Poor</p> <p>5-Много лошо - Bad</p> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател риби (пункт Искър и Янтра) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 5, стр. 51). Екологичното състояние/потенциал на р. Осъм е 4 --Лошо при ПБТ BG1OS130R1015 и 3-Умерено при ПБТ BG1OS130R1115</p>	Поддържане или подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи местообитания на вида, на стойности 2-Добро или 1-Отлично състояние за р. Дунав и 3-Умерено или по-добро за р. Осъм (BG1OS130R1015 и BG1OS130R1115)

6. Необходимост от промени в СФД за СЗ ВГ0002074 „Никополско плато“

Предвид наличната информация за концентриращата се численост на вида в защитената зона по време на миграция, предлагаме следната актуализация в СФД:СФД

- Добавяне на стойност за максимална численост на популацията, предвид данните от теренните проучвания;
- Добавяне на единица за популацията „i“ и промяна на качеството на данните от липса на данни „DD“ в средно качество на данните „M“;

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A028	<i>Ardea cinerea</i>			c		4	i		M	C	B	C	C

Специфични цели за A029 *Ardea purpurea* (червена чапла)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 70 – 90 cm. Размах на крилата: 110 – 145 cm. Оперението е ръждивокафяво, често изглеждащо доста тъмно. Има възрастов диморфизъм и малки сезонни различия. Възрастните през размножителния период са сивокафяви, с украсяващи пера по главата, както и с нежни бели пера по гърба и гърдите, които липсват през другите сезони. Младите са ръждивокафяви, с черни петна и ивици.

Характер на пребиваване в страната

Червената чапла е гнездящо-прелетен и преминаващ вид в България. Пролетната миграция е от края на март до април, а есенната – от август до началото на ноември (Симеонов и др., 1990). Зимува в Средиземноморието и Африка.

Характерно местообитание

Червената чапла обитава сладководни езера, блата, разливи на реки с тръстикови масиви или заливни гори. Размножителният период е от средата на април до средата на юли. Гнезди в малобройни и разредени самостоятелни колонии, или по периферията на големите смесени колонии от други видове чапли, корморани, блестящи ибиси и лопатарки. Единично гнездящите двойки са изключение (Симеонов и др., 1990). Гнездото е сред тръстика или на дърво. Снася 4 – 5 яйца, като има едно поколение годишно. Предпочитаните местообитания са 1130, 1150, 1160, 3130, 3150, 91D0, 91E0 и 91F0 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Храни се с риба, земноводни, влечуги, гризачи, водни безгръбначни и др. Проучване от 1970-те год. в Софийското поле установява в 14 стомаха на червени чапли *Microtus arvalis*, *Lacerta sp.*, *Rana ridibunda*, *Cyprinus carpio*, *Gryllus demertus*, Carabidae, Dytiscidae (Симеонов и др., 1990).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Сравнително рядък и малоброен гнездящ и прелетен вид. С разпръснато разпространение в ниските части на страната (Янков, 2007). Гнезди поединично или на неголеми колонии – самостоятелни или с други чапли и корморани. Установена е като гнездящ вид главно по поречието на р. Дунав и по Черноморското крайбрежие. Във вътрешността на страната малки колонии са установени главно в Тракийската низина и една на Драгоманското блато.

Включен е в **Приложение 1** на Директивата за птиците, както и в Приложения 2 и 3 на ЗБР. Природозащитният статус на червената чапла според IUCN е LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021). Включен в SPEC 3. Включен в Червената книга на Р България в категория „Застрашен“.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на **100 – 200 двойки**. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е **неизвестна**, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – **нарастваща**. Краткосрочната тенденция на гнездящата популацията в рамките на Натура 2000 е неизвестна.

Мигриращата национална популация (за периода 2001 – 2018 г.) е оценена на **60 – 350 индивида**.

За гнездящата и мигриращата популация са посочени следните заплахи и въздействия: K01, M07, F01 и J02.

3. Състояние в СЗ ВГ0002074 „Никополско плато“

Съгласно СФД мигриращата популация е **неизвестна**, поради липса на данни (Quality „DD“), но се среща в зоната (Category: present - P), (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

Червената чапла е широко разпространен гнездящ вид по българското поречие на р. Дунав, но с ниска численост (Shurulinkov et al., 2019b). По време на теренните работи от 2021 г. видът не е установен в СЗ „Никополско плато“. Няма данни за концентрацията на вида в зоната по време на миграция. Необходимо е прилагане на адекватен мониторинг в периода август – март за изясняване на тази численост.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели				
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Неизвестна	Целевата стойност не е определена поради липса на данни в СФД. Тези данни се нуждаят от потвърждение в резултата на адекватен мониторинг в периода август – март месец.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на актуалния размер на мигриращата популация до 2025 г.				
Местообитание на вида: Площ на подходящото местообитание на вида	ha	Най-малко 350 ha	Включва водолюбивата растителност по крайбрежието на р. Осъм.	Поддържане на площта на подходящите местообитания на вида в размер най-малко 350 ha				
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с	5-степенна скала	2-Добро или 1-Отлично за р. Дунав и 3-Умерено или по-добро за р.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично - High</td> </tr> <tr> <td>2-Добро - Good</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено - Moderate</td> </tr> </tbody> </table>	Екологично състояние	1-Отлично - High	2-Добро - Good	3-Умерено - Moderate	Поддържане или подобряване на екологичното състояние на
Екологично състояние								
1-Отлично - High								
2-Добро - Good								
3-Умерено - Moderate								

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
местообитания на вида, по биологичен елемент риби (JDS4-Fish)		Осъм (BG1OS130R1015 и BG1OS130R1115)	<p>4-Лошо - Poor</p> <p>5-Много лошо - Bad</p> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател риби (пункт Искър и Янтра) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 5, стр. 51). Екологичното състояние/потенциал на р. Осъм е 4 --Лошо при ПБТ BG1OS130R1015 и 3-Умерено при ПБТ BG1OS130R1115</p>	водните тела с подходящи местообитания на вида, на стойности 2-Добро или 1-Отлично състояние за р. Дунав и 3-Умерено или по-добро за р. Осъм (BG1OS130R1015 и BG1OS130R1115)

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Предвид наличната информация за настоящата гнездова и концентрираща се численост на вида в защитената зона по време на миграция не може да бъде направена актуализация на СФД.

Специфични цели за A030 *Ciconia nigra* (черен щъркел)

1. Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 90-105 cm, тегло 2,4 - 3,6 kg, размах на крилата – 120 - 138 cm., дължина на крилото 52-60 cm. Оперението е черно с синкавовиолетов отблясък, коремът е бял. Клюнът и краката са червени, при младите кафеникави. Няма полов диморфизъм, женските са само малко по-дребни от мъжките. Оперението на младите е без синкавовиолетов отблясък. Често използва в полет въздушните термики за да набира височина. При миграция, летуване и зимуване образува големи самостоятелни ята, често надхвърлящи 50 екз.

Характер на пребиваване в страната

Черният щъркел е далечен мигрант. Пролетната миграция е от началото на март до средата на май. Есенната миграция е от втората половина на август до края на октомври. Късноесенните и зимните скитания са от началото на ноември до края на февруари. В оризищата северно от Пловдив няколко десетки птици редовно зимуват от 1978 г. насам, което е първото известно зимовище на вида в Западна Палеарктика (Големански, 2015). Отделни птици или малки групи зимуват нередовно и в други части на Горнотракийската низина. Максималната численост, отчетена при Бургаския залив през 2011 г. е 1 998 индивида, а за периода 2012-2017 г. численостите варират между 3 781 и 6 293 индивида (Michev et al., 2018).

Характерно местообитание

Гнезди в равнинни, полупланински и планински широколистни гори, скални комплекси, проломи на реки, ждрела. Най-често в дъбови и дъбово-липови гори, по-рядко габъррови и

букови. Много рядък в иглолистни гори в планините, обикновено в борови. Храни се по реки, язовири, микроязовири, рибарници, оризища, влажни ливади, ниви и др.

Гнездовия хабитат включва всички типове горски местообитания у нас, с изключение на горите от клек, мура и келяв габър.

Хранене

Храни се предимно с риба, земноводни, едри околородни безгръбначни, понякога и с дребни бозайници и новоизлюпени малки на наземно гнездящи птици.

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Масово гнезди в низинни и нископланински гори в ЮИ България – в Тунджанската хълмиста низина (70-80 дв.), Сакар и Източните Родопи (Стойчев и др 2008, Даскалова и др. 2020). Многоброен и в Източна Стара планина, Поломието и Лудогорието. В Западна България по-малоброен, повече двойки там гнездят в Северозападна България и Предбалкана. В горите над 1000 м. е рядък и спорадично разпространен. По Дунавските острови е сравнително рядък и малоброен –установен е да гнезди на 11 острова, но в прилежащите части на Дунавската равнина е по-чест, като общата численост в крайдунавския район е оценена на 80-150 дв. (Cheshmedzhiev et al., 2019).

Включен в Червената книга на България като уязвим (Големански, 2015).

Понастоящем популацията се оценява на 600-900 гнездящи двойки (Докладване на България по чл.12) и е разпространен в цялата страна. Тенденцията в гнездовата численост на популацията и в разпространението у нас е положителна. Съгласно Докладването от 2019 г., краткосрочната популационна тенденция (2000-2018 г.) е неизвестна, а дългосрочната (1980-2018 г.) е увеличаваща се. Според нашите данни и краткосрочната тенденция показва увеличение.

Посочени са следните заплахи: земеделски дейности, генериращи точкови замърсявания на повърхностните води, както и спортни и туристически дейности извън населените места и туристическите зони. Всъщност, видът страда най-силно от горскостопанските дейности, при които се унищожава гнездовия му хабитат, възниква значително безпокойство и дори се отсичат дървета с гнезда. Други негативни фактори са изграждането на ВЕЦ по реките, създаването на нови и разширяването на стари каменни кариери, сблъсъците с електропреносната мрежа, изграждането на ветрогенератори, незаконния отстрел в района на рибовъдни стопанства и язовири.

Черният щъркел се опазва също така и като **мигриращ вид** с численост 2 000-11 000 индивида (Michev et al., 2011, Mateeva, Iankov 2013). Не са посочени краткосрочни и дългосрочни тенденции в развитието на популацията. Посочени са следните заплахи: отводняване, рекултивация и преобразуване на влажни зони, блата, и др. в селищни или туристически зони; електропреносна и комуникационна мрежа (кабели).

В Червената книга (Големански, 2015) е посочено като заплаха замърсяването на влажните зони, преследване в рибни стопанства и др.

3. Състояние на вида в СЗ ВГ0002074 „Никополско плато“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФД на зоната черният щъркел е гнездящ и мигриращ вид. Гнездящата популация на вида се оценява на **4 - 5 двойки**, което представлява **0,6 – 0,7 % от националната гнездяща популация** (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Съгласно СФД мигриращата популация на черния щъркел се оценява на **6 – 98 индивида** (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

4. Анализ на наличната информация

Черният щъркел гнезди редовно в СЗЗ „Никополско плато“ (Cheshmedzhiev et al., 2019). Оценката на гнездящата популация през 2012 г. е 4 – 5 двойки (Матеева, 2013). По време на размножителния сезон видът е многократно наблюдаван в периода 2005 – 2020 г., най – често в районите около селата Драгаш войвода, Любеново, Новачене, Муселиево, Евлогиево и Жернов (Чешмеджиев, непубл. данни; Шурулинков, непубл. данни). По време на теренното проучване през 2021 г. черният щъркел беше наблюдаван на 21.04.2021 г. – общо 3 индивида в района на с. Драгаш войвода; 26.04.2021 г. – 2 инд. в района на с. Евлогиево; 27.05.2021 г. – 1 инд. в района на язовир Драгаш войвода; 28.05.2021 г. – 1 инд. при р. Осъм в близост до с. Новачене; 29.05.2021 г. – 1 инд. при р. Осъм до с. Муселиево; 29.05.2021 г. – 1 инд. в близост до гр. Никопол; 16.06.2021 г. – инд. в района на с. Драгаш войвода и 18.06.2021 г. – 2 инд. между селата Вълбел и Драгаш войвода.

Черният щъркел се среща редовно в границите на СЗЗ „Никополско плато“ и по време на пролетната и есенната миграция. По време на специализирани проучвания върху есенната миграция на реешите се птици (август – октомври 2009 г.) от стационарна точка в с. Вълбел са установени общо 98 инд. черни щъркели. По време на проучвания върху пролетната миграция на реещи се птици (април – май 2010 г.) от стационарна точка в с. Вълбел са установени 6 инд. черни щъркели (Чешмеджиев, 2010). Все пак е нужно да се проведе по-детайлно проучване върху пролетната и есенната миграция на вида в границата на зоната, за да се актуализира тази численост.

По време на теренното проучване през 2021 г. не са регистрирани заплахи за вида. Въпреки това горскостопански дейности и практики, както и браконьерски сечи по време на размножителния сезон и извън него биха имали лимитиращо въздействие върху черния щъркел.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на гнездящата популация	Брой двойки	Мин. 4 дв.	Оценката на гнездящата популация на черния щъркел в СЗЗ „Никополско плато“ е 4-5 двойки. Необходим е редовен мониторинг.	Поддържане на популацията в размер най-малко 4 дв.
Популация: Размер на мигрираща популация	Брой индивиди	Най-малко 50	Мигриращи/преминаващи птици. Доколкото зоната не се явява основен миграционен коридор за вида, тази численост изглежда реалистична. Проучване и редовен мониторинг на пролетната (март-май) и есенната миграция (август - октомври) на реешите се птици	Поддържане на популация от мин. 50 инд.
Местообитание	ha	Най-	Изчислена въз основа на %	Поддържане

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични цели за зоната						
на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания		малко 2892	местообитание от широколистна естествена гора (N16) в рамките на зоната.	на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона в размер на най-малко 2892 ha.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ha	Най-малко 667 ha	Изчислена на база местообитание N10 (влажни зони) като % от СФД и като % на местообитание N06 (континентални водни тела). Видът вероятно се храни и извън територията на СЗЗ „Никополско плато“.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 667 ha.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, -по биологичен елемент водни безгръбначни (JDS4-Aquatic Macroinvertebrates)	5 степенна скала	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично – High</td> </tr> <tr> <td>2-Добро – Good</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено – Moderate</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо – Poor</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо – Bad</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател Водни безгръбначни (пункт устие на р. Искър) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 1, стр. 62).</p>	Екологично състояние	1-Отлично – High	2-Добро – Good	3-Умерено – Moderate	4-Лошо – Poor	5-Много лошо – Bad	Поддържане на екологичното състояние на водните тела с подходящи местообитания на вида, на стойности 2-Добро или подобряване на стойност 1-Отлично състояние
Екологично състояние										
1-Отлично – High										
2-Добро – Good										
3-Умерено – Moderate										
4-Лошо – Poor										
5-Много лошо – Bad										

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ ВГ0002074 „Никополско плато“

Предвид наличната публикувана и непубликувана информация за опазването на гнездящата и концентриращата се по време на миграция популация на черния щъркел в зоната, не предвиждаме промени в СФД.

Специфични цели за А031 *Ciconia ciconia* (бял щъркел)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 95 – 110 cm. Размах на крилата: 180 – 218 cm. Оперението е бяло, като само маховите пера са черни. При възрастните клонът и краката са яркочервени, докато при младите те са кафеникавочервени. В полет шията е изпъната. Представителите на двата пола са идентични на външен вид, с тази разлика, че мъжките са по-големи от женските.

Характер на пребиваване в страната

Белият щъркел е гнездящо-прелетен, преминаващ и по изключение зимуващ вид в България. Пролетната миграция е от началото на март до към средата на април, а есенната – от началото на август до края на септември (Симеонов и др., 1990). Зимата прекарва в Африка, южно от Сахара. Отделни индивиди остават и през зимните месеци у нас, основно в района на Бургаските езера и по оризищата около Пловдив.

Характерно местообитание

Видът е синантропен и представителите му гнездят в селища или в непосредствена близост до тях. Изграждат гнездата си върху комини, стълбове от електропреносната и електроразпределителната мрежа, покриви, паметници и все по-рядко върху стари изсъхнали дървета. Белият щъркел обитава населени места в близост до влажни зони от естествен или изкуствен произход; влажни ливади, мочурища, блата, обработваеми площи, рибарници, микроязовири, язовири и др. водоеми. Видът гнезди в почти цялата страна с изключение на гъстите горски масиви и местата с надморска височина над 1270 м. Белият щъркел е най-многочислен и с най-висока плътност (29 – 61 двойки на 100 кв. км.) в Софийското и Самоковското поле, по долината на река Марица и прилежащите хълмисти райони с много изкуствени водоеми, долното течение на реките Искър, Струма и Тунджа, на места край река Дунав и около Бургаските езера (Чешмеджиев, 2016). Размножителният период е от началото на април до края на юли. Гнезди поединично, но понякога и на малки групи (Симеонов и др. 1990). По време на VII Международно преброяване на белия щъркел в България (2014 – 2015 г.) в България са установени общо 6981 гнезда, от които 5874 са разположени на електрически стълбове, 201 гнезда – върху дървета, 445 гнезда – на комини и 287 гнезда – на покриви (Чешмеджиев, 2016). Снася най-често 2 – 4 яйца, като има едно поколение годишно. Предпочитаните местообитания са 1130, 1150, 1160, 3130, 3150, и 7140 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се със земноводни, влечуги, риби, водни насекоми, личинки, червеи, скакалци, дребни гризачи, по изключение и дребни птици и др. (Симеонов и др., 1990).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Широко разпространен гнездящ синантропен вид. Белият щъркел гнезди почти в цялата страна, с изключение на гъстите горски масиви и местата с надморска височина над 1270 м. Видът е най-многочислен и с най-висока плътност (29-61 двойки на 100 кв. км) в Софийското и Самоковското поле, по долините на река Марица и прилежащите хълмисти райони с много изкуствени водоеми, долното течение на реките Искър, Струма и Тунджа, на места край р. Дунав и около Бургаските езера. Най-много заети гнезда (4841, 83%) са разположени между 0 и 400 м н.в. Добруджа е сред местата, където видът почти отсъства, въпреки подходящата надморска височина, вероятно поради липсата на водоеми и подходяща хранителна база. По време на VII Международно преброяване на вида (2014-2015 г.) в България са установени общо 6981 гнезда. От тях 5825 са заети от размножаващи се двойки. Най-много от тях са в областите Пловдив, София и Хасково. Общината с най-много заети щъркелови гнезда е Самоков – с 198 гнезда, следвана от община Петрич (188 гнезда) и община Тунджа (154 гнезда). Населените места с най-много щъркелови гнезда са: село Драгушиново (община Самоков) – 51 гнезда; село Кулата (община Петрич) – 42 гнезда; село Белозем (община Раковски) – 38 гнезда; село Белчин (община Самоков) – 31 гнезда; град Съединение (област Пловдив); град Хаджидимово (област Благоевград); село Звиница (община Кърджали); село Караджалово (община Първомай) и село Равно поле (община Елин Пелин) имат по 29 гнезда. Средната плътност на щъркелите в страната (брой гнездящи двойки на 100 кв.км.) е 5,25 двойки на 100 кв.км. За сравнение, по време на VI

Международно преброяване (2004 – 2005 г.) плътността е била 4,3 двойки (Чешмеджиев, 2016).

Природозащитният статус на белия щъркел според IUCN е LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021). Включен в SPEC 2. Включен в Червената книга на Р България в категория „Уязвим“. Включен е в Приложение 1 на Директивата за птиците, както и в Приложения 2 и 3 на ЗБР.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 5700 – 6000 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2001 – 2018 г.) е нарастваща, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – флукутираща. Краткосрочната тенденция на гнездящата популацията в рамките на Натура 2000 е стабилна.

Мигриращата национална популация (за периода 2001 – 2018 г.) е оценена на 250 000 – 500 000 индивида.

За гнездящата и мигриращата популация са посочени следните заплахи и въздействия: A03, E01, C03, G05, A02, D06, C01, D02 и J02.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Съгласно стандартния формуляр за данни (СФД) на зоната белият щъркел е гнездящ вид и мигриращ вид. Според СФД гнездящата популация на видът се оценява на **8 двойки**, което е **0,13 % от националната гнездяща популация** (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Съгласно СФД мигриращата популация се оценява на **145 - 400 индивида**, което е **0,06 – 0,08 % от националната мигрираща популация** (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

По данни от VII Международно преброяване на белия щъркел (2014 – 2015 г.) белият щъркел гнезди в границите на СЗЗ „Никополско плато“ (Чешмеджиев и др., 2016). Броят на щъркеловите гнезда в населените места, попадащи или намиращи се в непосредствена близост до зоната, е следният: с. Драгаш войвода – 2 гнезда, с. Жернов – 1 гнездо, с. Дебово – 6 гнезда, с. Лозица – 1 гнездо, с. Бяла вода – 3 гнезда и с. Новачене – 5 гнезда (Чешмеджиев и др., 2016). По време на теренното проучване през 2021 г. също са регистрирани гореизброените щъркелови гнезда.

Популацията на белия щъркел в Плевенска област през 2014–2015 г. наброява 346 гнездящи двойки (Чешмеджиев и др., 2016). За сравнение, през 2004 – 2005 г. двойките са били 312.

По време на специализирани проучвания върху есенната миграция на реещите се птици (август – октомври 2009 г.) от стационарна точка в с. Вълбел са установени общо 400 инд. бели щъркели. По време на проучвания върху пролетната миграция на реещи се птици (април – май 2010 г.) от стационарна точка в с. Вълбел са установени 145 инд. бели щъркели (Чешмеджиев, 2010).

По време на проучването през 2021 г. са установени 3 гнезда, които са рискови и трябва да бъдат повдигнати на платформи.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
-----------	---------------	-----------------	-------------------------	---------------------------

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
Популация: Размер на гнездящата популация	Брой двойки	Мин 8 дв.	Целевата стойност е взета от СФД на СЗЗ. Общият брой на гнездата в населени места, попадащи в зоната и в непосредствена близост до зоната е 18.	Поддържане на популацията.						
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Най-малко 145	Целевата стойност е изчислена на база проучвания върху пролетната и есенната миграция на вида в СЗЗ „Никополско плато“.	Поддържане на популация от мин. 145 инд.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ha	Най-малко 2447 ha	Площта е определена на база % на площите N10 – влажни ливади и N15 – други обработваеми площи според СФД на зоната. Обширните зърнени култури (N12) не са включени, но са частично пригодни местообитание.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 2447 ha.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания на вида	ha	Най-малко 890 ha	Изчислени на база площта на населените места (N23), попадащи в границата на СЗЗ „Никополско плато“	Поддържане на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в размер най-малко 890 ha						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, -по биологичен елемент водни безгръбначни (JDS4-Aquatic Macroinvertebrates)	5 степенна скала	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично – High</td> </tr> <tr> <td>2-Добро – Good</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено – Moderate</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо – Poor</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо – Bad</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател Водни безгръбначни (пункт устие на р. Искър) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 1, стр. 62).</p>	Екологично състояние	1-Отлично – High	2-Добро – Good	3-Умерено – Moderate	4-Лошо – Poor	5-Много лошо – Bad	Поддържане на екологичното състояние на водните тела с подходящи местообитания на вида, на стойности 2-Добро или подобряване на стойност 1-Отлично състояние
Екологично състояние										
1-Отлично – High										
2-Добро – Good										
3-Умерено – Moderate										
4-Лошо – Poor										
5-Много лошо – Bad										

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Предвид наличната публикувана и непубликувана информация за опазването на гнездящата и концентриращата се по време на миграция популация на белия щъркел в зоната, не предвиждаме промени в СФД.

Специфични цели за A855 *Mareca penelope* (фиш)

1. Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 42-51 cm, тегло 400 - 1090 g, а размахът на крилата – 71-86 cm (BWPI, 2006). Оперението е с изразен полов диморфизъм. При мъжките главата е ръждивокафява със златисто чело. Маховите и гърбът са светлосиви, коремът – бял. Гърдите са розови. Подопашиято – черно-бяло. Крилното огледало е с голямо бяло петно, а в основата зелено с черни кантове. Женската със защитно ръждивокафяво оперение. Гласовит, често издава характерен позив. Обикновено мигрира и зимува на големи ята. Фишовете редовно излизат в нивите и в тинята покрай водоемите и търсят храна там през деня и през ноща. Видът е ловен обект.

Характер на пребиваване в страната

У нас фишът е зимуващ и мигриращ вид. През зимата големи ята долитат от северните части на Европа и се концентрират главно по големите вътрешни язовири, крайморските езера, в морето и по-големите реки, включително в р. Дунав. Пролетната миграция е от средата на февруари до първите дни на май. Есенната миграция е през октомври-декември. В по-голямата част от страната пролетната миграция е много по-добре изразена от есенната.

Характерно местообитание

По време на миграция и зимуване се среща и в солени, бракични и сладководни стоящи водоеми от всякакъв характер, в средни течения на реки, в плитководни участъци на р. Дунав, както и в морето. Предпочита по-плитки водоеми или по-плитките части на язовирите. Среща се редовно и в планински язовири като яз. Батак. По време на пролетната миграция каца във всякакъв тип водоеми, дори в микроязовири.

Хранене

Храни се с водна растителност – водорасли и др., със зелени части на висшата водна растителност, с рапица и поници на пшеница, листа на други култури, живовлек и семена. Животинска храна поглъща само случайно (Cramp & Simmons eds., 1977; Stastny, Hudec 2016).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Фишът зимува в цялата страна, във всякакъв тип водоеми. Най-значителните зимни концентрации са по брега на Черно море – в районите на езерата Шабленско и Дуранкулашко, в Атанасовското езеро, в Поморийското езеро, яз. Мандра, Варненското и Белославското езеро. Големи концентрации от няколкостотин екземпляра, а понякога и над 1000 се наблюдават и в яз. Пясъчник, яз. Жребчево, яз. Овчарица, яз. Розов кладенец, яз. Батак, яз. Искър и в р. Дунав. Числеността на зимуващите у нас фишове според Докладването по чл.12 е 1000 – 7500 екз. Тенденциите – както краткосрочна така и дългосрочна са неизвестни, отбелязани „с флуктуации“.

По време на миграция фишът е многочислен. Според Докладването по чл.12 понастоящем миграционната численост на вида е в рамките на 1000 до 3000 индивида. Тази численост няма нищо общо с реалното положение тъй като тя е подценена дори ако се касаеше за един единствен водоем – Атанасовското езеро край Бургас. За да се оцени по-правилно миграционната численост на вида са необходими синхронни преброявания в основните места за концентрация през месеците на миграция. Тази численост едва ли би била по-малка от 5000 -15 000 екз.

При Докладването по чл.12 като заплахи за фиша са посочени екстракцията на петрол и природен газ и замърсяването на водите. Едва ли първият от тези фактори има някакво сериозно значение в България. Всъщност заплахите за вида са съвсем други – прекомерният отстрел, включително с незаконни средства, в защитени територии и в забранени периоди за лов, безпокойството през прелета и зимата от ловци, рибари, туристи и рибовъди, използването на пестициди и други химикали в селското стопанство.

Сред естествените лимитиращи фактори са резките промени във времето през зимата – застудяване и валежи, водещи до поледици и бързо замръзване на водоемите и околните земи при което немалко фишове загиват.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Според СФД на зоната, фишът е вид преминаващ по време на миграция. Численост не е посочена. Оценката за популацията опазвана в зоната в СФД съответно е „С“, за опазване – „В“, за изолация – „С“ и общата оценка е „С“. Отбелязано е, че има недостиг на данни.

4. Анализ на наличната информация

Действително, за миграционната численост на фиша в зоната има недостиг на данни. Видът се среща основно в р. Дунав, като потенциални местообитания са също р.Осъм и язовира при с. Драгаш войвода.

Видът е чест по време на миграция в прилежащите райони на Средна Дунавска равнина, включително в р. Дунав и р. Осъм, особено през пролетта когато концентрациите на вида достигат 150-300 екз. (ято от 154 екз. е видяно през февруари, 2002 г. в Дунав срещу Сомовит) (Шурулинков и др. 2005). На 18.04.2010 ято от 15 екз. е видяно в Дунав до с. Загражден (Й. Христов – ebird).

Необходими са проучвания по време на прелета на вида – октомври - ноември и февруари-април в горепосочените подходящи места за вида в зоната за изясняване на числеността на фиша. При проучванията през пролетта и лятото на 2021 г. няма регистрации на вида.

Местообитанията на вида по време на миграция и зимуване обхващат акваторията на зоната/р.Дунав, яз.Драгаш войвода/ както и при устието на р. Осъм и самата река Осъм, с някои разливи и стари корита покрай нея. Тези местообитания имат площ около 120 ха.

Сред основните заплахи за вида в зоната са лова и браконьерския отстрел, замърсяването на водите на реките, безпокойството от страна на човека.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Неизвестна		Провеждане на специализиран мониторинг във влажните зони в периода на миграция на вида, за поне 5 годишен период.
Местообитание на вида: Площ на подходящите	Ха	Най-малко 444 ха	Изчислена на база откритите водни площи (% на NO6 от СФД) по р.	Поддържане на площта на подходящото

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
хранителни местообитания на вида по време на миграция и зимуване			Дунав в рамките на СЗ3 плус площта на пясъчните коси, р. Осъм и яз. Драгаш войвода.	хранително местообитание на вида в защитената зона, в размер на най-малко 444 ha.
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, -по биологичен елемент водни безгръбначни (JDS4-Aquatic Macroinvertebrates)	5 степенна скала	2-Добро или 1-Отлично	Екологично състояние	Поддържане на екологичното състояние на водните тела с подходящи местообитания на вида, на стойности 2-Добро или подобряване на стойност 1-Отлично състояние
			1-Отлично – High	
			2-Добро – Good	
			3-Умерено – Moderate	
			4-Лошо – Poor	
			5-Много лошо – Bad	
Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател Водни безгръбначни (пункт устие на р. Искър) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 1, стр. 62).				

6. Необходимост от промени в СФД за СЗ3 ВГ0002074 „Никополско плато“

Засега не са налице данни, които да обосноват промени в СФД за този вид.

Специфични цели за A052 *Anas crecca* (зимно бърне)

1. Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 34-38 cm, тегло 163 - 500 gr., а размахът на крилата – 53-64 cm (BWPI, 2006). Оперението е с изразен полов диморфизъм. При мъжките главата е ръждивокафява със зелена ивица отстрани. Маховите и гърбът са светлосиви, коремът-бял. Гърдите са светли с тъмнокафяви петънца. Подопашието е жълтеникаво. Крилното огледало е зелено. Женската със защитно ръждивокафяво оперение. Гласовит, често издава характерен позив, който представлява късо подсвиркване. Обикновено мигрира и зимува на големи ята. Ятата често са смесени с други видове патици – най-често зеленоглавки и фишове.

Характер на пребиваване в страната

У нас зимното бърне е зимуващ и мигриращ вид. Отделни двойки остават и през гнездовия период и вероятно гнездат у нас, но през последните две десетилетия няма наблюдения, доказващи със сигурност гнездене. През зимата е многочислен вид. Големи ята долитат от северните части на Европа зимуват по р. Дунав, по Черноморските езера и блата, в големи и

малки вътрешни водоеми, а значителна част (особено при по-студено време) и във вътрешните реки. Пролетната миграция е от средата на февруари до края на април. Есенната миграция е от края на август до ноември.

Характерно местообитание

По време на миграция и зимуване се среща в солени, бракични и сладководни стоящи водоеми от всякакъв характер, в средни течения на реки, в плитководни участъци на р. Дунав (пясъчни коси, устия на реки). Предпочита по-плитки водоеми или по-плитките части на язовирите, като много често се храни в тинята. През гнездовия период обитава сладководни и полусолени блата и езера. Подходящи гнездови местообитания са 3140, 3150 и 3270 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2005).

Хранене

Храни се както с растителна храна – главно семена, така и с животинска. Животинският компонент на храната преобладава през лятото. От водната растителност предпочита семена на водни растения, а по-рядко яде и самите водорасли. Яде също миди, ларви на двукрили – например хирономиди, водни бръмбари и дървеници, ракообразни и прешленести червеи (BWPi, 2006).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Случаите на гнездене на вида в по-далечно минало са били главно на Атанасовското езеро край Бургас, покрай р. Дунав, в Драгоманското блато и бившето Стралджанско блато (Нанкинов и др., 1997; Michev et al., 2004; Янков, 2007). В последните 20 години двойки или малки групички от възрастни птици са наблюдавани през лятото също в крайдунавските влажни зони, на места в Дунавската равнина, в Драгоманското блато (Янков, 2007, Shurulinkov et al., 2013, Shurulinkov et al., 2019a). При Докладването по чл.12 е съобщена численост на гнездовата популация у нас от 10-25 дв., с флукуации, макар реално да няма доказано гнездене напоследък.

Зимното бърне зимува в цялата страна, във всякакъв тип водоеми. Най-значителните зимни концентрации са в крайморските езера и големите вътрешни язовири в южна България (Пясъчник, Копринка, Батак и др.). В тези водоеми зимуващите концентрации често надхвърлят 1000-1500 екз. Числеността на зимуващите у нас зимни бърнета според Докладването по чл.12 е 1500 - 7300 екз. Тази цифра е в известна степен занижена поради недоброто отчитане на реките при СЗП, а там често зимуват немалко зимни бърнета. Тенденциите – както краткосрочна така и дългосрочна са флукуиращи.

По време на миграция зимните бърнета са също така многочислени. Образуват концентрации от стотици индивиди дори в микроязовири. Според Докладването по чл.12 понастоящем миграционната численост на вида е в рамките на 3000 до 10000 индивида. Тази численост е занижена. За да се оцени по-правилно миграционната численост на вида са необходими синхронни преброявания в основните места за концентрация през месеците на миграция.

Според Докладването по чл.12, като заплахи за гнездовата популация на зимното бърне е посочена модификацията на хидрологичния режим на водоемите. Тук може да се включи строителството на малки ВЕЦ по реките, което придобива масов характер през последните десетилетия, корекциите, дигирането, изправянето на речните корита. За вида през зимата са посочени като заплахи екстракцията на петрол и природен газ, замърсяването на водите и промяната на предназначението на земите. Добивът на петрол и газ у нас няма никакво значение, тъй като такъв на практика няма. Заплахите за вида през зимата са прекомерният отстрел, включително с незаконни средства, в защитени територии и в забранени периоди за лов, безпокойството през прелета и зимата от ловци, рибари, туристи и рибовъди,

използването на пестициди и други химикали в селското стопанство, осушаването на влажни зони и паленето на масивите с висша водна растителност.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Според СФД на зоната зимното бърне е вид преминаващ по време на миграция. Численост не е посочена. Оценката за популация опазвана в зоната в СФД съответно е „С“, за опазване – „В“, за изолация – „С“ и общата оценка е „С“. Отбелязано е че има недостиг на данни.

4. Анализ на наличната информация

Действително за зимното бърне в зоната има недостиг на данни. Видът се среща основно в р. Дунав, като потенциални местообитания са също р. Осъм и язовира при с. Драгаш войвода. Видът е чест по време на миграция в прилежащите райони на Средна Дунавска равнина, включително в р. Дунав (ято от 130 екз. е наблюдавано през февруари 2002 г. до Сомовит) и р. Осъм (Шурулинков и др.2005).

Необходими са проучвания по време на прелета на вида – септември-ноември и февруари-април в горепосочените райони за изясняване на числеността на вида в зоната. При проучванията през пролетта и лятото на 2021 г. няма регистрации на зимни бърнета.

Местообитанията на вида по време на миграция и зимуване обхващат акваторията на зоната (р. Дунав, яз. Драгаш войвода), както и при устието на р. Осъм и самата река Осъм. Тези местообитания имат площ около 105 ха.

Сред основните заплахи за вида в зоната са лова и браконьерския отстрел, хидротехническите корекции на р. Осъм, замърсяването на речните води.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Неизвестна		Провеждане на специализиран мониторинг във влажните зони в периода на миграция на вида, за поне 5 годишен период.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида по време на миграция и зимуване	Ха	Най-малко 444 ха	Изчислена на база откритите водни площи по р. Дунав в рамките на СЗЗ плюс площта на пясъчните коси, р. Осъм и яз. Драгаш войвода.	Поддържане на площта на подходящото хранително местообитание на вида в защитената зона, в размер на най-малко 444 ха.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, -по биологичен елемент водни безгръбначни (JDS4-Aquatic Macroinvertebrates)	5 степенна скала	2-Добро или 1- Отлично	Екологично състояние	Поддържане или подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи местообитания на вида, на стойности 2- Добро или 1- Отлично състояние
			1-Отлично – High	
			2-Добро – Good	
			3-Умерено – Moderate	
			4-Лошо – Poor	
			5-Много лошо – Bad	
			Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател Водни безгръбначни (пункт устие на р. Искър) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 1, стр. 62).	

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Засега не са налице данни, които да обосноват промени в СФД за този вид.

Специфични цели за A053 *Anas platyrhynchos* (зеленоглава патица)

1. Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 50-65 cm, тегло 750- 1570 гр., размах на крилата – 81-98 cm. (Cramp & Simmons 1977; Свенсон 2013). Налице е ясен полов диморфизъм. При мъжкия оперението е сиво, с черен гръб, тъмозелена глава и тъмнокафяви гърди. Крилното огледало е синьовиолетово с чернобели кантове. Клюнът е жълт, краката оранжеви. Женската е със защитно кафеникаво оперение. Формира големи ята през прелета, линеенето и зимата. Ловен обект.

Характер на пребиваване в страната

Зеленоглавата патица у нас е гнездящ, постоянен, а също преминаващ вид по време на миграция и зимуващ. След гнездовия период местните птици формират големи ята и се концентрират на недостъпни места за линеене. През есента и зимата големи ята от този вид, често са смесени с други видове патици, които долитат от по-северни популации.

Пролетната миграция е от началото на февруари до края на април. Есенната миграция е от началото на септември до ноември. През зимата, въпреки замръзването на водоемите, голяма част от зеленоглавите патици остават у нас и прекарват тук до пролетта.

Характерно местообитание

Зеленоглавата патица е много пластичен вид по отношение на гнездовото си местообитание. Гнезди в и около всякакъв тип водоеми, често и доста далеч от тях – на няколкостотин метра. Най-често гнезди в сред водната растителност (тръстика, папур, камъш) в и по периферията

на блата, езера, реки, малки обрасли с водна растителност язовири и рибарници. Често гнезди и в наводнени върбалаци и равнинни дъбови, ясенови или брястови гори покрай реките. Обича и стари речни корита, обрасли с тръстика или папур. Среща се дори около напоителни канали. По време на миграция и зимуване се среща във всякакви типове влажни зони, но главно в сладководни езера, блата, мочурища, всякакви по размер язовири, реки, в бракични и солени езера. Подходящи гнездови местообитания за вида са 91F0, 91E0, 92A0, 3140, 3150, 3260 и 3270 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2005).

Хранене

Зеленоглавата патица има твърде широк хранителен спектър, включващ голямо разнообразие от растителни и животински храни. Семена и зелени части на околводни и сухоземни растения яде главно в есенно-зимния период и ранна пролет. Яде и различни видове висши водни растения. Понякога се храни и в житните и други /рапица, ориз/ посеви, особено нощем. Животински храни яде повече през пролетта и лятото. Животинската храна включва двукрили /главно хириномиди/ и техните ларви, едноклетъчни, ракообразни, бръмбари, водни кончета, ручейници, правокрили, миди (Cramp & Simmons eds. 1977).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Гнезди в цялата страна, докъм 1500 м.н.в. Като гнездящ вид е многочислен и повсеместно разпространен из влажните зони (Янков, 2007). В крайдунавските влажни зони за периода 2006 – 2014 г. числеността е определена на около 84-148 двойки, като това не включва гнездящите двойки в крайречните гори и в затоните по островите (Shurulinkov et al., 2019a). Посочена е положителна тенденция в числеността. Според Докладването по чл.12 от 2019 г. гнездовата популация в страната се оценява на 2500 - 4500 двойки, без ясно изразена тенденция и със стабилна численост и разпространение.

Зеленоглавата патица зимува в цялата страна. Зимните концентрации често надхвърлят 2000-3000 екз. във водоеми като Атанасовското езеро, Шабленското езеро, ез. Дуранкулак, яз. Жребчево, яз. Огоста, яз. Горни Дъбник, ез. Сребърна, яз. Овчарица, яз. Розов кладенец и др. Числеността на зимуващите у нас зеленоглави патици според Докладването по чл.12 е между 30 000 и 80 000 екз. Няма ясна тенденция, числеността е стабилна, а в дългосрочен план - флукутираща.

По време на миграция зеленоглавите патици преминават над цялата страна, като най-висока численост имат по Черноморието и по р. Дунав. Според Докладването по чл.12, понастоящем миграционната численост на вида е в рамките на 5000 – 10 000 екз. Тази численост е твърде занижена, особено на фона на зимната численост, която нерядко не е максималната сезонна численост за страната. Специални проучвания по този въпрос за броя на мигриращите зеленоглави патици у нас не са провеждани.

При Докладването по чл.12 не са посочени никакви заплахи за вида по време на гнездовия период. Всъщност за вида отрицателно действащи фактори са отводняването на влажни зони, черпенето на водни ресурси за напояване, речните корекции и дигирането на реките, резките промени в нивото на язовири, вътрешни реки и р. Дунав в резултат на работата на хидротехнически съоръжения, безпокойството в местата за гнездене и браконьерския отстрел. Хабитатите на вида са застрашени и от палене на пожари. Крайречните гори са подложени на поголовна сеч.

Според Докладването по чл.12 от 2019 г. единствените посочени заплахи за вида по време на миграция и зимуване са екстракцията на нефт и газ и промяната предназначението на земите. Първата от тези заплахи не съществува на наша територия. Втората е свързана със загубата на разливи, рибарници и някои земи на Черноморието като хабитати на вида. Освен това

следва да се отбележат прекомерният отстрел, браконьерството, безпокойството в местата за хранене и почивка от страна на ловците, и тежките зимни условия.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Зеленоглавата патица е посочена в СФД на зоната като гнездящ постоянен вид с численост 1-8 двойки. Това представлява 0,14% от националната гнездова популация на вида. Оценката за значимост на популацията в зоната е „D“. В този случай други оценки не се посочват.

Освен това зеленоглавката е включена в СФД и като вид, концентриращ се по време на миграция, но численост не е посочена. Налице е недостиг на данни за този период. Оценки за значимост и други не са посочени.

4. Анализ на наличната информация

Видът се среща основно в р. Дунав, като потенциални местообитания са също р. Осъм и язовира при с. Драгаш войвода. Гнезди в близост до бреговете на тези водоеми, в заливни гори и тръстикови масиви, отводнителни канали и др. При изследванията през 2021 г. не е установен в зоната, но в последните години е регистриран в горепосочените райони.

Действително за зеленоглавката по време на миграция в зоната има недостиг на данни. Разпространението и числеността на вида не са изяснени. Необходими са проучвания по време на прелета на вида – септември-ноември и февруари-април в горепосочените райони за изясняване на числеността.

Гнездовите местообитания на вида обхващат дунавските островчета и коси/пред устието на р. Осъм/, течението на р. Осъм /ивици от по 20 м. от двете страни на реката, включително изоставен рибарник под с. Муселиево, разлив с тръстики до с. Дебово и старо речно корито при с. Новачене и бреговете на язовира заедно с водната растителност. Общо около 120 ха.

Местообитанията на вида по време на миграция и зимуване обхващат акваторията на зоната/р. Дунав, яз. Драгаш войвода/ както и при устието на р. Осъм и самата река Осъм. Тези местообитания имат площ около 105 ха.

Сред основните заплахи за вида в зоната са лова и браконьерския отстрел, хидротехническите корекции на р. Осъм, замърсяването на речните води, безпокойството от страна на човека.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Съгласно оценката на популацията на вида в СФД – „D“ (незначително наличие) – не са разработени специфични и подробни природозащитни цели.

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Засега не са налице данни, които да обосновават промени в СФД за този вид.

Специфични цели за A856 *Spatula querquedula* (лятно бърне)

1. Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 37-41 cm, тегло 250- 550 g, размах на крилата – 59-67 cm. (Cramp, Simmons 1977). Налице е ясен полов диморфизъм. При мъжкия главата е кафява с ясно изразена бяла ивица през окоето. Гърдите са светлокафяви, коремът бял, маховите отгоре светлосиви. Гърбът е кафяв с пъстрини. Крилното огледало е зелено. Клюнът е светлосив, а краката тъмносиви. Женската е със защитно кафеникаво оперение. Формира многобройни ята през прелета и при линеене.

Характер на пребиваване в страната

Лятното бърне у нас е гнездящ, прелетен вид, а също преминаващ по време на миграция. След гнездовия период местните птици формират ята и се концентрират на недостъпни места за линеене.

Пролетната миграция е от края на февруари до средата на май. Есенната миграция е от началото на август до първите дни на октомври. Пролетната миграция е много по-силно изразена във вътрешността на страната в сравнение с есенната.

Характерно местообитание

Гнездовото местообитание на лятното бърне са масивите от висша водната растителност - тръстика, папур, камъш в и по периферията на блата, езера, малки обрасли с водна растителност язовири, стари речни корита и рибарници. Понякога гнезди и в наводнени върбалаци покрай реките и в затони по дунавските острови.

По време на миграция и зимуване се среща във всякакви типове влажни зони, но главно в езера, блата, малки и големи язовири, реки, плитководни участъци на р. Дунав, в крайморски лагуни, бракични и солени езера. Подходящи гнездови местообитания са 3140, 3150 и 3270 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2005). В същите местообитания се концентрират и много от мигриращите летни бърнета, но някои ята кацат и в реки, язовири и рибарници без тръстикови масиви.

Хранене

Лятното бърне се храни с растителна и животинска храна – водорасли, семена, зелени части и корени на различни видове висши водни растения /вкл. тръстика, водна леща, острица, дзука, водни лилии, лютичета и др. Животинската храна е разнообразна и включва различни водни безгръбначни – водни дървеници, водни бръмбари, ларви и възрастни на водни кончета, ручейници, хириномиди, мекотели, ракообразни, прешленести червеи, яйца и ларви на жаби, малки рибки. Малките патенца ядат около 90% животинска храна (Cramp & Simmons eds. 1977).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Като гнездящ вид у нас се среща в цялата страна, но е малочислен и с редица нередовни находища (Янков, 2007; Shurulinkov et al. 2019a; Даскалова и др. 2020). Повече находища и по-висока численост видът има в крайдунавските влажни зони, в Бургаските езера и на места в Горнотракийската низина. В Дунавската равнина и Софийско гнезди рядко и с ниска численост (Нанкинов и др. 2004, Shurulinkov et al. 2007, Shurulinkov et al. 2013). В крайдунавските влажни зони за периода 2006 – 2014 г. числеността е определена на 38-81 двойки, като силно зависи от нивата на р. Дунав през пролетта (Shurulinkov et al., 2019a). В източната част на Горнотракийската низина (без крайморските водоеми) е определена

очаквана гнездова численост от 14-16 двойки (Даскалова и др. 2020). Според Атласа на гнездящите птици в България (Янков, 2007) у нас гнездят 100-350 двойки летни бърнета.

Включен в Приложение 2 на Директивата на птиците. С категория SPEC3 за България. Включен в Червената книга на Р България - уязвим VU. Според IUCN – VU за държавите от ЕС.

Според Докладването по чл.12 от 2019 г. гнездовата популация се оценява на 340-530 двойки без ясно изразена тенденция, със стабилна численост и разпространение. На ез. Сребърна е установена тенденция на намаление на гнездовата численост на вида през последните 20 години (Shurulinkov et al., 2019a).

По време на миграция летните бърнета преминават над цялата страна. Ятата са многочислени и често надхвърлят 200-300 екз. Според Докладването по чл.12 понастоящем миграционната численост на вида е в рамките на 100 - 500 екз., без да е посочена тенденцията. Тази оценка няма нищо общо с действителността. Само през пролетният прелет над България прелитат и спират за почивка хиляди летни бърнета. За по-точното установяване на миграционната им численост са нужни специализирани проучвания. За периода 1970 - 2005 г. е налице явно намаление в миграционната численост на този вид в Софийско (Нанкинов и др., 2004), а по наши наблюдения този процес продължава и след това и обхваща и други части на страната.

В Червената книга (Петков 2015б) като заплахи за лятното бърне са посочени унищожаването и увреждането на местообитания и безпокойството по време на гнездовия сезон. Много от ценните местообитания на вида покрай Дунав, а във вътрешността на страната, понастоящем са унищожени или са в твърде незадоволително състояние - рибарници Мечка, рибарници Орсоа и др. Друг негативен фактор е прекомерния, а често и незаконен лов на вида. Установени са много случаи на браконьерски лов на летни бърнета през пролетта. Сечта на дървета по дунавските острови и покрай затоните, а и по теченията на вътрешните реки, също въздейства негативно върху гнездовата популация на вида.

Според Докладването по чл.12 заплахи за вида са промяната на предназначението на земите, пресушаването на водоеми и превръщането им в туристически и рекреационни зони и провеждането на спортно-туристически дейности в нерегулирани имоти.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Според СФД на зоната лятното бърне е вид преминаващ по време на миграция. Численост не е посочена. Оценката за популация опазвана в зоната в СФД съответно е „С“, за опазване – „В“, за изолация – „С“ и общата оценка е „С“. Отбелязано е, че има недостиг на данни.

4. Анализ на наличната информация

Видът се среща основно в р. Дунав, като потенциални местообитания са също р. Осъм и язовира при с. Драгаш войвода, разливите при с. Дебово и старото речно корито при с. Новачене.

Видът е чест и многочислен по време на миграция в прилежащите райони на Средна Дунавска равнина, включително в р. Дунав и р. Осъм, особено през пролетта, когато са установени и концентрации до 1100 екз. (март, 2003) в разливи край р. Осъм до с. Обнова (Шурулинков и др. 2005). На 18.04.2010 ято от 10 екз. е видно в Дунав до с. Загражден (Й. Христов – ebird).

Необходими са проучвания по време на прелета на вида – главно пролетния – от края на февруари до началото на май в подходящи места за вида в зоната за изясняване на числеността му. При проучванията през пролетта и лятото на 2021 г. няма регистрации на вида.

Местообитанията на вида по време на миграция и зимуване обхващат акваторията на зоната (р. Дунав, яз. Драгаш войвода), както и при устието на р. Осъм и самата река Осъм. Също и някои разливи и стари речни корита покрай р. Осъм. Тези местообитания имат площ около 120 ха.

Сред основните заплахи за вида в зоната са лова и браконьерския отстрел, замърсяването на водите на реките, безпокойството от страна на човека.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	неизвестна		Провеждане на специализиран мониторинг във влажните зони в периода на миграция на вида, за поне 5 годишен период.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида по време на миграция и зимуване	Ha	Най-малко 444 ha	Изчислена на база откритите водни площи по р. Дунав в рамките на СЗЗ плюс площта на пясъчните коси, р. Осъм и яз. Драгаш войвода.	Поддържане на площта на подходящото хранително местообитание на вида в защитената зона, в размер на най-малко 444 ha. Увеличаване на подходящите местообитания за вида чрез възстановяване на стари речни корита на р. Осъм и създаване на условия за формиране на разливи от реката.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, -по биологичен елемент водни безгръбначни (JDS4-Aquatic Macroinvertebrates)	5 степенна скала	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично – High</td> </tr> <tr> <td>2-Добро – Good</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено – Moderate</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо – Poor</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо – Bad</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател Водни безгръбначни (пункт</p>	Екологично състояние	1-Отлично – High	2-Добро – Good	3-Умерено – Moderate	4-Лошо – Poor	5-Много лошо – Bad	Поддържане на екологичното състояние на водните тела с подходящи местообитания на вида, на стойности 2-Добро или подобряване на стойност 1-Отлично състояние
Екологично състояние										
1-Отлично – High										
2-Добро – Good										
3-Умерено – Moderate										
4-Лошо – Poor										
5-Много лошо – Bad										

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
			устие на р. Искър) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 1, стр. 62).	

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Засега не са налице данни, които да обосноват промени в СФД за този вид.

Специфични цели за A060 *Aythya nyroca* (белоока потапница)

1. Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 38-42 cm, тегло 0,550 – 0,590 kg, размахът на крилата - 60-67 cm. В брачно оперение мъжките са изцяло с тъмнокастено оперение, по-тъмно по гърба. Тясно тъмна яка, която рядко е видима. С бяло подопашие и бяло око. Женските са тъмнокафяви с червеникав отенък на главата. Бяло подопашие. Окото е тъмно. При младите оперението е като възрастните женски, с тъмно око, но по-убитокафяв цвят на оперението. По-малко бяло подопашно петно. (Симеонов и др., 1990).

Характер на пребиваване в страната

Гнездящ, мигриращ и рядко зимуващ вид за страната. Сезонни прелети извършва от септември до ноември и от началото на февруари до средата на април. Предпочита сладководни езера и блата с много тръстика, камъш и подводна растителност. По време на прелет се задържа по различни водоеми, предимно по откритите водни пространства. Някои двойки мътят и малки заблатени участъци, стари корита и устия на реки.

Гнезди сред гъсти тръстикови масиви, върху натрупани стари стебла от тръстика, върху плаващи острови, на брега на водоемите и рядко в хралупи. Гнездото е покрито със сухи растения и пух. Снася между 4 и 14 яйца, но най-често техния брой е 7-9. Снася в края на април и през май, мътенето продължава 25-27 дни. Младите започват да летят след 55-60 дни. Полова зрялост настъпва на едногодишна възраст. (Симеонов и др. 1990, Нанкинов, 2012, Чешмеджиев, Петков, 2014).

Характерно местообитание

Предимно по-плитки рибарници, блата и микроязовири с мозаечно разположена растителност или големи тръстикови масиви с малки водни огледала и канали, с полегати брегове и тинести плитчини и хидрофитна растителност. По време на миграции – разнообразни влажни зони. При зимуване – езера, язовири и малки морски заливи по Черноморското крайбрежие. Подходящи местообитания според Директивата за хабитатите, по време на миграция и зимуване са 1110, 1130, 1150, 1160, 3260 и 3270, а през размножителния период сладководни местообитания от типа на 3130, 3140, 3150 (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Белооката потапница се счита за предимно растителнояден вид. При анализ на стомашно съдържание са установени различни растения и водорасли. Освен растения в хранителния

спектър влизат и много насекоми и други безгръбначни животни, както и дребни гръбначни – безопашати земноводни (*Anura*) и риби (*Pisces*) (Чешмеджиев, Петков, 2014).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

В миналото белооката потапница е описвана като един от най-многобройните видове от семейство Патицови (*Anatidae*) и едва през 1994 г. е включена в списъка на световно застрашените видове. От първите десетилетия на ХХ в. местообитанията на вида са подложени на системно унищожение поради пресушаване на влажните зони и превръщането им в обработваеми земи, а по-късно – и поради замърсяване на водите. Видът е бил ловен обект и ежегодно част от птиците са били отстрелвани. Това са основните причини за намаляването му както в световен мащаб, така и у нас (Чешмеджиев и Петков, 2014).

Към момента разпространението на вида е групово и разпръснато, главно покрай р. Дунав и прилежащите райони на Дунавската равнина, Черноморското крайбрежие, Тракийската низина и Софийското поле. Най-значими гнездовища: ез. Сребърна, рибарници Хаджи Димитрово, Калимок, о. Белене, Дуранкулашкото и Шабленското езеро и Драгоманското блато. Разпространението се влияе силно от водното ниво в гнездовите водоеми, някои от които през отделни години пресъхват. Често при изчезване на дадено находище се появяват нови наблизно. (Янков, 2007).

Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците. Според IUCN европейската популация на вида е слабо засегнат – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021), а в световен мащаб видът е почти застрашен – NT (Near threatened). Включен в Червената книга на България в категорията „Уязвим вид“. Включен в Приложение 2 и 3 на ЗБР.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.), националната гнездяща популация на вида се оценява на 120 – 400 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е флукуираща, променлива, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) е намаляваща. За гнездовата популация са посочени следните заплахи: F01, M08, M07, J02, D03, F02, H01.

Според Докладването от 2019 г., зимуващата популация е оценена на 2 – 40 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е флукуираща, променлива, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) е нарастваща.

Според Докладването от 2019 г., мигриращата национална популация е оценена на 320 – 4 000 индивида.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФД на зоната белооката потапница е гнездящ вид. Гнездящата популация на вида се оценява на **1 двойка**, което представлява **0,3 – 0,8% от националната гнездяща популация** (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

До 2007 г. 1 двойка белооки потапници гнезди в СЗЗ „Никополско плато“ (Матеева, 2013). По време на проучвания през 2012 г. видът не гнезди в зоната (Матеева, 2013). Нерегулярно гнездене на белооката потапница е установено в микроязовир Кулина вода. През 1996 – 1997 г. видът не гнезди в микроязовира, през 2002 г. гнездят 1-2 двойки, през 2010 и 2011 г. видът не гнезди тук (Чешмеджиев, 2014). През 2017 г. в микроязовир Кулина вода гнезди 1 двойка, а през 2018 г. – 2 двойки (Чешмеджиев, непубл. данни). В периода 2019 – 2021 г. белооката потапница не гнезди в СЗЗ „Никополско плато“. По време на теренното проучване през 2021

г. видът не беше установен в зоната. Микрорязовир Кулина вода често бива пресушаван от страна на арендатора.

Като основна заплаха за белооката потапница може да се посочи загубата на подходящи гнездови местообитания, най-вече пресушаването на микрорязовир Кулина вода.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
Популация: Размер на гнездящата популация	Брой двойки	Мин 1 дв.	Оценката на гнездящата популация на вида в СЗЗ „Никополско плато“ е 0-2 двойки. Необходимо е извършване на редовен мониторинг.	Подобряване на популацията в размер на най-малко 1 дв.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ha	Най-малко 222 ha	Изчислена на база местообитание N10 (влажни зони) като % от СФД. Видът често се храни извън територията на СЗЗ „Никополско плато“.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 222 ha.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания на вида	ha	Най-малко 17 ha	Площта е определена на база площта на микрорязовир Кулина вода.	Поддържане на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в размер най-малко 17 ha						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, -по биологичен елемент водни безгръбначни (JDS4-Aquatic Macroinvertebrates)	5 степенна скала	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично – High</td> </tr> <tr> <td>2-Добро – Good</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено – Moderate</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо – Poor</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо – Bad</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател Водни безгръбначни (пункт устие на р. Искър) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 1, стр. 62).</p>	Екологично състояние	1-Отлично – High	2-Добро – Good	3-Умерено – Moderate	4-Лошо – Poor	5-Много лошо – Bad	Поддържане на екологичното състояние на водните тела с подходящи местообитания на вида, на стойности 2-Добро или подобряване на стойност 1-Отлично състояние
Екологично състояние										
1-Отлично – High										
2-Добро – Good										
3-Умерено – Moderate										
4-Лошо – Poor										
5-Много лошо – Bad										

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Предвид наличната публикувана и непубликувана информация за опазването на гнездящата популация на белооката потапница в зоната, предлагаме следните промени в СФД (в червено):

- Промяна в числеността на гнездящата популация на вида от 1 двойка, на до 2 двойки;

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D	A/B/C		
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A060	<i>Aythya nyroca</i>			r		2	p		G	C	B	C	C

Специфични цели за A072 *Pernis apivorus* (осояд)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 55-60 см., размах на крилата: 135-145 см. Полиморфен вид, характерен със значителна индивидуална вариация на окраската. Челото и юзджиката покрити с дребни люсповидни пера. Главата сиво-пепелява до сиво-кафява. Горната страна на тялото кафява с тъмни до черни надлъжни резки. Окраската на долната страна на тялото разнообразна: бяла с кафяви препаски, червено-кафява или тъмнокафява с многобройни или редки бели петна. Опашката сиво-кафява с 2-3 черни препаски - в основата, средата и края. Клюнът черен, восковицата тъмносива, краката жълти (Симеонов и др., 1990).

Характер на пребиваване в страната

В България видът е гнездящо-прелетен. Пролетният прелет започва от средата на март до края на април, есенният започва в началото на август и продължава до края на октомври. Многоброен по време на миграции по Черноморското крайбрежие, особено в края на август и началото на септември. Гнездото разположено само по дървета, в основата на странични клони на височина 10-22 m. Понякога заема стари гнезда на други птици (сива врана, обикновен мишелов и др.). Пълното мътило най-често се състои от 2 яйца (Симеонов и др., 1990). Разпространението в България е разпръснато на почти цялата територия на страната, най-плътно в ниските и средно високи райони с гори до 1600 m надм. в. С най-висока плътност в Източни Родопи, Източна Стара планина и Странджа. Числеността се оценява на 450-550 двойки (Янков, 2007). При плътност 1 двойка на 50-100 km² числеността в страната най-вероятно е 300-400 гнездещи двойки. Уязвим вид VU (Домусчиев и Спиридонов, в Големански, 2015).

Характерно местообитание

През размножителния период обитава обширни гори в равнини и планини (предимно букови), изпъстрени с полянки или в близост до ливади и пасища (Симеонов и др., 1990). Предпочита високостъблени широколистни гори, но гнезди и в смесени и иглолистни гори до 1600-1700 m надм. в. в близост до открити пространства. Гнездовия участък е над 1000 ha, но търси храна до 7 km от гнездото. Проучване показва, че осяждът има предпочитание към гората. Гнездовите територии варират между 13,5 и 25,8 km² (Ziesemer, F. & V.-U. Meuburg, 2015). Подходящи местообитания за гнездене са крайнини на гори (9110-91CA), а за търсене на храна са открити пространства - ливади, пасища, обработваеми земи и вероятно повечето типове „Естествени и полуестествени тревни формации“ (6110-6520) според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се с жилещи насекоми, техните яйца и ларви, гъсеници, едри бръмбари, рядко с гущери, дребни птици и гризачи (Симеонов и др., 1990).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Разпространението в България е разпръснато на почти цялата територия на страната, най-плътно в ниските и средно високи райони с гори до 1600 m надм. в. С най-висока плътност в Източни Родопи, Източна Стара планина и Странджа (Янков, 2007).

Включен в Приложение 2 и 3 на ЗБР и в Приложение 1 на Директивата за птиците. Според IUCN в Европа видът е в категория LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021) – „слабо засегнат“. Включен е в Червената книга на България в категория „уязвим“ (VU - vulnerable). Видът е включен също в приложението към Резолюция № 6 (1998) на Постоянния комитет на Бернската конвенция.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2005-2018 г.), видът се опазва като **гнездящ** с популация между 400 и 800 двойки. Краткосрочната популационна тенденция (2001-2018 г.) е стабилна, а дългосрочната (1980-2018 г.) е увеличаваща се. През последните 18 години краткосрочната тенденция (2000-2018) в разпространението на вида е стабилна, а дългосрочната е увеличаваща се. Посочени са следните заплахи: A02, A07, A08, B02, D02, F03, G01, D06.

Осоядът се опазва също така и като **мигриращ** вид с численост 15 000-25 000 индивида. Краткосрочната популационна тенденция (2007-2018 г.) е увеличаваща се, а дългосрочната не е посочена. Посочени са следните заплахи: A02, A07, B02, F03, D06.

В Червената книга (2015) е посочено като заплаха масовото изсичане на старите гори и безпокойството, браконьерството, използването на пестициди в земеделието.

3. Състояние в СЗ ВГ0002074 „Никополско плато“

Съгласно СФД на зоната, видът е гнездящ и мигриращ. Гнездящата популация на осояда се оценява на 3 двойки, което представлява около 0,38 – 0,75% от националната гнездяща популация (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Според СФД, мигриращата популация на осояда се оценява на 5 - 145 индивида, което е 0,03-0,6 от националната мигрираща популация (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

Осоядът е рядък гнездящ и чест мигриращ вид по поречието на река Дунав. Видът гнезди в СЗ „Никополско плато“ и в непосредствена близост до зоната – с. Любеново, Сълзица, Бяла вода, Драгаш войвода (Cheshmedzhiev et al., 2019). В ОВМ „Никополско плато“ осоядът е посочен като гнездящ с численост 3 дв. (Костадинова и Граматиков, 2007). В доклада Проучване на гнездящите птици в защитени зони за птици от Натура 2000 от 2012 г. са регистрирани 2 дв. (Матеева и др. 2013). По време на теренните проучвания през юни 2021 г., видът не е установен в защитената зона.

При проучване на есенната и пролетната миграция в рамките на проекта „Минимизиране на рисковете за дивите птици“ е потвърдено, че както през есента, така и през пролетта осоядът мигрира основно през Източна България. В периода 2008 – 2009 г. в района на село Вълбел (в Защитена зона „Никополско плато“) по време на есенната миграция са установени 145 индивида, а по време на пролетната миграция през 2010 г. са регистрирани 5 мигриращи осояда (Матеева, Янков 2013).

Липсват по-нови публикувани данни за концентрацията на вида в зоната по време на миграция, поради което се налага поставяне на междинна цел до 2025, да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.

Основните заплахи за осояда са безпокойството и провеждането на горско-стопанските дейности и практики, най-вече по време на размножителния сезон. Посочените заплахи A02, A07, B02, F03 и D06 в докладването по чл. 12 за вида имат отношение към зоната.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на гнездовата популация	Брой гнездящи двойки	Най-малко 3 дв.	Видът гнезди с ниска численост в СЗЗ. Това е в пряка връзка със запазване/ увеличаване на целевата стойност по параметър „Наличие на едроразмерни/ биотопни дървета в групи“.	Поддържане на популацията.
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Мин. 5 инд.	Доколкото зоната не се явява основен миграционен коридор за вида, тази численост изглежда реалистична.	Поддържане на популацията – мин. 5 инд.
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания на вида	ha	Най-малко 2892 ha	Включва площта на местообитание N06 на естествените широколистни гори в СЗЗ „Никополско плато“.	Поддържане на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона, в размер на най-малко 2892 ha.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ha	Най-малко 4226 ha	Площта включва подходящите хранителни местообитания на вида – откритите площи с местообитания N08 и N09.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 4226 ha
Местообитание на вида: Наличие на едроразмерни/ биотопни дървета, в групи	Брой дървета на ha, в група	Най-малко 5 броя на ha, в група	Целевата стойност на показателя е съобразена с посочената в Наредба № 8 от 05.08.2011 г. за сечите в горите, обновена от 29.09.2020 г.	Поддържане на състоянието по този параметър.

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Не се налага извършването на промени в СФД.

Специфични цели за A073 *Milvus migrans* (черна каня)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 55-60 cm, размах на крилата: 165-175 cm. Тъмнокафява, средно голяма птица с дълги тесни крила и дълга, слабо връзана опашка. Главата е белезникаво-сива,

гърлото е белезникаво, а клюнът е черен. Восковицата и краката са жълти. Когато опашката е широко разперена връзването не се забелязва. Лети с плавни махове. Често се рее и прави широки кръгове (Симеонов и др., 1990).

Характер на пребиваване в страната

Гнездящо-прелетнен, преминаващ и отчасти зимуващ вид за страната. Пролетния прелет е от началото на март до средата на май. Есенният прелет е от началото на август до първата десетдневка на октомври (Симеонов и др., 1990).

Характерно местообитание

Обитава гори и групи дървета в големи речни долини, по Черноморската крайбрежие и край изкуствени водоеми. През зимата се среща и в открити пространства в равнини (Симеонов и др., 1990). Според Стойчев и др. (в Янков, 2007) гнезди в алувиални и много влажни гори и храсталаци и широколистни листопадни гори, по-рядко – в ивици дървета, храсти и мозайки от тях, обикновено в близост до по-големи реки и други влажни зони.

Средната гнездова плътност на вида варира между 1 и 20 дв./100 km² (Maciorowski et al., 2021). Според едно изследване в южна Испания (Tanferna et al., 2013) средната територия на отделните индивиди е 153.3 km². Гнездящите мъжки и женски индивиди предпочитат влажни зони, горско-земеделски местообитания (dehesa) и храсталаци. Подходящи местообитания за гнездене вероятно са 91D0, 91E0, 91F0 (може би и други широколистни гори); открити местообитания за търсене на храна – естествени и полуестествени тревни формации (6110-6520) според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Полифаг, храни се с мърша, често отнема плячката на други птици, лови насекоми и дребни гръбначни животни (Марин и др., в Големански гл. ред., 2015). В стомашното съдържание на български птици са установени: сива полевка, обикновена горска мишка, белокоремна белозъбка, водна жаба, зелен гущер, торен бръмбар, бръмбар бегач (Симеонов и др., 1990).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Групирано основно по поречията на големите реки и притоците им – р. Тунджа, р. Марица, р. Дунав, р. Арда, по-разпръснато в Лудогорието и суходолията в Добруджа и др. С най-плътно разположени находища в района между Източните Родопи, Източна Стара планина и Странджа, където съществуването на по-големи реки е съчетано с наличието на над 1000 микроязовира, няколко язовира и други водоеми. Почти напълно отсъства от Западна България и Черноморското крайбрежие (Янков, 2007). През размножителния сезон е най-често по р. Дунав и притоците му, поречието на реките Марица, Тунджа и техните притоци, Сакар, Дервентски възвишения. По време на скитания и миграции е навсякъде из страната, но по-значима е миграцията по Черноморското крайбрежие. Гнезди поединично или в разредени колонии до 30 двойки. Събира се на групи по време на хранене, скитане, почивка и миграция (Марин и др., в Големански, 2015).

Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците и Приложение 2 и 3 на ЗБР. Според IUCN за територията на континентална Европа видът е в категория LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021) – „слабо засегнат“. Включен в SPEC 3 Уязвим. Включен в Червената книга на България в категория „уязвим“ (VU – vulnerable).

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценя на 140 – 170 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2001 – 2018 г.) е стабилна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) е намаляваща. Посочени са следните заплахи и въздействия: A02, A04, D02, F03, G01, D06.

Мигриращата национална популация е оценена на 800 – 900 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията в рамките на Натура 2000 е намаляваща. Посочени са следните заплахи и въздействия: A02, B02, F03, F26, D06.

Според докладването по чл. 12 от 2019 г., националната зимуваща популация се оценява на 50 – 100 инд. Кратко Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2007 – 2018 г.) е неизвестна както и дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.), която също е неизвестна. Посочени са следните заплахи и въздействия: A02.

3. Състояние в СЗ ВG0002074 „Никополско плато“

Съгласно СФД на зоната, видът е концентриращ/мигриращ. Според СФД мигриращата популация на черната каня се оценява на **3 индивида**, което е **0,33-0.38 % от националната мигрираща популация** (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

Черната каня е изключително рядък гнездящ и мигриращ вид по поречието на р. Дунав (Cheshmedzhiev et al., 2019). По време на теренните проучвания през 2021 г. видът не беше установен. В периода 2008 – 2009 г. в района на село Вълбел (в Защитена зона „Никополско плато“) по време на есенната миграция са установени 3 индивида, а по време на пролетната миграция през 2010 г. са регистрирани 3 индивида (Матеева, Янков 2013). Установените мигриращи птици преминават без да се задържат в района.

Липсват по-нови публикувани данни за концентрацията на вида в зоната по време на миграция, поради което се налага поставяне на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.

Поради ниската численост на черната каня в СЗ „Никополско плато“ не могат да се посочат детайлни заплахи за вида.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Мин. 1 инд.	Доколкото зоната не се явява основен миграционен коридор за вида, тази численост изглежда реалистична.	Поддържане на популацията – мин. 1 инд.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ha	Най-малко 4226 ha	Площта включва подходящите хранителни местообитания на вида – откритите площи с местообитания N08 и N09.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 4226 ha

6. Необходимост от промени в СФД за СЗ ВG0002074 „Никополско плато“

Предвид наличната информация за настоящата концентрираща се численост на вида в защитената зона по време на миграция е необходима актуализация на минималната

численост в частта за мигриращата популация, чиято стойност следва да се промени от 3 на 1, тъй като не е коректно минималната и максималните стойности в мигриращата популация на вида да съвпадат.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D	A/B/C		
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A073	<i>Milvus migrans</i>			c	1	3	i		G	C	A	C	C

Специфични цели за A074 *Milvus milvus* (червена каня)

1. Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото: 60-65 cm, размах на крилата: 180-190 cm. Средно голяма дневна граблива птица с дълги, тесни крила и дълга, дълбоко връзана опашка. Лети с бавни махове на крилата. От черната каня се различава по ръждиво-червеникавата окраска и по-дълбоко връзаната опашка. Среща се поединично или на двойки, а по време на прелет и на малки ята (Симеонов и др., 1990).

Характер на пребиваване и разпространение в страната

Постоянен и преминаващ вид. Гнезди главно на дървета с височина 12–15 m, в покрайнини на гори, като рядко използва стари гнезда на вранови птици или на обикновен мишелов (Игнатов в Големански, 2015).

Характерно местообитание

През размножителния период обитава гори в равнини в близост до открити пространства, обработваеми земи и пасища. По време на миграция се среща и в открити полета, а през зимата и в гори в предпланински райони до около 1200 м. н. в. (Симеонов и др., 1990; Игнатов в Големански, 2015). Подходящи местообитания за търсене на храна вероятно са 6210, 6220, 6240, 6250, 6260, 62C0, 6510 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009), обработваеми земи, пасища.

Хранене

Храни се с безгръбначни и гръбначни животни, включително и мърша, у нас предимно със земноводни, влечуги, гризачи (Игнатов, в Големански, 2015).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Единични индивиди се срещат спорадично в Добруджа и Хасковско. Среща се главно по време на миграция или като зимуващ вид, основно единични птици. През гнездовия период са наблюдавани двойка и единични индивиди в Източни Родопи, ез. Сребърна, по една двойка на р. Дунав, Черноморието, Сакар и Източни Родопи, единични птици по време на миграция и гнездовия период при яз. „Студен кладенец“, Сливенско, Ямболско и Добруджа. През зимата и по време на миграция се среща главно по Черноморското крайбрежие и откритите пространства (Игнатов, в Големански, 2015).

Включен в Приложение 2 и 3 на ЗБР и Приложение 1 на Директивата за птиците. Видът е включен също в приложението към Резолюция № 6 (1998) на Постоянния комитет на Бернската конвенция. Според IUCN за територията на континентална Европа видът е „почти застрашен“ - NT (Near Threatened), а в света е „слабо засегнат“ – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021) Включен в SPEC 2 Намаляващ. Включен в Червената книга на Р България със статус „критично застрашен“ CR (Critically Endangered).

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2001 – 2018 г.) националната **мигрираща** популация на вида се оценява на 0 – 15 индивиди. Не са посочени краткосрочна и дългосрочна тенденция в развитието на популацията. Посочени са следните заплахи: A02, A07, A08, A09, F03, D06.

Зимуващата популация е оценена на 0–1 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2007 – 2018 г.) е неизвестна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) също е неизвестна. Посочени са следните заплахи и въздействия: A02

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФД на зоната видът е мигриращ. **Мигриращата** популация се оценява на **до 1 индивид**, което представлява до 6,7 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

4. Анализ на наличната информация

Мигрираща популация

Червената каня е рядък мигриращ вид през територията на България. Видът не е посочен в ОВМ „Никополско плато“ (Шурулинков и др., 2007). По поречието на р. Дунав червената каня е доста рядък вид. Установена е само два пъти за периода 2006-2013 г. (Cheshmedzhiev et al., 2019). По време на есенна миграция прелитащи червени кани са наблюдавани в Дунавската ранина – в Свищовско-Беленската низина и при Галиче. В защитена зона „Никополско плато“ на 26.04.2010 г. по време на пролетната миграция при с. Въбел е наблюдавана една червена каня (Матеева, Янков, 2013; Cheshmedzhiev et al., in Shurulinkov et al. 2019). Липсват други публикувани данни за концентрацията на вида в зоната по време на миграция, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост. Данните от eBird не дават данни за птици от вида в района на зоната и около нея.

От заплахите за мигриращата популация на вида, посочени в Докладването по чл. 12, следните могат да имат отношение към зоната: A02- „Преминаване от един вид земеделско ползване към друг вид земеделско ползване“, A07- „Изоставяне на традиционното стопанисване/ползване на други земеделски или агро-горски системи“, D06- „Изграждане, експлоатация и поддръжка на съоръжения за пренос на електроенергия и комуникационна инфраструктура (кабели)“.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Най-малко 1	Определена на базата на СФД. Посочената целева стойност ще бъде постигана спорадично и ще зависи от климатичните фактори и състоянието на популациите на вида извън СЗЗ.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на актуалния размер на мигриращата популация до 2025 г.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни	ha	Най-малко 4226 ha	Площта включва подходящите хранителни местообитания на вида –	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
местообитания на вида			откритите площи с местообитания N08 и N09.	в размер най-малко 4226 ha

6. Необходимост от промени в СФД на СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Не се налага извършването на промени в СФД.

Специфични цели за A075 *Haliaeetus albicilla* (морски орел)

1. Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото: 80-85 cm. и размах на крилата – 215-225 cm. Едър орел с широки дълги крила. Горната страна на тялото е сиво-кафява, а главата и шията – светложълти. Опашката е къса, слабо клиновидна, при възрастните е бяла, а при младите – тъмна. При полет първостепенните махови пера са разтворени като пръсти. Среща се поединично или на двойки, често в близост до водоеми (Симеонов и др., 1990).

Характер на пребиваване в страната

Постоянен вид, със зимуващи предимно млади птици от по-северни райони (делтата на р. Дунав). От началото на 90-те години на миналия век се наблюдава бавно възстановяване на популацията, най-вече по р. Дунав (сега има най-малко 12 двойки, 6 от които на българска територия). По Черноморското крайбрежие засега има само 3 двойки. Новост е задържането на двойка във вътрешността на страната при яз. „Ивайловград“ (Иванов и др. в Големански, 2015). Общата численост на гнездящите и потенциално гнездещи двойки е 23, като по Дунавското крайбрежие са 11 дв., а в Тракия и Източните Родопи – 9 дв. (Todorov et al., 2015). През зимата числеността се увеличава за сметка на скитащи и разселващи се млади птици основно от делтата на р. Дунав и се колебае вероятно между 30 и 40 индивиди. През януари 2005 г. по р. Дунав между Сомовит и Силистра са отбелязани 25 птици. Двойката има няколко гнезда, построени главно на бяла топола, които сменя през отделните години (Иванов и др. в Големански, 2015). В Дунавската делта (Sándor et al., 2014) е установена гнездова плътност от 0,048 дв./km². В Германия териториите на птиците варират между 2,7 и 669,7 km² (Krone and Treu, 2018).

Характерно местообитание

Крайбрежия на морета, реки и езера, богати на риба и водоплаващи птици, с високи и удобни за гнездене дървета при надморска височина от 0 до 140 м. През зимата обитава и места около изкуствени водоеми – язовири, рибарници и др. Подходящи местообитания за гнездене вероятно са 91D0, 91E0, 91F0, 92A0, а за търсене на храна – 3130, 3140, 3150, 3160, 1110, 1130, 1150 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Храни се с риба, водоплаващи птици, дребни бозайници и др.

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С отделни гнездовища, съсредоточени покрай р. Дунав и по Черноморското крайбрежие, а отделни находища – и по долното течение на р. Арда. Част от двойките по Дунавското крайбрежие през отделни години гнездят на румънския бряг. В редица квадрати установен с

ниска степен на достоверност за гнездене и вероятно се касае за скитащи или не гнездящи индивиди (Янков, 2007).

Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците и в Приложение 2 и 3 на ЗБР. Видът е включен също в приложението към Резолюция № 6 (1998) на Постоянния комитет на Бернската конвенция. Според IUCN видът е с категория „слабо засегнат“ - LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021) за територията на континентална Европа и за света. Включен в SPEC 1 Рядък. Включен в Червената книга на Р България със статус „застрашен“ VU (Vulnerable).

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 23 – 45 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е увеличаваща се, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) също е увеличаваща се. Посочени са следните заплахи и въздействия: A02, B02, B03, C03, D02, E01, F03, H01, J03, L07.

Зимуващата популация е оценена на 20 – 35 индивида (за периода 2013-2018 г.). Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е стабилна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) е увеличаваща се. Тук са посочени същите заплахи както при гнездовата популация, в т.ч. и J01.

Мигриращата национална популация е оценена на 10 – 40 индивида (за периода 2001-2018 г.). Не са посочени тенденции в развитието на популацията. Посочени са следните заплахи: C03, D02, E01, F03, D06.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Съгласно СФД на зоната, морският орел е мигриращ и зимуващ вид. Мигриращата популация на вида се оценява на **2 индивида**, което представлява **5,0 – 20,0 % от националната мигрираща** популация (но е посочена оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Зимуващата популация на морския орел се оценява на **1 индивид**, което представлява **2,9 – 5,0 % от националната зимуваща** популация (но е посочена оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

Морският орел не гнезди в границите на СЗЗ „Никополско плато“ (Cheshmedzhiev et al., 2019). Най – близкото активно гнездовище на вида е СЗЗ „Остров Лакът“ (Cheshmedzhiev et al., 2019; Todorov et al., 2015). По време на специализирани проучвания върху есенната миграция на реещите се птици (август – октомври 2009 г.) от стационарна точка в с. Вълбел е установен 1 subad. индивид на 16.08.2009 г. По време на проучвания върху пролетната миграция на реещи се птици (април – май 2010 г.) от стационарна точка в с. Вълбел морски орел не е наблюдаван (Чешмеджиев, 2010). На 11.09.2021 г. е регистриран един възрастен индивид в реещ полет над брега на р. Дунав при гр. Никопол (Чешмеджиев, непубл. данни).

Морският орел е сравнително по-често срещан в района на СЗЗ „Никополско плато“ през зимните месеци. Видът е няколкократно установяван по време на СЗП по поречието на река Дунав, в близост до зоната: 1999 г. – 2 инд., 2005 г. – 2 инд., 2010 г. – 1 инд., 2017 г. – 1 инд. и 2019 г. – 2 инд. По време на СЗП през 2020 и 2021 г. морски орел не е наблюдаван в СЗЗ.

По време на теренното проучване през 2021 г. не са регистрирани заплахи за вида. Въпреки това, горскостопански дейности и практики по време на размножителния сезон биха имали лимитиращо въздействие върху морския орел.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на мигрираща популация	Брой индивиди	Мин. 1 инд.	Нужно е по-детайлно проучване върху миграцията и скитанията на морския орел.	Поддържане на популацията на вида.
Популация: Размер на зимуващата популация	Брой индивиди	Мин. 2 инд.	Количеството на зимуващите птици силно ще зависи от състоянието на подходящите хранителни местообитания, т.е. наличието на плячка и от климатичните фактори.	Поддържане на популацията – мин. 2 инд.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ha	Най-малко 667 ha	Изчислена на база откритите водни площи и влажните и мезофилни тревни съобщества в рамките на СЗЗ. Данните са взети от СФД като % на местообитание N06 и N10 Видът най-вероятно се храни извън територията на зоната.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 667 ha.
Местообитание на вида: Наличие на едроразмерни/ биотопни дървета, в групи	Брой дървета на ha, в група	Най-малко 5 броя на ha, в група	Целевата стойност на показателя е съобразена с посочената в Наредба № 8 от 05.08.2011 г. за сечите в горите, обновена от 29.09.2020 г.	Поддържане на състоянието по този параметър.

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Предвид наличната публикувана и непубликувана информация за опазването на мигриращата и зимуващата популация на морския орел в зоната, предлагаме следните промени в СФД (в червено):

- Промяна в минималната численост на мигриращата популация на вида;
- Промяна в числеността на зимуващата популация на вида;
- Промяна на оценката за мигриращата и зимуващата популация от „С“ на „В“, поради по-високия процент (>2 %) от националната популация, който зоната поддържа;

Species		Population in the site							Site assessment					
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A075	<i>Haliaeetus albicilla</i>			c	1	2	i		G	B	B	C	C
B	A075	<i>Haliaeetus albicilla</i>			w	1	2	i		G	B	B	C	C

Специфични цели за A080 *Circaetus gallicus* (орел змияр)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 62 – 68 см. Размах на крилата: 185 – 195 см. Едра граблива птица с дълги и широки крила и голяма глава. Опашката е дълга с няколко тъмни напречни препаски. Гръбната страна на тялото тъмна, а долната бяла с тъмни напетнявания по гушата и гърдите. При някои млади индивиди отдолу липсват напетняванията и гушата също е по-светла, поради което изглеждат изцяло бели. Среща се по единично или на двойки. При ловуване често „увисва“ във въздуха (Симеонов и др., 1990).

Характер на пребиваване в страната

За България видът е гнездящо-прелетен и преминаващ. Числеността му е оценена на 50–100 двойки, което вероятно е занижена оценка предвид откритите голям брой нови находища след 1990 г. Числеността му се оценява на 300–360 двойки. Гнезди по дървета, основно широколистни (Стойчев и др., в Големански, 2015; Симеонов и др., 1990). Орелът змияр е прелетен вид с разтеглена във времето миграция, но с най-голям брой прелитащи индивиди през септември и април. Пролетната миграция започва от средата на март и продължава до средата на май, а есенната – от втората половина на август до края на октомври.

Характерно местообитание

Гнезди в стари разредени широколистни и рядко в иглолистни гори с малки поляни в близост до сухи пустеещи терени, ерозирани склонове, пасища, ливади. Откритите местообитания се използват за търсене на плячка, а в горите видът гнезди. По време на миграция се среща и в открити обработваеми площи с единични дървета в равнини (Симеонов и др., 1990).

Характеристики на мястото за хранене: открити местообитания – сухи тревисти места, пасища, обработваеми земи с площ повече от 0,5 ha, където видът ловува влечуги, с които се изхранва (Barrientos and Arroyo, 2014; Cauli et al., 2021).

Хранене

Храни се предимно със змии, гущери и жаби, по-рядко с дребни бозайници и насекоми (Симеонов и др., 1990).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Разпръснато и групово в цялата страна, по-плътно в откритите, сухи и богати на влечуги райони. Основно в хълмистите и нископланински части на страната – Източните Родопи, Сакар, Девентски възвишения, Странджа, Средна гора, Източна Стара планина, Предбалкана, Лудогорието. Единични двойки са регистрирани и в по-високите планини и равнините – Рила, Пирин, Западните гранични планини, Тракийската низина, Дунавската равнина (Янков, 2007; Големански, 2015). Като се има предвид, че видът мигрира през територията на цялата страна, то общият брой на прелетниците по време на пролетна миграция може да се оцени на около 600 индивида. По време на есенна миграция през България са установени да прелитат поне 1100 орли змияри (2012 г.), от които 250 – при Атанасовско езеро (Матеева и др., 2013).

Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците и Приложение 2 и 3 на ЗБР. Видът е включен също в приложението към Резолюция № 6 (1998) на Постоянния комитет на Бернската конвенция. Според IUCN за територията на континентална Европа както и за света видът е „слабо засегнат“ – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021). Включен в Червената книга на Р България със статус „застрашен“ VU (Vulnerable).

Съгласно Докладването през 2019 г. (за периода 2013-2018 г.), видът се опазва като **гнездящ** с популация между 300 и 450 двойки. Краткосрочната (2000-2018 г.) и дългосрочната (1980-2018 г.) популационни тенденции са увеличаващи се. Посочени са следните заплахи: B02, G05.

Мигриращата популация е оценена на 600 – 1500 индивида. Не са посочени тенденции в развитието на популацията. Посочени са следните заплахи: F03, B02, D06.

В Червената книга (2015) като отрицателно действащи фактори са посочени едромасабното залесяване, голата сеч и пожарите; убиване на птици за изготвяне на препарати; смъртност, причинена от сблъскване с електрически стълбове и електропроводи, пряко преследване, безпокойство.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Съгласно СФД на зоната, видът е гнездящ и концентриращ/мигриращ. Гнездящата популация на орела змияр се оценява на **3 - 4 двойки**, което представлява **0,9 - 1 %** от **националната гнездяща** популация (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „А“ – отлична стойност.

Според СФД мигриращата популация на орела змияр се оценява на **3 – 4 индивида**, което е **0,3 – 0,5 %** от **националната мигрираща** популация (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра.

4. Анализ на наличната информация

Орелът змияр е гнездящ и мигриращ вид в СЗЗ „Никополско плато“ (Cheshmedzhiev et al., 2019). Оценката на гнездящата популация през 2012 г. е 2 – 3 двойки (Матеева и др., 2013). По време на размножителния сезон видът е многократно наблюдаван в периода 2005 – 2020 г., най – често в районите около селата Лозица, Бяла вода, Любеново, Муселиево и Драгаш войвода (Чешмеджиев, непубл. данни). По време на теренното проучване през 2021 г. орелът змияр беше наблюдаван на 27.05.2021 г. – 1 ад. инд. около Любеново; 28.05.2021 г. – 1 ад. инд. около Любеново; 16.06.2021 г. – 1 ад. инд. около Драгаш войвода; 22.06.2021 г. – 1 ад. инд. около Евлогиево; 27.05.2021 г. – 1 ад. инд. около Бяла вода; 29.05.2021 г. – 1 ад. инд. около Муселиево; 26.04.2021 г. – 1 инд. в района на Драгаш войвода.

Орелът змияр се среща сравнително редовно в границите на СЗЗ „Никополско плато“ по време на пролетната и есенната миграция. По време на специализирани проучвания върху есенната миграция на реещите се птици (август – октомври 2009 г.) от стационарна точка в с. Вълбел са установени общо 4 инд. По време на проучвания върху пролетната миграция на реещи се птици (април – май 2010 г.) от стационарна точка в с. Вълбел са установени 3 инд. (Чешмеджиев, 2010; Cheshmedzhiev et al., 2019). Все пак е нужно да се проведе по-детайлно проучване върху пролетната и есенната миграция на вида в границата на зоната, за да се актуализира тази численост.

Основните заплахи за орела змияр в СЗЗ „Никополско плато“ са безпокойството, провеждането на горско-стопанските дейности и практики, най-вече по време на размножителния сезон, както и химизацията в селското стопанство.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на гнездящата	Брой двойки	Мин. 3 дв.	Определена на база мин. стойност от СФД. Нужно е допълнително проучване	Поддържане на популацията в размер на най-

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
популация			върху гнездовата популация на вида в СЗЗ „Никополско плато“.	малко 3 дв.
Популация: Размер на мигрираща популация	Брой индивиди	Най-малко 4 инд.	Мигриращи/преминаващи птици. Доколкото зоната не се явява основен миграционен коридор за вида, тази численост изглежда реалистична. Проучване и редовен мониторинг на пролетната (март - май) и есенната (август - октомври) миграция на реещите се птици.	Поддържане на популацията.
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания	ha	Най-малко 2892 ha	Изчислена въз основа на % местообитание от широколистна естествена гора (N16) в рамките на зоната.	Поддържане на площта на подходящото гнездови местообитания на вида в защитената зона в размер на най-малко 2892 ha.
Местообитание на вида: Хранителни местообитания – естествени тревни местообитания	ha	Най-малко 4226 ha	Площта включва подходящите хранителни местообитания на вида – открити пространства със сухи тревни съобщества и храсти (N08, N09).	Поддържане на площта на хранителните местообитания на вида в размер не по-малко от 4226 ha
Местообитание на вида: Наличие на едроразмерни/ биотопни дървета, в групи	Брой дървета на ha, в група	Най-малко 5 броя на ha, в група	Целевата стойност на показателя е съобразена с посочената в Наредба № 8 от 05.08.2011 г. за сечите в горите, обновена от 29.09.2020 г.	Поддържане на състоянието по този параметър.

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Предвид наличната публикувана и непубликувана информация за опазването на гнездящата и концентриращата се по време на миграция популация на орела змияр в зоната, не предвиждаме промени в СФД.

Специфични цели за A081 *Circus aeruginosus* (тръстиков блатар)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 50-55 cm, размах на крилата: 120-130 cm. Най-едрият блатар. Има полов и възрастов диморфизъм. Женската и младото са едноцветни, тъмни, със светла глава, а мъжкият отгоре кафяв със сива опашка и тъмни върхове на крилата. Лети с бавен, плавен махов полет, понякога планира (Симеонов и др., 1990).

Характер на пребиваване в страната

За България видът е гнездящо-прелетен, преминаващ и зимуващ. С петнисто и разпръснато разпространение в ниските части на по-голямата част от страната, по-концентрирано в централната част на Тракийската низина, поречието на р. Тунджа, Бургаската низина, на места по Черноморското и Дунавското крайбрежия и прилежащите им райони и в Софийското поле. Отделни изолирани находища и на други места в страната. През периода след 1985 г. националната популация показва постепенно възстановяване. Преобладават единично гнезещите двойки, но са познати и малки гнездови колонии. Гнездото е трудно достъпно, разположено ниско сред гъста блатна растителност (Големански, 2015). Според Янков, (2007) видът наброява 220-240 двойки.

Характеристика на местообитанието

В България гнезди в блата, в растителност по периферията на водоеми и крайречни и приизворни мочурища, а през последните години наблюдаван и в посеви и други (едногодишни) тревни култури. Установен да гнезди както в приморски, крайречни и вътрешни естествени влажни зони, така и в изкуствени водоеми, като рибарници, микроязовири и язовири. Гнездата си разполага предимно в тръстикови масиви. Разпространен на надморска височина до 600 м. По време на миграции и зимуване обитава различни естествени и изкуствени влажни зони в ниските части на страната.

Проучване в Португалия разкрива, че важно местообитание са тръстиковите масиви, в които се случва гнезденето и изхранването. Факторите, допринасящи за качеството на местообитанието са сезонните наводнения, които предпазват гнездата от сухоземни хищници; гъстотата и височината на тръстиката, предпазваща от вятър; наличие на храна (дребни бозайници и птици). През неразмножителния период предпочитани места за хранене са оризовите полета (Alves et al., 2014). Изследване в Испания показва че интензификацията на селското стопанство е довела до промени в състава и изобилието на плячката в земеделските земи. Тръстиковите блатари в райони с интензивно земеделие консумират основно дребни бозайници и имат по-бедна диета в сравнение с тези в райони с традиционно земеделие (Cardador et al., 2012).

Хранене

Предпочитана храна са водоплаващи и блатни птици (белочела водна кокошка, зимно бърне, зеленоглава патица, калугерица, малък червеноног водобегач), бозайници (воден плъх), земноводни и влечуги (водна жаба, обикновена водна змия) (Симеонов и др., 1990).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

В цялата равнинна и полупланинска част на страната, където има макар и малки влажни зони, обрасли с висша водна растителност. Основната част от популацията концентрирана в Тракийската низина, по Дунавското и Черноморското крайбрежие, в Дунавската равнина, Софийското поле и по долините на по-големите реки (Янков, 2007).

Включен в Приложение 2 и 3 на ЗБР и Приложение 1 на Директивата за птиците. Видът е включен също в приложението към Резолюция № 6 (1998) на Постоянния комитет на Бернската конвенция. Според IUCN за територията на континентална Европа както и за света

видът е „слабо засегнат“ – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021). Включен е в Червената книга на Р България (2011) в категория „застрашен“.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2013-2019 г.), видът се опазва като **гнездящ** с популация между 220 и 260 двойки. Краткосрочната популационна тенденция (2000-2018 г.) е стабилна, а дългосрочната (1980-2018 г.) е увеличаваща се. Посочени са следните заплахи: A02, A03, A04, C03, D02, F03, J01, J02, J03, M07.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2013-2019 г.), видът се опазва и като **мигриращ** с численост 3300 – 5000 индивида. Не са посочени краткосрочна и дългосрочна тенденции в развитието на популацията. Посочени са следните заплахи: A02, A03, A04, F03, F26, D06.

В Червената книга (Големански, 2015) основните посочени заплахи за вида са пресушаване и деградация на естествените влажни зони със стоящи води. Използването на отрови за борба срещу гризачи; безпокойство от рибари.

3. Състояние в СЗ ВГ0002074 „Никополско плато“

Съгласно СФД на зоната, видът е преминаващ и гнездящ (постоянен). **Мигриращата** популация се оценява на **21 - 229 индивида**, което е **0,6 - 4,6 %** от националната мигрираща популация (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Гнездящата популация (постоянно пребиваващ) се оценява на **1 двойки**, което представлява около **0,5 %** от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“). Популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

По Дунавското крайбрежие, тръстиковия блатар гнезди основно в по-големите влажни зони. Видът гнезди в защитената зона и през периода 2009 - 2012 г. с численост 1 двойка (Матеева и др., 2013). Според Cheshmedzhiev et al. (2019) има гнездовище при микроязовира на с. Кулина вода. По време на теренните проучвания в защитената зона през 2021 г. не са наблюдавани птици от вида.

Миграцията на тръстиковия блатар през страната е на широк фронт като по-интензивен е прелетът в източните части на Лудогорието и централните части на Дунавската равнина. По време на миграция видът е чест, като по време на есенния прелет дори е многоброен в централните части на Дунавското крайбрежие (между Ореш и Брестовица). Пролетната миграция е от март до средата на май. През есента мигрира от август до края на ноември, най-често през септември (Шуруликов и др., 2005). През 2009 и 2010 г. мигриращи индивиди са отчетени при с. Вълбел, по време на пролетна миграция 21 инд. и при есенния прелет 229 инд. (Cheshmedzhiev et al., 2019). Същите стойности са посочени и в СФД. Тези данни са от преди 10 г. и е необходима тяхната актуализация в резултат на мониторинг през миграционния период на вида.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на гнездовата популация	Брой двойки	Най-малко 1 дв.	Определена на база минималната стойност в СФД. По Дунавското крайбрежие видът гнезди	Подобряване на популацията на вида в зоната в размер от най-

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
			основно в по-големите влажни зони.	малко 1 дв.
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	21 инд.	Определена на база СФД. Необходим е редовен мониторинг на пролетната и есенната миграция на реещите се птици за актуализиране на информацията и установяване на тенденциите в популацията.	Поддържане на популацията в размер най-малко 21 инд. Междинна цел: Провеждане на мониторинг на миграцията до 2025 г.
Местообитание на вида: площ на гнездовите местообитания	ha	Най-малко 17 ha	Определена въз основа на площтта на микроязовир Кулина Бода, измерена в Google Earth pro.	Поддържане на местообитанието в размер най-малко 17 ha
Местообитание на вида: площ на местообитанието за търсене на храна	ha	Най-малко 3337 ha	Включва % местообитания N08, N10, N15 от СФД. Изключени са обширните зърнени култури като субоптимално местообитание.	Поддържане на подходящи местообитания в размер най-малко 3337 ha

6. Необходимост от промени в СФД за СЗ ВG0002074 „Никополско плато“

Липсата на актуална информация за числеността на гнездовата и мигриращата популация на вида в СЗЗ не позволява да бъдат предложени промени в СФД.

Специфични цели за A082 *Circus cyaneus* (полски блатар)

1. Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото: 45-50 cm, размах на крилата – 110-120 cm. Средно голяма граблива птица с дребно тяло, дълги тесни крила и дълга, права опашка. Полетът е плавен с бавни махове на крилата. Често лети ниско над земята, увисва във въздуха, като слабо размахва повдигнати нагоре крила. Мъжкият се отличава от останалите блатари по широката ивица на надопашката. Женската и младото са трудно различими от другите видове – бялата ивица на надопашката е малко по-широка и добре очертана и размерите на тялото са по-големи (Симеонов и др., 1990).

Характер на пребиваване в страната

Преминаващ, зимуващ и вероятно гнездящ вид. Пролетния прелет е от началото на март до средата на април, а есенният – от началото на август до края на ноември. Сега през размножителния период има наблюдения в Горнотракийската низина, Дунавската равнина и Добруджа, но без доказателства за гнездене. Възможната гнездова популация в страната се оценява на 0–6 двойки. Броят на зимуващите в България индивиди през отделните години

варира от няколко десетки до няколко стотици. Гнездото е на земята, сред гъста тревна или блатна растителност, храсталаци, житни култури (Симеонов и др., 1990; Големански, 2015).

Характерно местообитание

Тревни съобщества – ливади, пасища, обработваеми земи, стоящи сладководни водоеми с постоянен или сезонен характер, широки речни долини (Симеонов и др., 1990; Големански, 2015). В Ирландия е установена гнездова плътност между 0,25 и 4,24 дв./100 km² (Wilson et al., 2017). Според Madders (2003) полският блатар в Шотландия предпочита тревисто-храстови местообитания, които са богати на неговата плячка – тъмната полевка, *Microtus agrestis* и ливадна бърбрия, *Anthus pratensis*. Подходящи местообитания са ливади, пасища, обработваеми земи и вероятно повечето типове „Естествени и полуестествени тревни формации“ (6110-6520), а може би и някои от „Преовлажнени тресавища, калища и мочурища“ (7140-7230) според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

През размножителния период се храни основно с дребни бозайници (полевки, мишки) и птици, в по-малка степен с насекоми (скакалци), влечуги и земноводни, през зимата и с мърша (Симеонов и др., 1990; Големански, 2015).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Установен в Тракийската низина, района на бившето Стралджанско блато, Северното Черноморско крайбрежие и Дунавската равнина. Отделни индивиди и двойка са наблюдавани няколкократно през периода 1994–1996 г. между селата Къшин, Къртожабене и Търнене, Плевенско. Брачни игри при 2 двойки са регистрирани на 09.06.1997 г. до с. Оризово, Пловдивско. На 31.05.2002 г. са наблюдавани 2 отделни птици, съответно до гр. Раковски и до с. Момино село, Пловдивско (Янков, 2007).

Включен в Приложение 2 и 3 на ЗБР и Приложение 1 на Директивата за птиците. Видът е включен също в приложението към Резолюция № 6 (1998) на Постоянния комитет на Бернската конвенция. Според IUCN за територията на континентална Европа видът е „почти застрашен“ - NT (Near Threatened), а в света е „слабо засегнат“ – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021). Включен в SPEC 3 Изтощен. Включен в Червената книга на Р България със статус „критично застрашен“ CR (Critically Endangered).

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната мигрираща популация на вида се оценява на 480 – 700 индивиди. Не са посочени краткосрочна и дългосрочна тенденции в развитието на популацията. Посочени са следните заплахи: A01, A02, D02, F03, D06.

Зимуващата популация е оценена на 250 – 400 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е стабилна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) е увеличаваща се. Посочени са следните заплахи: A01, A02p C03, D02.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Съгласно СФД на зоната, видът е преминаващ. **Мигриращата** популация се оценява на до **1 - 13 индивида**, което е **0,2 – 1,9 %** от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

Миграцията на полския блатар през страната е на широк фронт, но по-голяма част от птиците преминават през източната част на страната (Матеева и Янков, 2013). В Средна

Дунавска равнина най-висока е числеността на вида през есенния прелет – от края на октомври до декември. Среща се повсеместно в полските райони (Шурулинков и др., 2005). През 2009 - 2010 г. по време на проучване на пролетната и есенната миграция в СЗЗ „Никополско плато“ (с. Вълбел) са наблюдавани 1 инд. пролетта и 13 инд. есента (Cheshmedzhiev et al., 2019). Същата численост е изкопирана и в СФД, като минимална и максимална. По време на теренните проучвания през 2021 г. видът не е установен в СЗЗ „Никополско плато“. Данните от eBird не дават информация за птици в района на зоната.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Най-малко 7 инд.	Определена на база средна стойност от СФД. Необходимо е актуализиране на стойностите в СФД на база адекватен мониторинг вида по време на пролетна и есенна миграция.	Поддържане на популацията в размер най-малко 7 инд. Мездинна цел: Редовен мониторинг на пролетната и есенната миграция на реещите се птици до 2025 г.
Местообитание на вида: площ на местообитанието за търсене на храна	ha	Най-малко 4449 ha	Включва % местообитания N08, N09, N10 от СФД. Изключени са обширните зърнени култури N12 и другите обработваеми площи N15 като субоптимално местообитание.	Поддържане на подходящи местообитания в размер най-малко 4449 ha

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ ВГ0002074 „Никополско плато“

Предвид липсата на съвременна информация за мигриращата популация на вида в СЗЗ не могат да бъдат предложени промени в СФД.

Специфични цели за A084 *Circus pygargus* (ливаден блатар)

1. Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото: 42-47 cm, размах на крилата – 110-115 cm. Мъжкият наподобява полски блатар, но горната страна на тялото е по-тъмна, коремът е с надлъжни ръждиви шарки. Крилото отгоре с черна ивица и върховете на първостепенните махови пера са черни, а отдолу изглежда раирано. Женската и младото при полет практически не се различават от степния блатар. Почива като останалите блатари на земята (Симеонов и др., 1990).

Характер на пребиваване в страната

Гнездящо-прелетен, преминаващ и зимуващ вид. Сега гнезденето е доказано за редица райони от Западна България (включително Софийското поле), долината на Марица и Югоизточна България. Територии с най-висока гнездова плътност са Дервентските

възвишения, районът на яз. „Малко Шарково“, Ямболското и Старозагорското поле. По време на прелет се среща из цялата страна, по-често по Черноморското крайбрежие. През зимата са наблюдавани рядко единични индивиди. Пролетния прелет е от средата на март до края на април, а есенният от средата на август до края на октомври (Симеонов и др., 1990; Големански, 2015).

Характерно местообитание

Разнообразни влажни зони (включително влажни ливади, блата, торфища), към които проявява силно изразена привързаност. В България често гнезди в обработваеми площи, най-често засети с пшеница. Извън размножителния сезон връзката с влажните зони значително отслабва. Гнезди поединично или в разредени колонии. Мигрира поединично или по двойки, особено през есента, понякога формира малки ята с други хищни птици при пресичане на големи водни площи (Големански, 2015). Подходящи местообитания за гнездене са обработваеми земи със зимна пшеница, а по време на миграция също селскостопански площи с житни култури и вероятно повечето типове „Естествени и полуестествени тревни формации“ (6110-6520), а може би и някои от „Преовлажнени тресавища, калища и мочурища“ (7140-7230) според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Храни се с яйца и малки на наземно гнездящи птици, гризачи, малки зайци, гущери, едри насекоми (Симеонов и др., 1990).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С петнисто и разпръснато разпространение в цялата страна. По-плътна заета почти цялата територия на Югоизточна България между Сакар и Източна Стара планина, с изключение на гористия район на Странджа. Разпръснато в Добруджа, Софийското поле и други места. Равномерно ниска на по-голямата част от заетата територия (по-малко от 10 дв./кв.). С най-висока плътност в района между р. Тунджа и Бургаската низина, където в някои квадрати гнездят повече от 10–15 дв. Там се размножава в рехави колонии (Янков, 2007).

Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците и Приложение 2 и 3 на ЗБР. Видът е включен също в приложението към Резолюция № 6 (1998) на Постоянния комитет на Бернската конвенция. Според IUCN за територията на континентална Европа както и за света видът е „слабо засегнат“ – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021). Включен в Червената книга на Р България със статус „застрашен“ VU (Vulnerable).

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната гнездова популация на вида се оценява на 300 – 350 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е неизвестна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) е увеличаваща се. Посочените са следните заплахи и въздействия: A02, A03, A04, A06, D02, C03, F03, J01, K03.

Мигриращата популация е оценена на 500 – 1100 индивида. Не са посочени тенденции в развитието на популацията. Посочени са следните заплахи: A02, D06.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Съгласно СФД на зоната, видът е концентриращ/мигриращ. Според СФД мигриращата популация на ливадния блатар се оценява на **10-12 индивида**, което е **1,09 – 2 % от националната мигрираща популация** (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добро.

4. Анализ на наличната информация

Ливадният блатар е рядък вид в района на СЗЗ „Никополско плато“. Единични наблюдения на вида се регистрирани основно по време на есенната и пролетната миграция (Cheshmedzhiev et al., 2019). По време на специализирани проучвания върху есенната миграция на реещите се птици (август – октомври 2009 г.) от стационарна точка в с. Въбел са установени общо 12 инд. По време на проучвания върху пролетната миграция на реещи се птици (април – май 2010 г.) от стационарна точка в с. Въбел са установени 10 инд. ливадни блатари (Cheshmedzhiev et al., 2019). По време на теренното проучване през 2021 г. ливадният блатар не беше наблюдаван.

Поради ниската численост на ливадния блатар в СЗЗ „Никополско плато“, не могат да се посочат конкретни и детайлни заплахи за вида в изследвания район. Разораването на ливадите и химизацията в селското стопанство биха имали негативно влияние върху вида.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на мигрираща популация	Брой индивиди	Мин. 10 инд.	Мигриращи/преминаващи птици. Доколкото зоната не се явява основен миграционен коридор за вида, тази численост изглежда реалистична. Проучване и редовен мониторинг на пролетната (март - май) и есенната (август - октомври) миграция на реещите се птици.	Поддържане на популация от най-малко 10 инд.
Местообитание на вида: площ на местообитанието за търсене на храна	ha	Най-малко 4449 ha	Включва % местообитания N08, N09, N10 от СФД. Изключени са обширните зърнени култури N12 и другите обработваеми площи N15 като субоптимално местообитание.	Поддържане на подходящи местообитания в размер най-малко 4449 ha

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ ВГ0002074 „Никополско плато“

Предвид липсата на актуална информация за мигриращата популация на вида не могат да бъдат предложени промени в СФД.

Специфични цели за A899 *Accipiter gentilis* (голям ястреб)

1. Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото: 50-55 cm, размах на крилата – 150-160 cm. Средно голяма дневна граблива птица. Женската е с размери на каня, а мъжкият – на полска врана. Лети с маневрен махов полет. Възрастните отгоре са сиво-кафяви, отдолу белезникави с тъмни напречни

препаски. Крилата са къси и широки. Първостепенните махови пера разтворени като пръсти. Опашката е дълга, а подопашката – бяла. Когато е кацнал изглежда гърбав (Симеонов и др., 1990).

Характер на пребиваване в страната

Гнездящо-прелетен, преминаващ и зимуващ вид. През есенно-зимния период се среща до горната граница на гората. След 1985 г. е „твърде рядък“ с численост не по-голяма от 100 двойки (Симеонов и др., 1990), но според други автори – между 1700–2100 двойки с тенденция към увеличение (Нанкинов и др., 2004). Сега числеността му е около 1200–1500 двойки. В много райони се наблюдава намаляване на броя на гнездящите двойки. Размножителният период започва през март – началото на април. Строи големи гнезда, но използва и стари гнезда на други хищни или на вранови птици. Обикновено всяка двойка има по 2–3 гнезда в гнездовата си територия, които птиците използват през различни години (Големански, 2015).

Характерно местообитание

Високостъблени гори в планините и равнините, крайречни гори; стари паркове в градската и крайградската зона. В много райони на България гнезди в иглолистни култури, които сега са едно от типичните размножителни местообитания на вида. Нерядко гнездата се намират близо до селища (Големански гл. ред., 2015). Според Симеонов и др. (1990) видът обитава разредени широколистни, смесени и иглолистни гори, изпъстрени с обширни поляни в съседство с обработваеми площи и пустеещи земи и други открити пространства предимно в предпланини и планини. През есента и зимата се среща в културния ландшафт в равнини, обширни паркове, групи дървета и покрайнини на селища. Подходящи местообитания за гнездене на вида са вероятно 9110, 9130, 9150, 9180, 91E0, 91F0, 91S0, 91W0, 95A0 и др., за търсене на храна – открити и пустеещи земи и повечето типове „Естествени и полуестествени тревни формации“ (6110-6520) според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009), а също градски и крайградски зони, покрайнини на села.

Хранене

В България в хранителни остатъци са установени 42 компонента, като бозайниците са представени от 8 вида – див заек, катерица, лалугер. Птиците са основна храна, като ловни обекти са 5 вида – гълъб, яребица, фазан, пъдпъдък, зимно бърне. Идентифицирани са също и домашни кокошки (Симеонов и др., 1990).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Широко разпространен с разпръснати единични гнездовища, по-групирани предимно в гористите планински и полупланински райони, също и в хълмистите равнини. Отсъства от някои равнинни райони с обширни земеделски площи поради липсата на подходящи горски местообитания (Янков, 2007).

Включен в Приложение 3 на ЗБР. Според IUCN за територията на континентална Европа, а и за целия свят видът е „слабо засегнат“ – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021). Няма SPEC категория. Включен в Червената книга на Р България със статус „застрашен“ EN (Endangered).

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 560 – 970 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2001 – 2018 г.) е стабилна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) също е стабилна. Не са посочени заплахи и въздействия.

Мигриращата национална популация е оценена на 5000 – 6000 индивида (за периода 2005-2018 г.). Не са посочени тенденции в развитието на популацията. Краткосрочната и

дългосрочната тенденции в развитието на популацията са стабилни. Посочени са следните заплахи и въздействия B09, D06.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Съгласно СФД на зоната, видът е гнездящ и концентриращ/мигриращ. Гнездящата популация на големия ястреб се оценява на **2 двойки**, което представлява **0,2 %** от **националната гнездяща** популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Според СФД мигриращата популация на големия ястреб се оценява на максимум **2 индивида**, което е **0,03** от **националната мигрираща** популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

Големият ястреб е гнездящ, мигриращ и постоянен вид в СЗЗ „Никополско плато“ (Cheshmedzhiev et al., 2019). По време на размножителния сезон видът е многократно наблюдаван в периода 2005 – 2020 г., най – често в районите около селата Лозица, Бяла вода, Евлогиево, Никопол и Драгаш войвода (Чешмеджиев, непубл. данни). По време на теренното проучване през 2021 г. големият ястреб беше наблюдаван на 29.05.2021 г. – 1 инд. в района на гр. Никопол; 26.04.2021 г. – 1 инд. в района на с. Евлогиево и на 12.05.2021 г. – 1 инд. отново в района на гр. Никопол.

Големият ястреб се среща сравнително редовно в границите на СЗЗ „Никополско плато“ по време на миграция. По време на специализирани проучвания върху есенната миграция на реещите се птици (август – октомври 2009 г.) от стационарна точка в с. Вълбел са установени общо 2 инд. По време на проучвания върху пролетната миграция на реещи се птици (април – май 2010 г.) от стационарна точка в с. Вълбел големият ястреб не е наблюдаван (Чешмеджиев, 2010; Cheshmedzhiev et al., 2019). Нужно да се проведе по-детайлно проучване върху миграцията и скитанията на вида в границата на зоната, за да се актуализира тази численост.

Данни за наблюдение на вида има от зимните месеци – 17.01.2021 г. 1 инд. при с. Лозица (Чешмеджиев, непубл. данни).

Основните заплахи за големия ястреб в СЗЗ „Никополско плато“ са провеждането на горско-стопанските дейности и практики, най-вече по време на размножителния сезон, безпокойството, както и химизацията в селското стопанство.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на гнездящата популация	Брой двойки	Мин. 2 дв.	Нужно е допълнително проучване върху гнездовата популация на вида в СЗЗ „Никополско плато“.	Поддържане на популацията.
Популация: Размер на мигрираща популация	Брой индивид и	Мин. 2 инд.	Определена на база СФД, вероятно тези стойности са занижени и заложената минимална стойност изглежда постижима. Проучване и редовен мониторинг на пролетната (март - май) и	Поддържане на популация от мин. 2 инд.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
			есенната (август - октомври) миграция на реещите се птици.	
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания	ha	Най-малко 2892 ha	Изчислена въз основа на % местообитание от широколистна естествена гора (N16) в рамките на зоната.	Поддържане на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона в размер на най-малко 2892 ha.
Местообитание на вида: площ на местообитанието за търсене на храна	ha	Най-малко 5784 ha	Включва % местообитания N16, N21 и N23 от СФД. Изключени са обширните зърнени култури N12 и другите обработваеми площи N15 като субоптимално местообитание.	Поддържане на подходящи местообитания в размер най-малко 5784 ha
Местообитание на вида: Наличие на едроразмерни/ биотопни дървета, в групи	Брой дървета на ha, в група	Най-малко 5 броя на ha, в група	Целевата стойност на показателя е съобразена с посочената в Наредба № 8 от 05.08.2011 г. за сечите в горите, обновена от 29.09.2020 г.	Поддържане на състоянието по този параметър.

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Предвид наличната публикувана и непубликувана информация за опазването на гнездящата и концентриращата се по време на миграция популация на големия ястреб в зоната, не предвиждаме промени в СФД.

Специфични цели за A898 *Accipiter nisus* (малък ястреб)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 35-37 cm., размах на крилата: 60-65 cm. *Мъжки:* Горната страна на тялото тъмносива, по тила бели основи на перата, ушите и страните на гушата ръждиви. Гърдите, корема и гашите изпъстрени с ръждиви напречни препаски. *Женски:* Горната страна на тялото сиво-кафява. Тилът тъмнокафяв с бели петна, над очите бяла „вежда“. Долната страна на тялото бяла, по гушата с тъмни надлъжни резки, а останалата част с тъмнокафяви напречни препаски. И при двата пола клюнът е тъмносив с черен връх. Восковицата и краката светложълти. Ирисът е тъмножълт (Симеонов и др., 1990).

Характер на пребиваване в страната

В България видът е постоянен, прелетен и зимуващ. Понастоящем през гнездовия период се среща почти в цялата страна; с най-висока численост в планините и предпланините (Стара планина, Пирин, Славянка, Витоша) и Черноморското крайбрежие. По-рядък е в равнините и низините. Числеността на гнездящата популация в България нараства, като оценките на различните автори са разнообразни. Зимуващата популация се оценява на 2000–5000 птици (Големански, 2015). Гнездовият период започва в края на април и началото на май. Гнездото си прави по единични дървета в открити пространства, покрайнини на гори, групи дървета в сухи дерета и край обработваеми площи (Симеонов и др., 1990).

Характерно местообитание

През размножителния период обитава основно широколистни, смесени и иглолистни гори, алувиални и много влажни гори и храсталаци, по-рядко – ивици дървета, храсти и мозайки от тях, овощни градини, дървесни и храстови плантации, а също в градски паркове и градини или други гористи части на градове, села. По време на миграции и през зимата се среща в хълмисти райони, открити полета, обработваеми площи, паркове, покрайнини на селища (Симеонов и др., 1990; Янков, 2007).

Хранене

Предимно орнитофаг. Ловува дребни птици до 120 g, обикновено до 7 km от гнездото. Малкият ястреб не извършва селекция при ловуване, преобладават жертвите, които имат най-висока плътност (Симеонов и др., 1990).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Разпръснато и групово на почти цялата територия на страната, с изключение на някои земеделски райони. По-плътно в гористите части, особено в планините, полупланинските и хълмисти райони, но и в Лудогорието и дори в Добруджа (където гнезди в полезащитните пояси и суходолията). Относително ограничен разпространен по Дунавското крайбрежие и поречията на някои от големите реки, където вероятно е заместен от *Accipiter brevipes*. Като цяло плътността по-висока в планинските и полупланинските райони на Рила, Пирин, Родопите, Стара планина и Предбалкана (Янков, 2007).

Включен в Приложение 3 на ЗБР. Според IUCN за територията на континентална Европа, а и за целия свят видът е „слабо засегнат“ – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021). Няма СПЕС категория. Включен в Червената книга на Р България със статус „застрашен“ EN (Endangered).

Съгласно Докладването през 2019 г. (за периода 2005-2018 г.), видът се опазва като гнездящ с популация между 1000 и 2300 двойки. Краткосрочната популационна тенденция (2001-2018 г.) е стабилна, а дългосрочната (1980-2018 г.) е увеличаваща се. Не са посочени заплахи и въздействия.

Малкият ястреб се опазва също така и като мигриращ вид с численост 1000-2200 индивида. Не са посочени краткосрочни и дългосрочни тенденции в развитието на популацията. Посочени са следните заплахи: A02, B02, F03, D02.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Съгласно стандартния формуляр за данни (СФД) на зоната видът е гнездящ и концентриращ/мигриращ. Гнездящата популация на малкия ястреб се оценява на **1 – 4 двойки**, което представлява **0,1 – 0,17 %** от **националната гнездяща** популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Според СФД мигриращата популация на малкия ястреб се оценява на максимум **10 - 42 индивида**, което е **1 – 1,9 %** от **националната мигрираща** популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

Малкият ястреб е гнездящ, мигриращ и зимуващ вид в СЗЗ „Никополско плато“ (Cheshmedzhiev et al., 2019). По време на размножителния сезон видът е многократно наблюдаван в периода 2005 – 2020 г., най – често в районите около селата Кулина вода, Бяла вода, Лозица, Муселиево, Вълбел, Жернов и Драгаш войвода (Чешмеджиев, непубл. данни). По време на теренното проучване през 2021 г. малкият ястреб беше наблюдаван на 27.05.2021 г. – 1 инд. в района на Драгаш войвода; 26.04.2021 г. – 1 инд. при с. Вълбел; 11.05.2021 г. – 1 инд. в района на Драгаш войвода; 12.05.2021 г. – 1 инд. при гр. Никопол и 11.09.2021 г. – 1 инд. при с. Муселиево.

Малкият ястреб се среща сравнително редовно в границите на СЗЗ „Никополско плато“ по време на миграция. По време на специализирани проучвания върху есенната миграция на реешите се птици (август – октомври 2009 г.) от стационарна точка в с. Вълбел са установени общо 42 инд. По време на проучвания върху пролетната миграция на реещи се птици (април – май 2010 г.) от стационарна точка в с. Вълбел са наблюдавани 10 инд. (Чешмеджиев, 2010; Cheshmedzhiev et al., 2019). Нужно да се проведе по-детайлно проучване върху миграцията на вида в границата на зоната, за да се актуализира тази численост.

Данни за наблюдение на вида има от зимните месеци – 17.01.2021 г. 1 инд. при с. Лозица (Чешмеджиев, непубл. данни).

Основните заплахи за малкия ястреб в СЗЗ „Никополско плато“ са провеждането на горско-стопанските дейности и практики, най-вече по време на размножителния сезон, безпокойството, както и химизацията в селското стопанство.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на гнездящата популация	Брой двойки	Най-малко 4	Определена на база теренните проучвания през 2021 г. Нужно е допълнително проучване върху гнездовата популация на вида в СЗЗ „Никополско плато“, за да се установи до колко адекватна е целевата стойност.	Поддържане на популацията.
Популация: Размер на мигрираща популация	Брой индивиди	Най-малко 20	Предвид наличната информация за популацията, целевата стойност изглежда реалистична. Мигриращи/преминаващи птици от вида са често срещани в СЗЗ.	Поддържане на популация от мин. 20 инд..
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови	ha	Най-малко 2892 ha	Изчислена въз основа на % местообитание от широколистна естествена гора (N16) в рамките на	Поддържане на площта на подходящите гнездови

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
местообитания			зоната.	местообитания на вида в защитената зона в размер на най-малко 2892 ha.
Местообитание на вида: Хранителни местообитания – естествени тревни местообитания	ha	Най-малко 7118 ha	Площта включва подходящите хранителни местообитания на вида – N08, N09, N21 и N23 открити пространства с естествена растителност и населени места.	Поддържане на площта на хранителните местообитания на вида в размер не по-малко от 7118 ha
Местообитание на вида: Наличие на едроразмерни/ биотопни дървета, в групи	Брой дървета на ha, в група	Най-малко 5 броя на ha, в група	Целевата стойност на показателя е съобразена с посочената в Наредба № 8 от 05.08.2011 г. за сечите в горите, обновена от 29.09.2020 г.	Поддържане на състоянието по този параметър.

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Предвид наличната публикувана и непубликувана информация за опазването на гнездящата и концентриращата се по време на миграция популация на малкия ястреб в зоната, не предвиждаме промени в СФД.

Специфични цели за A402 *Accipiter brevipes* (късопръст ястреб)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 30 – 37 см. Размах на крилата: 63 – 76 см. Подобен на малкия ястреб, но за разлика от него има черни върхове на крилата, които го правят лесен за определяне. Ирисът е тъмен. Бузите също. Има полов и възрастов диморфизъм. Младите са тъмнокафяви отгоре с леко по-тъмни върхове на крилата. Отдолу са с надлъжни капковидни ивици и петна по страните на тялото и отдолу по крилото. С ясна вертикална ивица на гърлото.

Характер на пребиваване в страната

В България късопръстият ястреб е гнездящо-прелетен вид (Симеонов и др., 1990). Пролетната миграция е през април-май, а есенната – през август-септември. Зимува в Африка.

Характерно местообитание

Късопръстият ястреб се среща в разредени широколистни гори, залесени речни долини, групи дървета сред открити пространства (Симеонов и др., 1990). Гнезди по дървета. Снася 2 – 5 яйца, като има едно поколение годишно през периода май-юли. Някои от предпочитаните местообитания са 91E0, 91F0 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Храни се с дребни пойни птици (основно врабчета), мишевидни гризачи, гущери и насекоми.

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Видът е с ясно изразена привързаност към речни долини, която определя цялостното му разпространение в страната (Янков, 2007). У нас се среща основно по поречията на големите реки Арда, Марица, Тунджа, Струма, Дунав, техните притоци и по Черноморието.

Включен е в Приложение 1 на Директивата за птиците, както и в Приложения 2 и 3 на ЗБР. Природозащитният статус на късопръстият ястреб според IUCN е LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021). Видът е включен в SPEC 2. Включен е в Червената книга на Р България в категория „Уязвим“.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 190 – 470 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2001 – 2018 г.) е стабилна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – нарастваща. Краткосрочната тенденция на популацията в рамките на Натура 2000 е стабилна.

Мигриращата национална популация (за периода 2001 – 2018 г.) е оценена на 1100 – 1200 индивида.

За гнездящата и мигриращата популация са посочени следните заплахи и въздействия: A02, B02, F03, D02 и A08.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Съгласно СФД на зоната, видът е гнездящ и мигриращ. Гнездящата популация на късопръстия ястреб се оценява на **1 – 3 двойки**, което представлява **0,5 – 0,6 % от националната гнездяща популация** (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима.

Мигриращата популация на късопръстия ястреб се оценява на **3-4 индивида**, което е **0,3 – 0,33 % от националната мигрираща популация** (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима.

4. Анализ на наличната информация

Късопръстият ястреб гнезди в СЗЗ „Никополско плато“ с численост 1 – 3 двойки (Матеева, 2013). Видът гнезди в между с. Муселиево и Евлогиево и в района на с. Драгаш войвода (Cheshmedzhiev et al., 2019). Късопръст ястреб е наблюдаван в с. Дебово на 13.05.2005 г. и в гр. Никопол на 19.05.2005 г. (Шурулинков, непубл. данни). Видът е наблюдаван в района на с. Лозица на 29.05.2018 г. и между с. Драгаш войвода и гр. Белене на 11.08.2018 г. (Чешмеджев, непубл. данни). По време на теренното проучване през 2021 г. късопръстият ястреб не беше наблюдаван в зоната.

По време на специализирани проучвания върху есенната миграция на реешките се птици (август – октомври 2009 г.) от стационарна точка в с. Вьбел са установени общо 4 инд. По време на проучвания върху пролетната миграция на реещи се птици (април – май 2010 г.) от стационарна точка в с. Вьбел са установени 3 инд. късопръсти ястреба (Cheshmedzhiev et al., 2019).

По време на теренното проучване не бяха установени заплахи за вида, въпреки това браконьерските сечи и химизацията в селското стопанство биха имали негативно влияние върху разпространението и числеността на късопръстия ястреб в СЗЗ „Никополско плато“.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
-----------	---------------	-----------------	-------------------------	---------------------------

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на гнездящата популация	Брой двойки	Мин. 2	Оценката на гнездящата популация на късопръстия ястреб в СЗЗ „Никополско плато“ е 1-3 двойки. Тази оценка е реалистична и считаме, че зоната има потенциал да поддържа поне 2 двойки.	Поддържане на популация от мин 2 двойки.
Популация: Размер на мигрираща популация	Брой индивиди	Мин. 3	Мигриращи/преминаващи птици. Доколкото зоната не се явява основен миграционен коридор за вида, тази численост изглежда реалистична. Проучване и редовен мониторинг на пролетната (март - май) и есенната миграция (август - септември) на реещите се птици.	Поддържане на популация от мин. 3 инд.
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания	ha	Най-малко 2892 ha	Изчислена въз основа на % местообитание от широколистна естествена гора (N16) в рамките на зоната.	Поддържане на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона в размер на най-малко 2892 ha.
Местообитание на вида: Хранителни местообитания – естествени тревни местообитания	ha	Най-малко 7118 ha	Площта включва подходящите хранителни местообитания на вида – N08, N09, N21 и N23 открити пространства с естествена растителност, пътища и населени места.	Поддържане на площта на хранителните местообитания на вида в размер не по-малко от 7118 ha
Местообитание на вида: Наличие на едроразмерни/биотопни дървета, в групи	Брой дървета на ha, в група	Най-малко 5 броя на ha, в група	Целевата стойност на показателя е съобразена с посочената в Наредба № 8 от 05.08.2011 г. за сечите в горите, обновена от 29.09.2020 г.	Поддържане на състоянието по този параметър.

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Предвид наличната публикувана и непубликувана информация за опазването на гнездящата и концентриращата се по време на миграция популация на късопръстия ястреб в зоната, не предвиждаме промени в СФД.

Специфични цели за A403 *Buteo rufinus* (белоопашат мишелов)

1. Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 50-65 cm, тегло 590-1760 g, размах на крилата – 126 – 155 cm. (BWPi, 2006). Има три цветови фази на оперението – тъмна, светла и ръждива. Последните две са застъпени у нас. Птиците от светлата фаза имат светложълто до жълтеникаворъждиво оперение. Ръждивите птици са по-тъмноръждивокафяви. При всички опашката е светложълта, белезникава, едноцветна. “Гащите“ са тъмнокафяви до черни. Профилът на крилата в полет е V-образен. Краката са жълти.

Характер на пребиваване в страната

Постоянен, но младите извършват значителни скитания. При по-студени зими вероятно и възрастните мигрират на къси разстояния

Характерно местообитание

Гнезди в открити местообитания - степи, ливади, ниви с единични или групи дървета и храсти, пръснати сред тях. Често пъти в хълмисти области с мозаично пръснати храсти и единични дървета. Обича степни и ливадни местообитания в близост до скалисти речни каньони, скални венци, суходолия и др. скални форми, където устройва гнездата си. Понякога гнезди в каменни кариери. Избягва гъсти и компактни горски комплекси или ако се среща там е винаги в периферията им. Среща се както в низините така и в хълмисти и предпланински райони, до около 900 м.н.в. Гнезди на скали и на дървета, по-рядко и на стълбове на далекопроводи (метални). Гнездата на дървета са на единични или ивици дървета сред полето, най-често са на тополи.

По време на миграция, скитане и зимуване се среща във всякакви типове открити местообитания, често недалеч от гнездото си.

Хранене

Белоопашатият мишелов има твърде широк хранителен спектър. Храни се с дребни бозайници – лалугери, хомяци, полевки, слепи кучета, къртици и др., с влечуги – змии и гущери, с различни видове врабчоподобни птици, жаби, едри насекоми (Симеонов и др., 1990).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Белоопашатият мишелов гнезди в цялата страна, с изключение на високопланинските райони и на обширните компактни горски масиви в Странджа, Лудогорието и някои части на Западна България. Най-висока численост има в Горнотракийската низина, Дунавската равнина, Поломието, Добруджа, Сакар, Източните Родопи (Шурулинков и др. 2005, Янков, 2007, Даскалова и др., 2020). Според Червената книга на България у нас гнездят 800-1000 двойки (Големански, 2015). Тази оценка е направена през 2011 г. и се отнася за периода 2005-2010 г.

Според Докладването по чл.12 от 2019 г., гнездовата популация се оценява на 500-600 двойки, а краткосрочната тенденция е на намаление. Дългосрочната тенденция обаче е на значително увеличение. Действително през последните 10-15 години е налице тенденция на намаление на вида в редица райони, особено в Северна и Западна България.

Мигриращите белоопашати мишелови, според Докладването по чл.12, се оценяват на 850-900 екз. Числеността на зимуващите у нас птици от този вид не е проучена и зимуващата у нас популация не е обект на докладването по чл.12.

В Червената книга на България (Големански, 2015) като заплахи за белоопашатия мишелов са посочени деградацията на биотопите, залесяването на големи площи, смъртност от далекопроводи, употреба на препарати. При Докладването по чл.12 са посочени голям брой заплахи свързани с промяна на предназначение на земите, превръщането на пасищата в гори, изоставянето на пасищата и обрастването им, преустановяване на пашата, хидроенергийното строителство, развитието на спортно-туристическа инфраструктура, застрояване. Освен това следва да добавим и заплахи като незаконния отстрел, загиването на птици от сблъсъци с автомобили, отравянето с отрови за борба с наземни хищници и др.

3. Състояние в СЗ ВГ0002074 „Никополско плато“

Съгласно СФД на зоната видът е гнездящ постоянен и концентриращ се по време на миграция. Гнездовата популация е определена на 10-12 двойки. Това представлява 1,6% от националната популация. Оценката за значимост е „С“, за опазване – „А“, за изолация – неизолирана популация – „С“, общата оценка – „А“.

Мигриращата популация на белоопашатия мишелов се оценява на 8-15 индивида, което е 1,4% от националната мигрираща популация. Оценката за значимост е „С“. Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра.

4. Анализ на наличната информация

Белоопашатият мишелов е гнездящ, постоянен и мигриращ вид в СЗ „Никополско плато“. Видът е наблюдаван по време на теренните проучвания през гнездовия период на 2021 г. в следните локалитети – южно от с. Муселиево – няколкократно 1 двойка, между с. Жернов и с. Въбел, СИ от с. Новачене, на скалите до р. Дунав източно от гр. Никопол, източно от с. Драгаш войвода – няколкократно двойка, северно от с. Любеново, до с. Евлогиievo. Общо нашият екип установи 6 заети територии на белоопашати мишелови в зоната през 2021 г. До 2005 г. има наблюдения на вида през гнездовия период и в южните части на зоната при с. Кулина вода (Шурулинков и др.2005). **Считаме, че понастоящем числеността на вида в зоната е в рамките на 7-10 гнездящи двойки.**

В рамките на целеви проучвания върху есенната миграция на реещи се птици в района на с. Въбел през 2008 и 2009 г. са установени 8-15 индивида белоопашати мишелови (Чешмеджиев, 2008; Чешмеджиев, 2009).

Типичните хранителни местообитания на вида по време на гнездене и миграция са естествените тревни местообитания – пасища, мери, степи, ливади. Там видът намира в изобилие лалугерови колонии, колонии на полевки и много влечуги. Понякога, макар и рядко, се храни и в обработваеми земи.

По време на теренните проучвания през 2021 г. и при други наши посещения в района през последните години са констатирани следните заплахи за вида – разораване на пасища, ливади и мери, сеч на тополи, употреба на химикали в селското стопанство, изграждане на кариери, безпокойство на гнездящите двойки от хора.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на гнездящата	Бр. двойки	8 двойки	Размерът на гнездящата популация е в пряка връзка със	Поддържане на популацията в размер не по-малко от 8 двойки.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
популация			запазване/увеличаване на целевата стойност по параметър „Наличие на едроразмерни/ биотопни дървета в групи“.	
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Мин. 10 инд.	Количеството на концентриращите се птици силно ще зависи от състоянието на подходящите местообитания.	Поддържане на мигриращата популация не по-малко от 10 инд.
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания	ha	Най-малко 2892 ha	Изчислена въз основа на % местообитание от широколистна естествена гора (N16) в рамките на зоната.	Поддържане на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона в размер на най-малко 2892 ha.
Местообитание на вида: Хранителни местообитания –естествени тревни местообитания	ha	Най-малко 4226 ha	Площта включва подходящите хранителни местообитания на вида – N08, N09 открити пространства със сухи тревни съобщества и храсти.	Поддържане на площта на хранителните местообитания на вида в размер не по-малко от 4226 ha
Местообитание на вида: Наличие на едроразмерни/ биотопни дървета, в групи	Брой дървета на ha, тополи, брястове, дъбове и др. с dbh>60 см	Най-малко 10 броя на ha –	Целевата стойност на показателя е съобразена надхвърля посочената в Наредба № 8 от 05.08.2011 г. за сечите в горите, обновена от 29.09.2020 г. Тази посочена стойност е минимална и се отнася за земи в горския фонд. Повечето локалитети на вида са на дървета в полето, извън горския фонд.	Поддържане на състоянието по този параметър.

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Предлагаме следните промени в СФД:

- Промяна в числеността на размножаващата се популация на вида от 10-12 двойки на 7-10 двойки, предвид наличната информация от литературата и теренните проучвания;

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A403	<i>Buteo rufinus</i>			p	7	10	P		G	C	A	C	A
B	A403	<i>Buteo rufinus</i>			c	8	15	I			C	B	C	B

Специфични цели за A087 *Buteo buteo* (обикновен мишелов)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 55 – 58 cm. Размах на крилата: 120 – 130 cm. Средно голяма граблива птица с широки, къси крила и къса закръглена опашка. Оперението е кафяво, като на горната страна еднообразно, а на долната е с белезникав или ръждив оттенък и пъстрини. Лети с плавни махове на крилата. Восковицата и краката са жълти. В България се среща подвидът *Buteo buteo vulpinus* (обикновен ръждив мишелов) (Симеонов и др., 1990).

Характер на пребиваване в страната

За България видът е постоянен и прелетен. Един от най-многобройните и широко разпространени видове хищни птици в страната. Размножителния период започва през април. Гнездото си строи по широколистни и иглолистни дървета на височина 6-20 м. Според Янков (2007) българската популация наброява 2500-4000 двойки, а според Нанкинов и др. (2004) – от 7000 до 11 000 дв. Видът е известен като далечен мигрант (главно подвидът *vulpinus*) и мигрант на къси разстояния, но на широк фронт, отчасти зимува в България (подвидът *buteo*). Мишеловът е най-многобройният мигрант сред грабливите птици през периода 1979-2003 г. в Бургаския залив. Общата му численост варира между 7963 и 31 746 инд. (средно – 17 739) (Michev et al., 2018). Пролетната миграция интензивна през март, а есенната през втората половина на октомври. Образува сравнително многочислени ята (300-400), всред които може да присъстват и други единични видове (тръстиков блатар, черна каня). Общо проучванията през 2011 и 2012 г. показват, че макар обикновения мишелов да прелита над цялата страна, основната част от прелитащите птици се концентрират в източната част (Матеева и Янков, 2013).

Характерно местообитание

Обитава крайнини на широколистни, смесени и иглолистни гори с поляни, групи дървета сред открити пространства. Среща се до 1500 м. - 1977 м надморска височина (Симеонов и др., 1990; Янков, 2007). Видът избира горски местообитания, които са отдалечени от асфалтирани пътища (1500 м), но пък са в близост до долини в пресечени ландшафти. Също така предпочита гнездата да са разположени в крайнините на горите, за да има поглед над заобикалящия ландшафт (Penteriani & Faivre, 1997).

Подходящи местообитания за гнездене са крайнини на гори (9110-91СА), а за търсене на храна са открити пространства - ливади, пасища, обработваеми земи и вероятно повечето типове „Естествени и полуестествени тревни формации“ (6110-6520) според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Основно се храни с бозайници (15 вида), като доминират дребните гризачи – обикновена полевка, лалугер, горска полевка, горска мишка и др.). От птиците (17 вида) най-често ловува обикновен скорец.

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Повсеместно разпространен на цялата територия на страната. Не е установен на места в равнинни безлесни райони с преобладаване на земеделски култури – локално в Дунавската равнина, Тракийската низина, Бургаската низина и др. Числеността му е относително равномерна, като е по-висока в предпланинските и хълмистите райони с по-голямо разнообразие на местообитания (комбинация от гори с ливади, пасища и обработваеми земи) (Янков, 2007).

Включен в Приложение 3 на ЗБР. Според IUCN видът е с категория „слабо засегнат“ - LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021) за територията на континентална Европа, също и за света. Няма SPEC категория. Не е включен в Червената книга на Р България.

Съгласно Докладването през 2019 г. (за периода 2005-2018 г.), видът се опазва като гнездящ с популация между 2400 и 4200 двойки. Краткосрочната (2001-2018 г.) популационна тенденция е стабилна, а дългосрочната (1980-2018 г.) е неизвестна. Не са посочени заплахи и въздействия.

Съгласно Докладването през 2019 г. (за периода 2001-2018 г.), видът се опазва и като мигриращ с численост между 36 000 и 40 000 индивиди. Не са посочени тенденции в миграционната численост. Не са посочени и заплахи.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Съгласно СФД на зоната, видът е гнездящ и концентриращ/мигриращ. Гнездящата популация на обикновения мишелов се оценява на **4 двойки**, което представлява **0,02 – 0,2 %** от **националната гнездяща** популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Според СФД мигриращата популация на обикновения мишелов се оценява на максимум **34 - 86 индивиди**, което е **0,1 – 0,2 %** от **националната мигрираща** популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

Обикновеният мишелов е гнездящ, мигриращ и зимуващ вид в СЗЗ Никополско плато“ (Cheshmedzhiev et al., 2019). По време на размножителния сезон видът е многократно наблюдаван в зоната в периода 2005 – 2020 г., (Чешмеджиев, непубл. данни). По време на теренното проучване през 2021 г. обикновеният мишелов беше наблюдаван на: 27.05.2021 г. – 2 инд. около с. Новачене; 28.05.2021 г. – 1 инд. при с. Любеново; 29.05.2021 г. – 1 инд. в района на Никопол; 30.05.2021 г. – 1 инд. в района на Лозица; 17.06.2021 г. – 1 инд. в района на Лозица; 22.06.2021 г. – 1 инд. в района на Муселиево; 22.06.2021 г. – 1 инд. в района на Евлогиево и на 11.09.2021 г. – 2 инд. в района на гр. Никопол.

Обикновеният мишелов се среща редовно в границите на СЗЗ „Никополско плато“ по време на миграция. По време на специализирани проучвания върху есенната миграция на реешките се птици (август – октомври 2009 г.) от стационарна точка в с. Вълбел са установени общо 86 инд. По време на проучвания върху пролетната миграция на реещи се птици (април – май 2010 г.) от стационарна точка в с. Вълбел са наблюдавани 34 инд. (Чешмеджиев, 2010; Cheshmedzhiev et al., 2019). Нужно да се проведе по-детайлно проучване върху миграцията на вида в границата на зоната, за да се актуализира тази численост.

Данни за наблюдение на вида има от зимните месеци – 14.01.2016 г. 1 инд. при с. Лозица; 05.12.2017 г. – 2 инд. при с. Вълбел; 20.12.2019 г. – 1 инд. при с. Евлогиево (Чешмеджиев,

непубл. данни). Нужно е да се проведе проучване върху зимуващата популация на обикновения мишелов в района на С33.

Основните заплахи за обикновения мишелов в С33 „Никополско плато“ са провеждането на горско-стопанските дейности и практики, най-вече по време на размножителния сезон, безпокойството, както и химизацията в селското стопанство.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на гнездящата популация	Брой двойки	Мин. 4 дв.	Нужно е допълнително проучване върху гнездовата популация на вида в С33 „Никополско плато“.	Поддържане на популация от мин. 4 дв.
Популация: Размер на мигрираща популация	Брой индивиди	Мин. 40 инд.	Мигриращи/преминаващи птици. Доколкото зоната не се явява основен миграционен коридор за вида, тази численост изглежда реалистична. Проучване и редовен мониторинг на пролетната (март – май) и есенната (август - октомври) миграция на реещите се птици	Поддържане на популация от мин. 40 инд.
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания	ha	Най-малко 2892 ha	Изчислена въз основа на % местообитание от широколистна естествена гора (N16) в рамките на зоната.	Поддържане на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона в размер на най-малко 2892 ha.
Местообитание на вида: Хранителни местообитания – естествени тревни местообитания	ha	Най-малко 5116 ha	Площта включва подходящите хранителни местообитания на вида – N08, N09 и N23 открити пространства със сухи тревни съобщества, храсти и населените места с пътищата. Местообитаията с обширни земеделски култури N12 и другите обработваеми площи N15 са субоптимални и не са включени в тази площ.	Поддържане на площта на хранителните местообитания на вида в размер не по-малко от 5116 ha
Местообитание на вида: Наличие на едроразмерни/биотопни	Брой дървета на ha, в група	Най-малко 5 броя на ha, в група	Целевата стойност на показателя е съобразена с посочената в Наредба № 8 от 05.08.2011 г. за сечите в горите, обновена от 29.09.2020	Поддържане на състоянието по този параметър.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
дървета, в групи			г.	

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Предвид наличната публикувана и непубликувана информация за опазването на гнездящата и концентриращата се по време на миграция популация на обикновения мишелов в зоната, предлагаме следната промяна в СФД (в червено):

- Промяна в максималната стойност на гнездящата популация на вида;

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D	A/B/C		
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A087	<i>Buteo buteo</i>			r	4	7	p		G	C	B	C	C

Специфични цели за A858 *Clanga pomarina* (малък креслив орел)

1. Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 60-65 cm., размах на крилата: 140-150 cm. Възрастните са с кафяво оперение, черни махови пера, бели петна на крилата и черна опашка с бяло дъгообразно петно в основата. Ирисът е жълт. Може да бъдат разграничени от възрастните на големия креслив орел по дребните размери; при полет маховите пера отдолу са черни, а подкрилията – кафяви (при големия креслив орел е обратно). Опашката е къса, а профилът при реене – „увиснал“. Младите са кафяви с добре оформено жълто петно на тила; надкрилията са с два реда бели петна (младите на големия креслив орел имат повече такива редове); тялото отдолу е изпъстрено със светли щрихи (Симеонов и др., 1990).

Характер на пребиваване в страната

Гнездещо-прелетен, преминаващ и отчасти зимуващ вид. Пролетният прелет е от средата на февруари до началото на април. Есенният прелет е от началото на август до края на октомври. Тогава се среща често по Черноморското крайбрежие. Максимална миграция е наблюдавана през последната десетдневка на септември. (Симеонов и др., 1990; Големански, 2015).

Характерно местообитание

Запазени горски масиви широколистни и смесени гори (бук, дъб или смесени насаждения) с поляни в близост до речни долини, пасища, ливади, блата, стари полезащитни пояси и други горски площи, в близост до просторни тревни съобщества и край селскостопански земи, които птиците използват за ловуване. По време на миграции повсеместно из страната в открити пространства и до горната граница на гората. (Симеонов и др., 1990; Големански, 2015).

Хранене

Хранят се с малки бозайници, малки птици, земноводни, влечуги, полевки и от време на време насекоми. (Симеонов и др., 1990, Големански 2015).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С неравномерно петнисто разпространение, по-голямата част от гнездовата популация е концентрирана в Югоизточна и Източна България и обхваща почти изцяло Странджа, Сакар и значителни части от Източна Стара планина, Източните Родопи и Добруджа. Останалата част от двойките разпръснати в почти цялата страна, главно в по-ниските ѝ части. Отсъства или слабо представен в Северозападна България, Западните погранични планини, южната част на Дунавската равнина и Предбалкана, долините на реките Струма и Места и др. Избягва високите планини като Рила, Пирин и Западните Родопи. (Янков, 2007).

Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците и Приложение 2 и 3 на ЗБР. Включен в SPEC 2. Включен е в Червената книга на България със статус- уязвим VU. Според IUCN – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021), за територията на континентална Европа.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 460-600 двойки. Краткосрочната (2000-2018) и дългосрочна (1980-2018) популационна тенденция са нарастващи. За гнездящата популация са посочени следните заплахи и въздействия: A02, A03, B01, B03, B06, C03, D02, F03, J01.

Според Докладването по чл. 12 от 2019 г., мигриращата популация на вида се оценява на 30000 – 52000 инд. Краткосрочната тенденция на вида в рамките на Натура 2000 е флукутираща. Посочени са следните заплахи и въздействия: A02, A03, A04, B02, E01, F03, D06.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Съгласно СФД на зоната, видът е гнездящ и концентриращ/мигриращ. Гнездящата популация на малкия креслив орел се оценява на **3 - 4 двойки**, което представлява **0,7 %** от националната гнездяща популация (но е посочена оценка „В“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

Според СФД мигриращата популация на малкия креслив орел се оценява на **5 – 51 индивида**, което е **0,02 – 0,1 %** от националната мигрираща популация (но е посочена оценка „В“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра.

4. Анализ на наличната информация

Малкият креслив орел е гнездящ и мигриращ вид в СЗЗ „Никополско плато“ (Cheshmedzhiev et al., 2019). Оценката на гнездящата популация през 2012 г. е 1 – 3 двойки (Матеева и др., 2013). По време на размножителния сезон видът е многократно наблюдаван в периода 2005 – 2020 г., най – често в районите около селата Лозица, Бяла вода, Вълбел, Евлогиево, Жернов и Драгаш войвода (Чешмеджиев, непубл. данни). По време на теренното проучване през 2021 г. малкият креслив орел беше наблюдаван на 18.06.2021 г. – 1 инд. между Евлогиево и Вълбел и на 21.04.2021 г. – 2 инд. в района около с. Драгаш войвода.

Малкият креслив орел се среща редовно в границите на СЗЗ „Никополско плато“ по време на пролетната и есенната миграция. По време на специализирани проучвания върху есенната миграция на реешите се птици (август – октомври 2009 г.) от стационарна точка в с. Вълбел са установени общо 51 инд. малки кресливи орли. По време на проучвания върху пролетната миграция на реещи се птици (април – май 2010 г.) от стационарна точка в с. Вълбел са установени 4 инд. (Чешмеджиев, 2010). Все пак е нужно да се проведе по-детайлно проучване върху пролетната и есенната миграция на вида в границата на зоната, за да се актуализира тази численост.

Основните заплахи за малкия креслив орел са безпокойството, провеждането на горско-стопанските дейности и практики, най-вече по време на размножителния сезон, както и химизацията в селското стопанство.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на гнездящата популация	Брой двойки	Мин. 2 дв.	Нужно е допълнително проучване върху гнездовата популация на вида в СЗЗ „Никополско плато“.	Поддържане на популацията.
Популация: Размер на мигрираща популация	Брой индивиди	Мин. 25 инд.	Определена на база СФД и теренните проучвания през 2010 г. Доколкото зоната не се явява основен миграционен коридор за вида, тази численост изглежда реалистична. Проучване и редовен мониторинг на пролетната (март - май) и есенната (август - октомври) миграция на реещите се птици.	Поддържане на популация от най-малко 25 инд.
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания	ha	Най-малко 2892	Изчислена въз основа на % местообитание от широколистна естествена гора (N16) в рамките на зоната.	Поддържане на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона в размер на най-малко 2892 ha.
Местообитание на вида: Хранителни местообитания – естествени тревни местообитания	ha	Най-малко 4226	Площта включва подходящите хранителни местообитания на вида – N08, N09 открити пространства със сухи тревни съобщества и храсти. Местообитанията с обширни земеделски култури N12 и дригите обработваеми площи N15 са субоптимални и не са включени в тази площ.	Поддържане на площта на хранителните местообитания на вида в размер не по-малко от 4226 ha
Местообитание на вида: Наличие на едроразмерни/ биотопни дървета, в групи	Брой дървета на ha, в група	Най-малко 5 броя на ha, в група	Целевата стойност на показателя е съобразена с посочената в Наредба № 8 от 05.08.2011 г. за сечите в горите, обновена от 29.09.2020 г.	Поддържане на състоянието по този параметър.

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Предвид наличната публикувана и непубликувана информация за опазването на гнездящата и концентриращата се по време на миграция популация на малкия креслив орел в зоната, предлагаме следната промяна в СФД (в червено):

- Промяна в минималната стойност на гнездящата популация на вида;
- Промяна в стойността на съхранение на вида в зоната по време на гнездене и миграция от добра „А“ на значима „В“;
- Промяна в оценката за численост и плътност на гнездящата и мигриращата популация от „В“ на „С“, предвид на по-ниския процент от националната популация (<2 %), която зоната поддържа;
- Промяна в кода и научното наименование на вида, съобразно използваните в Докладването по чл. 12 от 2019 г.;

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D	A/B/C		
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A858	<i>Clanga pomarina</i>			r	1	4	p		G	C	B	C	B
B	A858	<i>Clanga pomarina</i>			c	5	51	i		G	C	B	C	B

Специфични цели за A091 *Aquila chrysaetos* (скален орел)

1. Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 80-90 cm, размах на крилата: 210-220 cm. При възрастните главата и задната част на шията са жълтеникави със златист оттенък, перата им са заострени, копиевидни и образуват малка грива; останалото оперение е тъмнокафяво с широка неясно очертана черна ивица на края на опашката. Може да се отличи от царския и степния орел по V-образния профил при реене. Младите до 4-та година са тъмнокафяви с големи бели петна на крилата и в основата на опашката, с широка черна ивица на края ѝ (по нея се отличава от другите видове орли) (Симеонов и др., 1990, Мичев и др., 2012).

Характер на пребиваване в страната

Постоянен и скитащ вид. Най-много двойки (46,7%) са установени в Стара планина и Предбалкана, следват тези в Родопите (22,9%), Среднотунджанско поречие (6,6%), Средногорие и Краище, Рила и Пирин (по 4,9%), Дунавска равнина (4,1%), Осогово–Беласишка планинска група и Черноморско крайбрежие (по 2,5%) (Симеонов и др., 1990; Големански, 2015).

Характерно местообитание

В България гнезди преимуществено по скали и скални стени (във вътрешността на страната), по-рядко върху високи стари дървета в широколистни листопадни гори. Сигурните гнездови находища са от 200 до 2400 м н. в. Почти всички гнездови находища са в долини, проломи или скални комплекси в близост до открити склонове, където птиците ловуват. През есента и зимата често и далеч от скални терени. Територията на една двойка се простира средно на около 100 кв. км. През размножителния период обитава проломи, дефилета, ждрела и други райони с високи скални стени и скални комплекси в близост до открити пространства. Гнездото е разположено на скална площадка под навес или в преддверие на малка пещера по обширни, високи, недостъпни скални стени, както и по дълбоки, ерозиранни или скалисти речни долини (Симеонов и др., 1990).

Хранене

Мършояден вид. Храни се предимно със сухоземни костенурки, лалугери, лисици, зайци, птици, змии и гущери (Симеонов и др., 1990, Мичев и др., 2012, Големански, 2015).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Разпространен петнисто предимно в по-високите части на планините (основно в Централна и Западна Стара планина, Рила, Пирин, Родопите и някои от Западните погранични планини), но и в някои по-ниски планини и хълмисти райони (Странджа, Източна Стара планина, Източните Родопи, Сакар, Дервентските възвишения и др). През периода на настоящото картиране почти липсват гнездовища в равнинните части на страната. (Янков, 2007).

Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците и Приложение 2 и 3 на ЗБР. Включен в SPEC 3. Включен е в Червената книга на България със статус- уязвим VU. Според IUCN – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021), за територията на континентална Европа.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 150 – 180 двойки. Краткосрочната (2001-2018) и дългосрочна (1980-2018) популационна тенденция са стабилни.

За гнездящата популация са посочени следните заплахи и въздействия: A02, A04, D02, F03, G01, A07, A08, D06.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Съгласно СФД на зоната видът е концентриращ/мигриращ. Мигриращата популация на скалния орел се оценява на **0-1 индивида**, което е **0,5 % от националната гнездяща популация** (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима.

4. Анализ на наличната информация

Скалният орел се среща изключително рядко в района на СЗЗ „Никополско плато“, основно по време на пролетната и есенната миграция и по специално периодите на скитанията на младите птици. По време на проучвания върху пролетната миграция на реещи се птици (април – май 2010 г.) от стационарна точка в с. Вълбел на 26.04.2010 г. е наблюдаван 1 млад скален орел (Cheshmedzhiev et al., 2019).

По време на теренното проучване през 2021 г. видът не беше регистриран в СЗЗ.

Поради изключително малкото регистрирани наблюдения на вида в СЗЗ „Никополско плато“ няма как да бъдат посочени основните заплахи за вида.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Мин. 1 инд.	До 1 инд. според СФД за зоната. Скитащи/преминаващи индивиди. Проучване и редовен мониторинг на пролетната (март – май) и есенната (август – октомври) миграция на реещите се птици.	Поддържане на популация от мин. 1 инд.
Местообитание	ha	Най-	Площта включва	Поддържане на

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
на вида: Хранителни местообитания – естествени тревни местообитания		малко 4226 ha	подходящите хранителни местообитания на вида – N08 и N09 открити пространства със сухи тревни съобщества и храсти. Местообитанията с обширни земеделски култури N12 и другите обработваеми площи N15 са субоптимални и не са включени в тази площ.	площта на хранителните местообитания на вида в размер не по-малко от 4226 ha
Местообитание на вида: Наличие на едроразмерни/ биотопни дървета, в групи	Брой дървета на ha, в група	Най-малко 5 броя на ha, в група	Целевата стойност на показателя е съобразена с посочената в Наредба № 8 от 05.08.2011 г. за сечите в горите, обновена от 29.09.2020 г.	Поддържане на състоянието по този параметър.

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Предвид наличната публикувана и непубликувана информация за опазването на концентриращата се по време на миграция популация на скалния орел в зоната, не предвиждаме промени в СФД.

Специфични цели за A092 *Hieraetus pennatus* (малък орел)

1. Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 47 - 55 cm, размах на крилата: 110 - 120 cm. Възрастните имат две фази (морфи) на оперението. При светлата фаза отгоре е светлокафяв с кафяви пъстрини по средата на перата, а отдолу е белезникав с надлъжни петна по гърдите и черни махови пера. Това оперение наподобява възрастен египетски лешояд. При тъмната фаза главата и тялото отдолу са тъмнокафяви, а опашката – по-светла; на предните ръбове на крилата при главата има две характерни бели петна, които липсват при всички други дневни грабливи птици. Има и междинна фаза. Младите са белезникави, с повече напетнявания по тялото. Отличава се от женските и младите на тръстиковия блатар, по късите и широки крила, опашка и хоризонтален профил при реене (Симеонов и др., 1990).

Характер на пребиваване в страната

Гнездящо-прелетен и преминаващ вид. Пролетният прелет е през март - април. Есенният прелет е от втората половина на август до края на октомври. Миграционната активност е най-интензивна през втората половина на септември. Съотношението на екземплярите със светла и с тъмна фаза на окраската по време на миграции е 7:4. По време на прелет е често срещан, особено по Черноморското крайбрежие (Симеонов и др., 1990; Големански, 2015).

Характерно местообитание

Гнезди основно в широколистни листопадни гори в полупланинските и хълмисти райони до около 2000 м н. в. и ниските части на по-високите планини и по-рядко в Смесени гори или в

Алувиални и много влажни гори и храсталаци (главно покрай Дунавското и Черноморското крайбрежие). Гнездовото му разпространение в голяма степен зависи от наличието на стари гори или запазени групи стари дървета сред по-младите гори. Понякога заема гнезда на други дневни грабливи птици. (Симеонов и др., 1990; Янков, 2007; Големански, 2015).

Хранене

Храни се с лалугери и други гризачи, птици (гълъби, дроздове, чучулиги, синигери), влечуги и др., които лови в гори и открити пространства (Симеонов и др., 1990; Големански, 2015).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Петнисто и разпръснато в почти цялата страна, в гористи райони в равнините, в ниските и средно високите части на планините. Предимно в Източна България, с най-плътно разпространение в Източните Родопи, Сакар и хълмистите райони по поречието на р. Тунджа, Източна Стара планина, Странджа, Добруджа и отчасти Лудогорието. Гнездовища в съседни квадрати и в Средна гора, долината на р. Струма, Тракийската низина. В Западна България предимно с разпръснати единични находища. Почти отсъства от Дунавската равнина (Янков, 2007).

Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците и Приложение 2 и 3 на ЗБР. Включен в SPEC 3. Включен е в Червената книга на България със статус- уязвим VU. Според IUCN – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021), за територията на континентална Европа.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 240 и 250 двойки. Краткосрочната популационна тенденция (2000-2018) е нарастваща и дългосрочна (1980-2018) популационна тенденция е нарастваща.

За гнездящата популация са посочени следните заплахи и въздействия: A02, A04, B01, B02, B03, B06, C03, D02, E01, F03.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната мигрираща популация на вида се оценява на 200 и 2000 индивида. Краткосрочната популационна тенденция (2000-2018) и дългосрочна (1980-2018) популационна тенденция не е посочена.

За мигриращата популация са посочени следните заплахи и въздействия: A02, A04, D06, F03.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Съгласно СФД на зоната, видът е размножаващ се. Гнездовата популация на малкия орел се оценява на до **3 двойки**, което е около **1,3 % от националната гнездяща популация** (оценка „В“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „А“ – отлична стойност.

4. Анализ на наличната информация

Малкият орел е сравнително рядък гнездящ вид по поречието на река Дунав (общо 10 – 15 дв.) и в СЗЗ „Никополско плато“ (Cheshmedzhiev et al., 2019). При проучванията до 2007 г. във връзка с ОВМ в България и Натура 2000, популацията на малкия орел е оценена на 3 дв. (Шурулинков и др., 2007). Има регистрирани гнездовища в района на с. Драгаш войвода и с. Новачене (Cheshmedzhiev et al., 2019). Видът е наблюдаван и по време на теренните проучвания през размножителния сезон на 2021 г. Две птици са наблюдавани района на с. Лозица в края на май. По всяка вероятност, това са размножаващи се птици и към момента има поне 1 двойка в зоната. През последните 10 г. липсва актуална информация за популацията на малкия орел в зоната, поради което е необходимо провеждане на адекватен мониторинг.

Констатирана заплаха за вида е превръщане на пасища и ливади в обработваеми земи, което води до загуба на пригодни хранителни местообитания.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на гнездовата популация	Брой двойки	Най-малко 3	Определена на база информацията в СФД. През последните 10 г. липсва актуална информация за популацията на малкия орел в зоната, поради което е необходимо провеждане на адекватен мониторинг.	Поддържане на мигриращата популация на вида в размер най-малко 3 дв. Междинна цел: мониторинг през гнездовия сезон до 2025 г.
Местообитание на вида: площ на гнездовото местообитание	ha	Най-малко 2892	Включва % местообитание (N16 – широколистни гори от СФД за зоната.	Поддържане на местообитанието в размер най-малко 2892 ha.
Местообитание на вида: площ на местообитанието за търсене на храна	ha	Най-малко 8676 ha	Включва % местообитания N08, N09, N10, N15, N21 от СФД. Изключени са обширните зърнени култури като субоптимално местообитание и откритите водни площи. Ще зависи и от концентрацията на плячка в зоната (древни бозайници и птици).	Поддържане на подходящи местообитания в размер най-малко 8676 ha
Местообитание на вида: Качество на подходящите хранителни местообитания на вида	% екстензивно управлявани пасища и ливади като част от хранителните местообитания на вида	100% от пасищата и ливадите, част от хранителните местообитания на вида, са управлявани екстензивно	Видът ловува в обработваеми земи, пасища, ливади и влажни ливади около водни тела, където плячката му е най-изобилна. Важна характеристика на пасищата и ливадите, като част от хранителните местообитания на вида, е тяхното екстензивно управление. Те трябва да се управляват екстензивно в рамките на екстензивното животновъдство (0,3-1 LU/ha), а ливадите да	Подобряване на условията в хранителните местообитания на вида по този параметър до достигане на екстензивно управление в 100 % от пасищата и ливадите, част от хранителните местообитания на вида.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
			бъдат косени редовно. При липса на управление, тези местообитания постепенно губят характеристиките си като подходящи хранителни местообитания на вида	

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Предлагаме следните промени в СФД:

- Промяна в оценката за численост и плътност на гнездящата популация от „В“ на „С“, предвид на по-ниския процент от националната популация (<2 %), който зоната поддържа;

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D	A/B/C		
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A092	<i>Hieraetus pennatus</i>			r	3	3	p		G	C	A	C	A

Специфични цели за A094 *Pandion haliaetus* (орел рибар)

1. Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 55-60 cm, размахът на крилата – 155-165 cm., тегло 1200-2000 гр. При възрастните оперението отгоре е тъмнокафяво, с изкл. на бялото теме, а отдолу – белезникаво с черни петна в основата и по върховете на първостепенните махови пера; главата е с малка качулка. При младите върховете на перата по горната част на тялото са белезникави, а първостепенните махови пера отгоре – черни. В реещ и планиращ полет има характерен начупен профил (подобно на чайка), по който лесно може да се отличи от другите по-едри грабливи птици (Симеонов и др., 1990, Мичев и др., 2012).

Характер на пребиваване в страната

Гнездящо-прелетен и преминаващ вид. Пролетна миграция – февруари - април и есенна миграция – август - декември (Симеонов и др. 1990).

Характерно местообитание

Разнообразни естествени и изкуствени влажни зони със стоящи или течащи води, предимно по блата и езера и много рядко край големи, богати на риба рибарници. Основно изискване към местообитанието е наличие на значителни хранителни ресурси (предимно риба) в съчетание с подходящи места за гнездене (стари дървета в заливни гори, стълбове на далекопроводи и др.). При търсене на храна се отдалечава до 10–20 km. (Симеонов и др., 1990, Големански, 2015). Подходящи местообитания вероятно са 3150 и 3260 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Стенофаг. Храни се с риба (99% от диетата му) с тегло 150–300 гр. и дължина около 25–35 см. При мътна вода не може да си набавя храна и лови жаби, мишевидни гризачи, зайци, земноводни, други птици и малки влечуги. В България храната е изследвана от гушите и стомашното съдържание на 6 екз. Установени са остатъци от 4 шарана, 4 костура, 2 скобара, 1 червеноперка и 2 водни жаби (Симеонов и др., 1990).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С разпръснато разпространение покрай язовири и рибарници, главно в Тракийската низина, Източните Родопи, Западна и Източна Стара планина. Отделни находища с по-ниска степен на достоверност и по Дунавското крайбрежие (между о. Белене и ез. Сребърна) и долините на реките Струма и Места. (Янков, 2007).

Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците и Приложение 2 и 3 на ЗБР. Включен в SPEC 3. Включен е в Червената книга на България със статус критично застрашен CR. Според IUCN – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021), за територията на континентална Европа.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 0 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е неизвестна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) намаляваща.

За гнездящата популация са посочени следните заплахи и въздействия: A07, A09, B02, D02, F03, G01, H01, A08

Мигриращата национална популация е оценена на 100 – 150 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията в рамките на Натура 2000 е флукуираща.

За мигриращата популация са посочени следните заплахи и въздействия: D02, F03, F26.

3. Състояние в СЗ ВГ0002074 „Никополско плато“

Съгласно СФД на зоната, видът е концентриращ/мигриращ. Мигриращата популация на орела рибар се оценява на **0 – 2 индивида**, което е **1,3 – 2 % от националната мигрираща популация** (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана, но е на границите на ареала на разпространение (оценка „В“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

Орелът рибар е мигриращ вид по поречието на река Дунав (Cheshmedzhiev et al., 2019). Видът не е посочен в ОВМ „Никополско плато“ (Шуруликов и др., 2007). По време на есенната миграция през периода 2008 – 2009 г. в СЗ „Никополско плато“ са наблюдавани 2 мигриращи индивида при с. Въбел. През 2011 г. в рамките на проекта „Минимизиране на рисковете за дивите птици“ в Дунавската равнина най-голям брой орли рибари са наблюдавани при Ореш, в непосредствена близост до зоната (Матеева, Янков, 2013). По време на теренните проучвания през 2021 г. видът не е наблюдаван в зоната.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Най-малко 2 инд.	Определена на база СФД и експертна преценка. Числеността на концентриращите се птици силно зависи от състоянието	Поддържане на популацията в размер най-малко 2 инд.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
			на подходящите местообитания и наличието на плячка. Извършване на редовен мониторинг на пролетната (март – май) и есенната (август – октомври) миграция на реещи се птици в СЗЗ ще установи актуалната численост на популацията в СЗЗ.							
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ha	Най-малко 444,9 ha	Определена на база на % участие на подходящите хранителни местообитания на вида – N06 - Вътрешни водни тела (застояла вода, течаща вода).	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 444,9 ha						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент риби (JDS4-Fish)	5 степенна скала	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично - High</td> </tr> <tr> <td>2-Добро - Good</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено - Moderate</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо - Poor</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо - Bad</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател риби (пункт устието на Искър и устието на Янтра) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 5, стр. 51).</p>	Екологично състояние	1-Отлично - High	2-Добро - Good	3-Умерено - Moderate	4-Лошо - Poor	5-Много лошо - Bad	Поддържане или подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи местообитания на вида, на стойности 2-Добро или 1-Отлично състояние
Екологично състояние										
1-Отлично - High										
2-Добро - Good										
3-Умерено - Moderate										
4-Лошо - Poor										
5-Много лошо - Bad										

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ ВГ0002074 „Никополско плато“

Предвид наличната информация за настоящата концентрираща се численост на вида в защитената зона по време на миграция не е необходима актуализация на СФД.

Специфични цели за A096 *Falco tinnunculus* (черношипа ветрушка)

1. Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 30-35 cm., размах на крилата: 72-78 cm. Мъжкият е със сиво-сини глава и опашка (на върха с широка черна ивица) и червено-кафяв гръб, изпъстрен с черни щрихи, по които се отличава от мъжката степна ветрушка; отдолу е светлокафяв с редки черни щрихи. Женската отгоре е кафява с черни щрихи, отдолу – кремава с черни щрихи по гърдите и подкрилията; маховите пера са изцяло сиви; има добре очертани бакенбарди. Младите наподобяват женските, но са по-светли с размити петна по тялото. При всички

възрасти и полове опашката е дълга с черна ивица накрая, а ноктите – черни. (Симеонов и др., 1990; Мичев и др., 2012).

Характер на пребиваване в страната

Прелетен и постоянен. Пролетният прелет е през март, есенният - септември - октомври. През размножителния период е повсеместно разпространен вид в равнини и планини до най-високите алпийски терени. През зимата се среща рядко в равнини и планински склонове до около 1000 m надм. в. (Симеонов и др., 1990).

Характерно местообитание

Скалисти и карстови терени, проломи, дефилета, ждрела, долини на реки с отвесни пясъчливи, лъсови брегове и оврази, лесостепни, крайнини на разредени гори, полета с единични стари дървета и оазисни гори (Симеонов и др., 1990).

Хранене

Хранят се предимно с дребни бозайници, включително полевки (*Arvicoline*) и мишки (напр. *Apodemus sylvaticus*). Понякога се хранят със земноводни, влечуги и други птици. Ловуват, като се издигат на 10 до 20 м над земята и бързо се гмуркат върху плячката си. Те могат също да се наблюдават да ловят на земята дребни бозайници и насекоми, ходейки. В някои райони са ключови хищници за малки, тревопасни бозайници, включително полевки и мишки, и помагат за контролиране на популациите на гризачи и дребни бозайници.

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Повсеместно разпространен в по-голямата част от страната както в равнините, така и в планините, където достига до алпийските им части. Отсъства или е рядък в гористите райони, особено в планините (Янков, 2007).

Включен в Приложение 3 на ЗБР. Включен в SPEC 3. Не е включен в Червената книга на България. Според IUCN – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021), за територията на континентална Европа.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) видът се опазва като гнездящ с популация между 4400 и 9600 двойки. Краткосрочната (2000-2018) е стабилна, а дългосрочната тенденция в развитието на популацията (1980-2018 г.) е увеличаваща се. Не са посочени заплахи и въздействия.

Според Докладването по чл. 12 от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната зимуваща популация на вида се оценява на 10 000 – 15 000 инд. Краткосрочната (2007 – 2018 г.) и дългосрочната (1980 – 2018 г.) тенденция е стабилна. Посочени са следните заплахи и въздействия: A02.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2001 – 2018 г.) видът се опазва и като мигриращ с популация между 800 и 1000 индивида. Не са посочени тенденции в развитието на популацията. Посочени са следните заплахи и въздействия: A02, A04, F03, D06.

3. Състояние в СЗ ВГ0002074 „Никополско плато“

Съгласно СФД на зоната, видът е постоянен (размножаващ се) и преминаващ. Гнездящата популация се оценява на до **2 - 5 двойки**, което е около 0,1 % от националната гнездяща популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Според СФД, **мигриращата** популация се оценява на до **4 - 6 индивида**, което е 0,5 – 0,6 % от националната мигрираща популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка

„В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

Черношипата ветрушка (керкенец) е добре представена в СЗЗ „Никополска плато“ през размножителния сезон. Видът е често срещан и многоброен по българското поречие на р. Дунав (420 – 750 дв.), със значителна концентрация в СЗЗ „Никополско плато“ (Cheshmedzhiev et al. 2019). При проучванията до 2007 г. за ОВМ в България и Натура 2000 популацията в СЗЗ не е оценена (Шурулинков и др. 2007). По време на теренните проучвания през 2021 г. са установени общо 4 двойки и 12 птици в подходящо гнездово местообитание. Предполагаме, че в зоната понастоящем гнездят поне 10 двойки.

Керкенецът е вид, който прелита през територията на цялата страна, без да показва склонност да се концентрира в определени райони. Все пак, най-интензивен прелет на вида е наблюдаван в Приморска Добруджа (Горичане и Балчик), в западната част на Дунавската равнина и в Софийското поле (Матеева и Янков, 2013). В периода 2008 – 2009 г., след проучвания на есенната миграция в СЗЗ в района на с. Вълбел са установени 6 индивида (Матеева и Янков, 2013). Липват съвременни данни за мигриращата популация на вида в зоната, което налага провеждане на мониторинг по време на пролетната и есенната миграция на вида.

Констатиран са следните заплахи за вида в зоната – опожаряване на подходящи хранителни местообитания и разораване на пасища и ливади и превръщането им в обработваеми площи.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на гнездовата популация	Брой двойки	Най-малко 10	Определена на база теренните проучвания през 2021 г.	Поддържане на популацията в размер най-малко 10 дв.
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Най-малко 6	Определена на база максималната численост в СФД, която вероятно е занижена. Липсва съвременна информация за размера на популацията. Необходимо е провеждането на мониторинг през миграционния период.	Поддържане на популацията – мин. 6 инд. Междинна цел: Извършване на мониторинг на пролетната и есенната миграция на рещи се птици в СЗЗ до 2025г.
Местообитание на вида: Площ на подходящо гнездово местообитание	ha	Най-малко 4894	Включва % местообитания N16 и N21 от СФД.	Поддържане на местообитанието в размер най-малко 4894 ha.
Местообитание на вида: площ на местообитанието за търсене на храна	ha	Най-малко 6451	Включва % хабитати N08, N09 и N15. Ще зависи и от концентрацията на плячка в зоната (древни бозайници през есента и	Поддържане на подходящи местообитания в размер най-малко 6451 ha

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
			насекоми и влечуги през пролетта).	

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Предвид наличната информация за популацията на керкенеца през размножителния сезон и по време на миграция, предлагаме следните промени в СФД (в червено):

- Промяна в стойността на минималната и максималната численост на вида в зоната по време на размножаване от до 2 - 5 дв. на 5 – 10 дв., според данните от теренните проучвания през 2021 г.;

Species			Population in the site							Site assessment						
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			A/B/C		
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.		
B	A096	<i>Falco tinnunculus</i>			c	4	6	i		G	C	B	C	C		
B	A096	<i>Falco tinnunculus</i>			p	5	10	p		G	C	B	C	C		

Специфични цели за A097 *Falco vespertinus* (червенонога ветрушка)

1. Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 27-33 cm, размахът на крилата - 70-74 cm. Дребна граблива птица с големина колкото обикновената ветрушка. Крилата дълги и остри. При възрастните краката са оранжеви или оранжево червени. Мъжкият е тъмносив до черен, с ръждивочервена задна част на корема и подопашката. При женските плещите и опашката са тъмносиви, а главата и тялото отдолу – ръждивокафяви. Младите женски отдолу са с много петна. Мъжкият се отличава от тъмната фаза на средиземноморския сокол по големина и червената подопашка (Симеонов и др., 1990; Мичев и др., 2012).

Характер на пребиваване в страната

Гнездящо-прелетен. Пролетният прелет е април—май, а есенният от края на август до октомври. По време на прелет образува и големи ята от 150—200 екз., най-значимото място за концентрация по време на есенната миграция в Европа е Атанасовското езеро, където са регистрирани до 3100 инд. По време на есенната миграция се среща по-често по Черноморското крайбрежие, нос Емине (223 инд.), курорта Албена, нос Калиакра, Ломовете, Луда Камчия, Кресна, Пловдив, Софийската котловина, Мусала, Радовец, долното течение на река Арда, Котленска планина. Най-висока миграционна активност има през втората половина на септември (Симеонов и др. 1990, Мичев и др., 2012, Големански, 2015).

Характерно местообитание

Открити местообитания, оградени с малки гори, групи дървета и обработваеми площи с единични дървета и малки горички, разредени гори с обширни поляни, пасища, ливади, предимно с лесостепен характер, обширни земеделски местообитания, където предпочитат култивирани мозайки с наличие на угар, пасища или люцерна. Използва изградени гнезда на вранови птици (Симеонов и др., 1990). През размножителния период индивидуалната хранителна територия при женските е 38 - 322 ha, а при мъжките - 310 - 3467 ha (Daskalova & Shurulinkov, 2018).

Хранене

Вечерната ветрушка е универсален хищник, най-често срещаната му плячка са безгръбначни, земноводни и дребни бозайници. През размножителния период, се храни със следните пропорции - насекоми (10,2 % – 40 %), земноводни (3,8 % – 23,2 %), влечуги (8,8 % – 38 %), птици (9,4 % – 12,2 %), бозайници (7,6 % – 61,5 %) (Zoltán & László, 1988). По време на есенната миграция (Кипър) храненето е изключително с насекоми – 99,9% (Alivizatos & Kassinis 2021).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Предимно в откритите равнинни части на Северна и Източна България, по-групирано в Добруджа и в района на Златията. Разпръснати непостоянни единични гнездовища в ниските части на Южна България (Янков, 2007).

Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците и Приложение 2 и 3 на ЗБР. Включен в СПЕС 3. Включен е в Червената книга на България със статус- критично застрашен CR. Според IUCN – NT (Near Threatened), за територията на континентална Европа.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 0 – 15 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е намаляваща, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) намаляваща.

За гнездящата популация са посочени следните заплахи и въздействия: A02, A03, A04, A07, C03, D02, F03, J01, D06.

Мигриращата национална популация е оценена на 5000 – 16000 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е неизвестна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) също е неизвестна.

За мигриращата популация са посочени следните заплахи и въздействия: A02, A03, A04, A07, F03, D06.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Съгласно СФД на зоната, видът е концентриращ/мигриращ. Мигриращата популация на червеноногата ветрушка се оценява на **1-5 индивида**, което представлява **0,02 – 0,03 %** от **националната мигрираща** популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

Червеноногата ветрушка е сравнително рядък мигриращ вид в СЗЗ „Никополско плато“. По време на теренните проучвания през 2021 г. видът не беше установен. По време на специализирани проучвания върху есенната миграция на реещите се птици (август – октомври 2009 г.) от стационарна точка в с. Вълбел е наблюдаван 1 мъжки инд. По време на проучвания върху пролетната миграция на реещи се птици (април – май 2010 г.) от стационарна точка в с. Вълбел са установени 5 инд. червеноноги ветрушки (Cheshmedzhiev et al., 2019).

Необходимо е прилагане на адекватен мониторинг по време на пролетната и есенната миграция за изясняване на числеността на вида през този период на годината.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
-----------	---------------	-----------------	-------------------------	---------------------------

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Мин. 5	Доколкото зоната не се явява основен миграционен коридор за вида, тази численост изглежда реалистична.	Поддържане на популацията в размер най-малко 5 инд. Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на актуалния размер на мигриращата популация до 2025 г.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ha	Най-малко 6000 ha	Площта включва подходящите хранителни местообитания на вида – открити пространства, обработваеми площи, ливади, степи	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 6000 ha
Местообитание на вида: Наличие на едроразмерни/ биотопни дървета, в групи	Брой дървета на ha, в група	Най-малко 5 броя на ha, в група	Целевата стойност на показателя е съобразена с посочената в Наредба № 8 от 05.08.2011 г. за сечите в горите, обновена от 29.09.2020 г.	Поддържане на състоянието по този параметър.

6. Необходимост от промени в СФД за СЗ ВG0002074 „Никополско плато“

Предвид наличната публикувана и непубликувана информация за опазването на концентриращата се по време на миграция популация на червеноногата ветрушка в зоната, не предвиждаме промени в СФД.

Специфични цели за A099 *Falco subbuteo* (сокол орко)

1. Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 30-35 cm., размах на крилата: 85-90 cm. Възрастните главата и тялото отгоре са синьосиви, а гърлото и главата отстрани са бели с добре забележими раздвоени бакенбарди; гърдите и коремът са светлокремави с добре изразени и многобройни черни стреловидни петна; подопашката при мъжките е ярко червена, а при женските – охриста. При младите окраската е по-светла с белезникави ръбове на перата. Лети с голяма скорост и акробатични изпълнения при преследване на плячката. Макар и трудно, може да се отличи от младата вечерна ветрушка по окраската, по-дългите крила и по-късата опашка, която отгоре е без препаски (Симеонов и др., 1990; Мичев и др., 2012).

Характер на пребиваване в страната

Гнездящо-прелетен. Пролетният прелет започва в началото на април и продължава до средата на май. Есенният прелет е от последната десетдневка на август до края на октомври. Най-интензивен е есенният прелет през септември, мигрира на широк фронт поединично или на малки ята (Симеонов и др. 1990, Мичев и др., 2012, Големански, 2015).

Характерно местообитание

Обитава редки, просветливи широколистни листопадни гори, смесени и иглолистни гори с поляни и с ниска растителност. Малки оазисни гори и крайречни дървета алувиални и много влажни гори и храсталаци, също в ивици дървета, храсти и мозайки от тях, често покрай реки течащи води, в близост до пасища, ливади, обработваеми площи и други открити пространства. Обитава райони с надморска височина 0–2000 м н.в. (Янков, 2007; Големански, 2015). Ловува предимно птици и насекоми в широк кръг от местообитания, обикновено под 400 м до 1100 м, понякога над 1700-1900 м. Основните местообитания включват интензивно или екстензивно управлявани земеделски земи, блата, реки, езера, тръстикови масиви, крайбрежни лагуни, блатни долини (BWPi, 2006).

Хранене

Храната си лови предимно във въздуха. Хранителният спектър се състои от насекоми и дребни птици, по-рядко с прилепи, малки наземни бозайници и влечуги (Симеонов и др., 1990; Големански, 2015).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Разпръснато на територията на цялата страна, както в равнини, така и високо в планините. Разпространението по-плътно по поречията на повечето по-големи реки, както и по цялото Северно Черноморско крайбрежие (включително Добруджа), в Източните Родопи, хълмистите райони около р. Тунджа, северната част на Дунавската равнина, Източна Стара планина и др. (Янков, 2007).

Включен в Приложение 3 на ЗБР. Не е включен в СПЕС. Включен е в Червената книга на България със статус- уязвим VU. Според IUCN – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021), за територията на континентална Европа.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 600-1100 двойки. Краткосрочната популационна тенденция (2000-2018) е неизвестна, а дългосрочната (1980-2018) популационна тенденция е увеличаваща се. За гнездящата популация не са посочени заплахи и въздействия.

Според Докладването по чл. 12 от 2019 г. (периода 2001 – 2018 г.) националната мигрираща популация на вида се оценява на 900 – 1000 инд. Тенденцията в популацията в рамките на Натура 2000 е флукутираща.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Според СФД за зоната, соколът орко е само мигриращ (с концентрация). **Мигриращата популация на сокола орко се оценява на до 2 – 8 индивида, което е 0,2 – 0,8 % от националната мигрираща популация** (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

В Средна Дунавска равнина соколът орко е чест мигриращ вид (Шуруликов и др., 2005). По време на проучване на пролетната миграция в СЗЗ „Никополско плато“, при с. Вълбел през 2010 г. са регистрирани 2 инд. (Матеева и Янков, 2013). По време на теренното проучване в

СЗЗ на 27.05.2021 г. е наблюдаван 1 инд. в подходящ гнездови хабитат до с. Любеново. През септември 2021 г. е наблюдавана една птица в района на о. Кълновац (Румъния), но извън зоната. Има вероятност видът да гнезди в зоната с поне 1 двойка.

Липсва актуална информация за мигриращата популация на вида в зоната, което налага прилагането на адекватен мониторинг за установяване на актуалната численост и тенденциите в популацията.

Основните заплахи за сокола орко са безпокойството, провеждането на горско-стопанските дейности и практики, най-вече по време на размножителния сезон, както и химизацията в селското стопанство.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на гнездовата популация	Брой гнездящи двойки	Най-малко 1 дв.	Оценката е направена на база теренните проучвания през 2021 г.	Поддържане на популацията в размер най-малко 1 дв.
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Най-малко 2 инд.	Определена въз основа на СФД. Необходим е мониторинг на миграцията за актуализиране на данните.	Поддържане на популацията – мин. 2 инд. Междинна цел: Извършване на редовен мониторинг на пролетната и есенната миграция на реещи се птици в СЗЗ до 2025г.
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания на вида	ha	Най-малко 2892 ha	Включва % на местообитание N16 – широколистни гори от СФД.	Поддържане на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона, в размер на най-малко 2892 ha.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ha	Най-малко 7341 ha	Включва площта на местообитания N08, N09, N15 и N23 – открити пространства, обработваеми площи. Пригодността на местообитанието ще зависи от концентрацията на плячка като едри насекоми и дребни птици.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 7341 ha
Местообитание на вида: Наличие на едроразмерни/ биотопни дървета, в групи	Брой дървета на ha, в група	Най-малко 5 броя на ha, в група	Целевата стойност на показателя е съобразена с посочената в Наредба № 8 от 05.08.2011 г. за сечите в горите, обновена от	Поддържане на състоянието по този параметър.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
			29.09.2020 г.	

6. Необходимост от промени в СФД за СЗ ВГ0002074 „Никополско плато“

Предвид наличната информация за настоящата численост на вида в СЗЗ, предлагаме следните промени в СФД (маркирани в червено):

- Добавяне на параметри за гнездова популация, предвид данните от проучването през 2021 г.;

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D	A/B/C		
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A099	<i>Falco subbuteo</i>			c	2	8	i		G	C	B	C	C
B	A099	<i>Falco subbuteo</i>			r		1	p		G	C	B	C	C

Специфични цели за A511 *Falco cherrug* (ловен сокол)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 47–55 cm. Размах на крилата : 105–129 cm. Най-едрият сокол в България. Горната част на тялото и крилете са кафяви, гърдите и корема са светли с тъмни напетнявания, гащите са тъмни. Подкрилията са с по-светла предна част и по-тъмна задна, контрастираща с по-светлите махови пера. Главата е светла с ясно изразена по-светла вежда и тънък тъмен „мустак“. Младите са с по-тъмно оперение и по-силно напетнени отдолу.

Характер на пребиваване в страната

В България ловният сокол е гнездящо-прелетен, постоянен и преминаващ вид (Симеонов и др., 1990). У нас зимуват индивиди от по-северни европейски страни. Есенната миграция е най-ясно изразена през септември.

Характерно местообитание

През размножителния период ловният сокол обитава обширни открити територии в хълмисти, нископланински и равнинни местообитания с наличие на скали, но също долини, проломи, ждрела. Ловните територии са открити пространства, влажни зони, нискостъблени гори, храсталаци по открити места с нисък тревостой и наличие на достатъчен брой дребни гризачи (особено полевки *Microtus spp.* и лалугери *Spermophilus cillellus*) или птици (обикновено с големина от скорец *Sturnus vulgaris* до яребица *Perdix perdix*). През зимата соколите се срещат в места с висока концентрация на различни видове птици, използвани за храна – крайбрежия и други влажни зони, населени места, складове и силози за зърно, където ловуват на полудиви гълъби *Columba livia f. Domestica* (Янков и др., 2013). Гнезди в скални ниши и в стари гнезда на други птици на дървета. Снася 3-6 яйца, като има едно поколение годишно в периода март-юли. Някои от предпочитаните местообитания са 91E0, 91F0, 6110, 8120 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

В България хранителният спектър на ловния сокол е слабо проучен и данните се базират предимно на отделни наблюдения. Съществуват сезонни, локални и индивидуални различия относно най-често използваната храна, освен това видът има способността бързо да се

адаптира към най-изобилната и лесно достъпна храна в даден момент (Янков и др., 2013). Проучвания в края на ХХ в. показват, че лалугерът (*Spermophilus citellus*) съставлява около 90% от храната на ловния сокол в България (Симеонов и др., 1990). Освен с лалугери, видът се храни и с различни видове мишки и полевки, както и с някои по-дребни видове птици (Янков и др., 2013).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С разпръснати и изолирани находища предимно в скалистите части на Стара планина, планините на Западна България, Родопите, Сакар и Странджа. Наблюдаван е през гнездовия сезон и в някои равнинни или хълмисти райони и в по-високи части на планините (Янков, 2007). През 2018 г. бе открито заето гнездо от вида в Южна България.

Включен е в Приложение 1 на Директивата за птиците, както и в Приложения 2 и 3 на ЗБР. Природозащитният статус на ловният сокол според IUCN е EN (Endangered). Видът е включен в SPEC 1. Включен е в Червената книга на Р България в категория „Критично застрашен“.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 0 – 10 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е намаляваща, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – също намаляваща. Краткосрочната тенденция на популацията в рамките на Натура 2000 е неизвестна.

Зимуващата популация (за периода 2013 – 2018 г.) е оценена на 5 – 10 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2007 – 2018 г.) е неизвестна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – също неизвестна.

Мигриращата национална популация (за периода 2013 – 2018 г.) е оценена на 50 – 80 индивида.

За гнездящата, мигриращата и зимуващата популация са посочени следните заплахи и въздействия: A04, G05, F03, A02 и D06.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Съгласно СФД на зоната, видът е мигриращ. Мигриращата популация на ловния сокол се оценява на **1 - 2 индивида**, което представлява **2 – 2,5 % от националната мигрираща популация** (оценка „В“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „В“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра.

4. Анализ на наличната информация

Ловният сокол е изключително рядък вид в района на СЗЗ „Никополско плато“. Липсват сигурни данни за наблюдение на вида в границите на зоната през последните 10 години. По време на теренното проучване през 2021 г. видът не беше установен. Единични птици са наблюдавани в района на река Дунав по време на миграции и скитане, но не в конкретната СЗЗ (Cheshmedzhiev et al., 2019). По време на специализирани проучвания върху есенната (август – октомври 2009 г.) и пролетната (април – май 2010 г.) миграция на реещи се и нереещи се птици, от стационарна точка в с. Вълбел, ловният сокол не е наблюдаван (Чешмеджиев, 2010). От 2008 г. насам се провеждат сателитни проследявания на млади ловни соколи от Унгария, а по-късно и от Словакия и Украйна, като поне 9 птици са преминавали през България, от които минимум 1 инд. е преминал над територията на СЗЗ (Матеева и Янков, 2013).

Поради липсата на наблюдения на ловен сокол в СЗЗ „Никополско плато“ последните години, не могат да се посочат конкретни и детайлни заплахи за вида в изследвания район.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Най-малко 1 инд.	Рядко срещан по публикувани и лични данни в зоната. Не всяка година могат да бъдат наблюдавани скитащи/преминаващи индивиди	Поддържане на популацията в размер най-малко 1 инд.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ha	Най-малко 3337 ha	Площта включва подходящите хранителни местообитания N09 на вида – сухи тревни съобщества и степи	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 3337 ha
Местообитание на вида: Наличие на едроразмерни/ биотопни дървета, в групи	Брой дървета на ha, в група	Най-малко 5 броя на ha, в група	Целевата стойност на показателя е съобразена с посочената в Наредба № 8 от 05.08.2011 г. за сечите в горите, обновена от 29.09.2020 г.	Поддържане на състоянието по този параметър.

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Не са необходими промени в СФД за този вид.

Специфични цели за A122 *Crex crex* (ливаден дърдавец)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 27-30 см., размах на крилата: 46-53 см. Оперението му е подобно на това на пдпдъка, но има характерни тухленоръждиви пера по крилата. Води скрит начин на живот, като рядко излита, а през повечето време остава в гъстите тревни. Обаждането му се чува предимно нощем и наподобява „крекс-крекс“, което се повтаря многократно. Малките са изцяло с черен пух и напускат гнездото почти веднага след излюпването си (Симеонов и др. 1990).

Характер на пребиваване в страната

Гнездящо-прелетен и преминаващ вид за страната. Миграцията по Черноморското крайбрежие е през април и септември – октомври. Размножителния период е от края на април до юни. Миграцията на вида е от средата на април като продължава до средата на май. Есенната миграция започва през последната декада на август и продължава до края на октомври. Отделни екземпляри се задържат и до края на ноември. През есента миграцията е по-интензивна и то главно по протежението на Черноморското крайбрежие. Най-важното за вида място по време на миграцията е нос Калиакра, където се концентрират голям брой птици. Образува смесени ята с пдпдъка (Симеонов и др. 1990; Големански гл. ред., 2015).

Характеристика на местообитанието

През гнездовия период видът обитава силно овлажнени (хигрофилни) и средно овлажнени (мезофилни) високотревни ливади в низините между 500 и 1800 м н. в., като в планините достига в някои места и до 2500 м надморска височина (в Национален парк „Пирин“). Най-съществено значение за вида имат ливадите, доминирани от тревите ливадна метлица (*Poa pratensis*), ливадна лисича опашка (*Alopecurus pratensis*) и острици (*Carex* sp.). От съществено значение е височината на тревната покривка – между 10 и 176 см., средно 68,6 см. Гнезди предимно във влажни ливади с единични храсти и поточета или мочурища, често на склонове, тревни съобщества по влажни терени до течащи води или стоящи пресни води. Порядко в урбанизирани райони, посеви и други (едногодишни) тревни култури и пустеещи земи (Янков, 2007). Гнезди на земята, поединично в ливади с висока и гъста тревна растителност. Мътенето на яйцата и храненето на малките се поемат предимно от женската. Мъжките са силно териториални. Площта на индивидуалните участъци е средно 8,9 ha (Големански, 2015; Симеонов и др. 1990). Видът избягва сухолюбиви и нискотревни съобщества, като в такива местообитания може да се установи само по време на миграция. Подходящи вероятно са местообитания с кодове 6430, 6440, 6510 и 6520 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Ливадния дърдавец е зоофаг – предимно ентомофаг (храни се с насекоми), като предпочита едрите насекоми – скакалци, твърдокрили, кожокрили и др. В хранителния му спектър влизат и значително количество голи охлюви, а също и дъждовни червеи. По време на миграция видът се храни и със семена на плевели и житни растения.

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Понастоящем има мозаечно разпространение предимно в Западна България. По значимите находища се намират в Софийско – около 850 токуващи мъжки, Западна Стара планина и Централен Балкан - 1500, Понор планина - 120, по линията Трън-Брезник до границата - 250. Сравнително малоброен е по Дунавското и Черноморското крайбрежие, Добруджа и Източни Родопи (Големански гл. ред., 2015).

Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците. Според IUCN – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021). Включен в SPEC 2. Включен в Червената книга на България като уязвим VU.

Съгласно Докладването през 2019 г. (за периода 2013-2018 г.), видът се опазва само като **гнездящ** с популация между 2000 и 4500 токуващи мъжки. Краткосрочната популационна тенденция (2000-2018 г.) е намаляваща, а дългосрочната (1980-2018 г.) също е намаляваща.

Посочени са следните заплахи: A02, A03. В Червената книга на Р България основните посочени заплахи и въздействия са разрушаване на местообитанията – разораване на ливади, ранно косене, палежите на стърнищата, интензификация на земеделието, прекомерно използване на инсектициди, лов (Големански, 2015).

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Съгласно СФД на зоната, ливадният дърдавец е **гнездящ**, като популацията се оценява на **1 - 3 двойки**, което представлява **0,05 – 0,06 % от националната гнездяща популация** (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

Ливадният дърдавец е рядък и малочислен гнездящ и прелетен вид (Шурулинков и др., 2005). Оценката на гнездовата популация на вида в СЗЗ „Никополско плато“ през 2007 г. е 0 – 3 двойки, а през 2012 г. – неизвестна (Матеева и др., 2013). На 07.06.2014 г. е установен 1 индивид в границите на зоната при с. Муселиево (Чешмеджиев, непубл. данни). 1 пеещ мъжки е регистриран на 04.06.2017 г. в близост до с. Драгаш войвода (Чешмеджиев, непубл. данни). По време на теренното проучване през 2021 г. видът беше регистриран на 28.05. в ливада до река Осъм при с. Новачене (Чешмеджиев, непубл. данни). Необходими са бъдещи целенасочени теренни изследвания за установяване на настоящата гнездяща популация на вида в СЗЗ „Никополско плато“.

По време на теренното проучване през 2021 г. не са установени заплахи за вида, но като потенциални такива могат да бъдат посочени разораването на ливадите и химизацията в селското стопанство.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер на гнездяща популацията	Брой токуващи мъжки инд.	Най-малко 3	Оценката на гнездящата популация на вида в СЗЗ „Никополско плато“ е 1-3 токуващи мъжки. Необходими са бъдещи целенасочени теренни изследвания (май-юни) за установяване на настоящата гнездяща популация на вида в зоната.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 3 токуващи мъжки.
Местообитание на вида: характеристика на гнездовите местообитания	ha	Най-малко 222	Изчислена на база % на N10 на подходящите гнездови и хранителни местообитания, като ливади, мочурища и мезофилни тревни съобщества. Необходими са повече от 9 ha за един мъжки индивид площ на сенокосни ливади, които не са разположени по била	Поддържане на площта на подходящите местообитания на вида в защитената зона, в размер на най-малко 222 ha.

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Предвид наличната публикувана и непубликувана информация за опазването на гнездящата популация на ливадния дърдавец в зоната, не предвиждаме промени в СФД.

Специфични цели за A123 *Gallinula chloropus* (зеленоножка)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 32-35 см., размах на крилата: 50-55 см. Главата, вратът, шията и гърдите са черно-сиви. Горната страна на тялото маслиново кафява. Коремът е тъмносив. Челната пластинка яркочервена. Краката са жълтеникаво-зелени. Двата пола са трудно отличими един от друг. Плува, като в такт с движението на краката си поклаща главата. Подплашена бяга по водната повърхност като си помага с крилата (Симеонов и др., 1990).

Характер на пребиваване в страната

Постоянен вид по Черноморското крайбрежие и в Тракия и прелетен в останалата територия на страната. Миграцията по Черноморското крайбрежие е март-април и септември-октомври. Както в миналото, така и сега е широко разпространена гнездяща птица във влажни зони от всякакъв размер и характер. Размножителния период е от април до август.

Характеристика на местообитанието

Обитава разнообразни влажни зони както в равнините, така и в планините до към 1000 м. надморска височина (Симеонов и др., 1990). Гнезди в растителност по периферията на водоеми във влажни зони с различен характер и размери. Гнездото е разположено сред папур или тръстика. Изградено е от сухи стъбла на тръстика и листа от папур. Проучване проведено в различни местообитания в Полша, установява, че всяка двойка защитава гнездова територия по протежение на водоема в размер на 60-180 м. Най-предпочитаните от зеленоножката водоеми имат следните характеристики: имат малка площ и са плитки (5-100 см); имат широка ивица от крайбрежна растителност, като в най-голямо количество трябва да е папура (*Typha* sp.) (Семпулик, 1993). В езерото Ери в САЩ гнездовата плътност варира между 0,2 и 4,6 дв./1 ха. Плътноста на гнездящите индивиди е най-голяма в полупостоянни наводнени влажни зони с теснолистна крайбрежна растителност, с изобилие от потопена водна растителност, като съотношението между откритите водни площи и тези с растителност е 1:1 (Brackney and Bookhout, 1982). Подходящи вероятно са местообитания с кодове 3130, 3140, 3150, 3160, 3260 и 3270 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

В стомасите на 14 изследвани птици през декември и януари са намерени *Coleoptera* – ларви, *Dytiscidae* – ларви, *Hydrophilidae*, *Cerambycidae*, *Chrysomelidae*, *Zebrina detrita*, *Cyperus* sp., *Bitomus* sp., *Ceratophilum* sp., *Sarganium* sp. и др. (Симеонов и др., 1990).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С неравномерно петнисто разпространение в равнинните и низинните части на цялата страна, най-широко покрай р. Дунав и в Дунавската равнина, Тракийската низина, по Черноморското крайбрежие, по поречията на по-големите реки. На места и в по-ниските части на планините, в преобладаващо гористи (Странджа) или сухи каменисти (Източни Родопи) райони, където гнезди и в много малки влажни зони с блатна растителност (Янков, 2007). В равнините и планините се среща до 1000 м надморска височина (Симеонов и др., 1990).

Включен в Приложение 2Б на Директивата за птиците. Според IUCN – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021), за територията на континентална Европа – LC. Не е включен в СПЕС категориите. Не е включен в Червената книга на България.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 5000 – 12 000 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е стабилна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) също е стабилна. Не са посочени заплахи и въздействия.

3. Състояние в СЗЗ BG000 BG0002047 „Никополско плато“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФД на зоната вида е **гнездящ** (постоянен), като популацията се оценява на 12-102 двойки, което представлява 0,24 – 0,85% от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Съгласно стандартния формуляр за данни на зоната видът е **мигриращ**, като числеността на популацията не е посочена. Видът не се докладва като мигриращ по чл. 12 на Директива за птиците и не може да се оцени какъв процент представлява от националната преминаваща популация. Оценката на популацията е категория „С“. Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

В средна Дунавска равнина зеленоножката е многочислен и повсеместно разпространен гнездящ, преминаващ и зимуващ вид. Размножава се във всички влажни зони, в които има тръстика или папур, включително и в такива без голяма открита водна площ (Шурулинков и др. 2005). Видът не е посочен в ОВМ „Никополско плато“ като гнездящ или мигриращ (Шурулинков и др., 2007) и не е регистриран в данните от пробните площадки от 2012 г. в доклада „Проучване на гнездящите птици в защитени зони за птици от Натура 2000“ (Матеева и Янков, 2013). Липсват налични данни за присъствието и числеността на зеленоножката в зоната както в публикуваните изследвания, така и в данните от Observation.org и eBird. По време на теренните проучвания през размножителния сезон на 2021 г. видът не е наблюдаван в зоната.

Основните заплахи и въздействия за вида, докладвани по чл. 12, са F02 и F05 и не се отнасят за вида в зоната.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер гнездовата популацията	Брой гнездящи двойки	Най-малко 13 двойки	Въз основа на СФД за гнездовата популация на вида в зоната. Липсват актуални данни, поради което е предложена междинна цел.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 13 гнездящи двойки. Междинна цел: Мониторинг до 2025 г. за установяване текущата гнездова численост на вида в зоната.
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Неизвестна	В СФД за концентрацията на вида по време на миграция в зоната не е посочена минимална и	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на актуалния размер на

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
			максимална стойност. Няма друга актуална информация за количеството на птиците и районите с концентрация на вида в зоната по време на миграция.	мигриращата популация до 2025 г.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови и хранителни местообитания на вида	ha	Най-малко 445 ha	Площта на подходящото местообитание за гнездене и хранене съвпадат. Обитава разнообразни влажни зони (както малки, така и големи) с крайбрежна растителност (папур, тръстика). Приблизителна оценка на местообитанията като % от N06 - Вътрешни водни тела (застояла вода, течаща вода).	Поддържане на местообитанието в размер най-малко 445 ha						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент водни безгръбначни (JDS4-Aquatic Macroinvertebrates)	5 степенна скала	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <tr> <td>Екологично състояние</td> </tr> <tr> <td>1-Отлично – High</td> </tr> <tr> <td>2-Добро – Good</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено – Moderate</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо – Poor</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо – Bad</td> </tr> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател водни безгръбначни (пункт Ново село и Русе) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 1, стр. 62).</p>	Екологично състояние	1-Отлично – High	2-Добро – Good	3-Умерено – Moderate	4-Лошо – Poor	5-Много лошо – Bad	Поддържане на екологичното състояние на водните тела с подходящи местообитания на вида, на стойности 2-Добро или 1-Отлично състояние
Екологично състояние										
1-Отлично – High										
2-Добро – Good										
3-Умерено – Moderate										
4-Лошо – Poor										
5-Много лошо – Bad										

6. Необходимост от промени в СФД BG0002047 „Никополско плато“

Предвид наличната информация за настоящата гнездяща популация на вида в защитената зона не е необходима актуализация на СФД.

Специфични цели за A125 *Fulica atra* (лиска)

1. Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 36-42 cm, тегло 0,6 - 1,2 kg., а размахът на крилата - 70-80 cm. Оперението е сиво-черно, матово, със синкав оттенък по корема. На челото има бял, рогов израстък, вратът е сиво-черен, а шията - черна. Има възрастов диморфизъм. Младите индивиди са сиви или тъмнокафяви и бялото петно на челото липсва. Клюнът при възрастните екземпляри е млечнобял, а при младите тъмносив. От водата излита тежко, набирайки скорост с тичане по водната повърхност. Често излиза на брега (Симеонов и др. 1990).

Характер на пребиваване в страната

Постоянен (за южна България), гнездящо-прелетен, преминаващ и зимуващ вид за страната (Симеонов и др., 1990). По време на миграционния период ята от лиски могат да се срещнат по всички водоеми в страната, а по време на зимуването се концентрира предимно по крайбрежието на Черно море. Птиците напускат местата на гнездене през август и първата половина на септември, а на пролет пристигат края на февруари, началото на март месец. По Черноморието, зимуващи птици се наблюдават от август до март (Симеонов и др., 1990).

Характерно местообитание

Гнезди по периферията на водоеми, различни по характер и размери блата, стоящи пресни води (обрасли с водолубива растителност плитки части на язовири и микроязовири, рибарници, водоеми в баластриери, стари речни корита), както и в лагуни, стоящи бракични води, по-рядко в крайбрежната растителност на течащи води – предимно по-големи реки. Важно условие е наличието на открито водно огледало, избягва изцяло обраслите с блатна растителност водоеми. След 1990 г. все по-голямо значение за вида придобиват изкуствени водоеми – рибарници, баластриери, язовири (Янков, 2007). Подходящото гнездово и хранително местообитание са близко разположени. Обикновено територията е в рамките 0,1 – 0,5 ha с крайбрежие от 40 – 50 m (BWPi, 2006). Разстоянието между гнездата 30-50 m (Симеонов и др. 1990). Подходящи местообитания вероятно са 3150 и 3130 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се предимно с растителна храна *Ceratophyllum* sp., *Myriophyllum* sp., *Nymphaea* sp., водорасли (*Enteromorpha* sp.), по-малко количество скариди, насекоми, дребни мекотели, червеи, пиявици, хайвер, жаби, много рядко с дребна риба, яйца и новоизлюпени птици.

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С петнисто разпространение в равнинните и низинните части на страната. Най-плътно гнезди в Дунавската равнина (особено покрай р. Дунав и някои от по-големите острови, по поречията на по-големите реки, в рибарници и язовири), в Тракийската низина (по реките Марица, Тунджа и притоците им и в други влажни зони), по Черноморското крайбрежие и в Софийското поле. Изолирани гнездовища и в Лудогорието, по поречието на реките Струма, Арда, Места, в Странджа, Западните Родопи и др. (Янков, 2007).

Включен в Приложение 2А и 3Б на Директивата за птиците. Според IUCN – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021), за територията на континентална Европа – NT (Near Threatened). Включен в СПЕС 3. Не е включен в Червената книга на България. Обект на лов в страната, но не е много популярен.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 1700 – 3000 двойки. Краткосрочната тенденция на популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е стабилна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) флукутираща. Посочени са следните заплахи и въздействия: F01, F06.

Мигриращата национална популация е оценена на 10 000 – 50 000 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията в рамките на Натура 2000 е флукутираща.

3. Състояние в СЗЗ BG0002047 „Никополско плато“

Съгласно СФД на зоната, видът е **гнездящ** и преминаващ. Гнездящата популация се оценява на 2-2 двойки, което представлява 0,07 – 0,12 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Съгласно СФД на зоната, видът е **мигриращ**, като числеността на популацията не е посочена. Оценката на популацията е категория „С“. Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

Поради широкото си разпространение и ниския природозащитен статус лиската се оказва слабо проучен вид както за страната, така и за дунавските влажни зони. Лиската е втория най-многочислен гнездящ вид във влажните зони по Дунавското крайбрежие след белобузата рибарка. В средна Дунавска равнина гнезди в почти всички влажни зони с тръстика и папур и поне малко открита водна площ (Шурулинков и др., 2005). Видът не е посочен в ОВМ „Никополско плато“ като гнездящ или мигриращ (Шурулинков и др., 2007) и не е регистриран в данните от пробните площадки от 2012 г. в доклада „Проучване на гнездящите птици в защитени зони за птици от Натура 2000“ (Матеева и Янков 2013). Липсват налични данни за присъствието и числеността на лиската в зоната както в публикуваните изследвания, така и в данните от Observation.org и eBird. По време на теренните проучвания в зоната през размножителния сезон на 2021 г. видът не е наблюдаван, но са наблюдавани 5 индивида при теренно проучване през септември 2021 г.

Посочените заплахи H01, A09, F02, J02 и K01 в докладването по чл. 12 за вида нямат отношение към зоната.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер гнездовата популацията	Брой гнездящи двойки	Най-малко 2 двойки	Въз основа на СФД за гнездовата популация на вида в зоната. Липсват актуални данни, поради което е предложена междинна цел.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 2 гнездящи двойки. Междинна цел: Мониторинг до 2025 г. за установяване текущата гнездова численост на вида в зоната.
Популация:	Брой	Неизвесте	В СФД за	Да се извърши

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
Размер на мигриращата популация	индивид и	н	концентрацията на вида по време на миграция в зоната не е посочена минимална и максимална стойност. Няма друга актуална информация за количеството на птиците и районите с концентрация на вида в зоната по време на миграция.	целенасочен мониторинг за установяване на актуалния размер на мигриращата популация до 2025 г.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови и хранителни местообитания на вида	ha	Най-малко 445 ha	Площта на подходящото местообитание за гнездене и хранене съвпадат. Обитава разнообразни влажни зони (както малки, така и големи) с крайбрежна растителност (папур, тръстика). Приблизителна оценка на местообитанията като % от N06 - Вътрешни водни тела (застояла вода, течаща вода).	Поддържане на местообитанието в размер най-малко 445 ha						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент водни безгръбначни (JDS4-Aquatic Macroinvertebrates)	5 степенна скала	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> <tr> <td>1-Отлично – High</td> </tr> <tr> <td>2-Добро – Good</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено – Moderate</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо – Poor</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо – Bad</td> </tr> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател водни безгръбначни (пункт Ново село и Русе) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 1, стр. 62).</p>	Екологично състояние	1-Отлично – High	2-Добро – Good	3-Умерено – Moderate	4-Лошо – Poor	5-Много лошо – Bad	Поддържане на екологичното състояние на водните тела с подходящи местообитания на вида, на стойности 2-Добро или 1-Отлично състояние
Екологично състояние										
1-Отлично – High										
2-Добро – Good										
3-Умерено – Moderate										
4-Лошо – Poor										
5-Много лошо – Bad										

6. Необходимост от промени в СФД BG0002047 „Никополско плато“

Предвид наличната информация за настоящата гнездяща популация на вида в защитената зона не е необходима актуализация на СФД.

Специфични цели за A131 *Himantopus himantopus* (кокилобегач)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото 35-40 cm, размах на крилата: 67-83 cm. Лесно забележима птица с изключително дълги крака. Оперението е основно бяло с черен гръб и криле. Червени крака и черен клон. Кръста е бял с триъгълна форма. При младите гръба и крилете са сиви.

Характер на пребиваване в страната

Гнездящ и преминаващ вид за страната. В миналото по влажните зони по р. Дунав, в Софийското поле и Черно море. Понастоящем основно в Бургаските влажни зони, Дуранкулашко и Шабленско езеро. (Големански, 2015). Гнездовия сезон е май-юли. Есенната миграция септември, а пролетната от средата на март до края на април (BWPi, 2006).

Характерно местообитание

Гнезди най-често в солници или край други плитководни водоеми, лагуни и засолен терени с халопитна растителност, а в по-редки случаи по бреговете на стоящи бракични води и стоящи пресни води, където устройва гнездата си в тревна растителност по периферията на водоеми с 0 – 200 m н.в. (Янков, 2007). Гнезди поединично или в малки колонии от по 10 - 40 двойки. Определящо е хидрологичното състояние на влажните зони и числеността на популацията е силно флукутираща през годините. В зависимост от наличието на подходящи местообитания, гнездовата плътност е различна през отделните години. В Унгария в рибарници е установена плътност от 0,08 до 1,14 дв./ха. Според същите автори, за да се поддържа гнездовата местообитание на вида е необходимо във водоемите да има ниска растителност и това се поддържа чрез опасване от поне 0,2 тревопасни животни/ха (Pigniczki et al., 2019). Подходящите местообитания са разнообразни влажни зони, вероятно с кодове: 1110, 1130, 1140, 1150, 1160, 1530 и 6440 и др. влажни зони според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Основно възрастни и ларви на водни насекоми (Coleoptera, Ephemeroptera, Trichoptera, Hemiptera, Odonata, Diptera, Neuroptera and Lepidoptera), паяци, миди, ракообразни, червеи, хайвер на жаби и риби, попови лъжички и рядко семена и плодове на водолубиви растения (BWPi, 2006).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С петнисто и разпръснато разпространение, основно по Черноморското крайбрежие, в Тракийската низина, покрай р. Дунав и близко разположени водоеми в Дунавската равнина. Изолирани, вероятно епизодични гнездовища и в други части на страната. (Янков, 2007).

Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците. Според IUCN – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021), за територията на континентална Европа – LC. Не е включен в СПЕС категориите. Включен в Червената книга на България като застрашен EN.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценя на 300 – 450 двойки. Краткосрочната тенденция (за периода 2001 – 2018) в популацията е стабилна както и дългосрочната (за периода 1980 – 2018) също е стабилна.

Преминаващата популация, според Докладването от 2019 г. е оценена на 1000 – 2000 индивида. Посочени са следните заплахи и въздействия: K03, C01, J02, F26, E01, F08. Според Червената книга на България: загуба и деградация на подходящите местообитания, промяна

на водните нива в солниците по време на гнезденето безпокойство от хората, убиване на новоизлюпените птици от хищници (Големански, 2015).

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФД на зоната видът е концентриращ/мигриращ, но не е посочена численост на мигриращата популация. Представителността на размера и плътността на популацията на вида в зоната е оценена като значителна (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

В средна Дунавска равнина кокилобегачът гнезди рядко, по-чест е по време на пролетната миграция (Шурулинков и др., 2005). Видът е отбелязан в ОВМ „Никополско плато“ като мигриращ (Шурулинков и др., 2007), но не е посочена численост на мигриращата популация. Няма публикувани данни за наблюдение на вида в зоната, най-близките локации на наблюдение на кокилобегачи през април – началото на май са при с. Обнова, при с. Дъбован (24.04.2000 г. – 4 екз.), между Никопол и с. Черковица (2.05.1999 г. – 2 екз.). По време на теренното проучване през май 2021 г. видът не е наблюдаван в зоната. Посочените заплахи E01, F26 и F08 в докладването по чл. 12 за вида нямат отношение към зоната.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
Популация: Размер мигриращата популацията	Брой индивиди	Неизвестна	В СФД за концентрацията на мигриращата популация на вида не е посочена стойност. Няма актуална информация за числеността на птиците и районите с концентрация на вида в зоната по време на миграция.	Междинна цел до 2025 г.: Необходими са цели изследвания на вида в зоната за установяване текущата мигрираща численост.
Местообитание на вида: Подходящи за хранителни местообитания на вида	ha	Най-малко 667 ha.	Определена на база на % участие на подходящите хранителни местообитания на вида – N06 - Вътрешни водни тела (застояла вода, течаща вода) и N10 Хидрофилни съобщества от високи треви. Храни се в плитководни водоеми с халофитна растителност, а в по-редки случаи по бреговете на стоящи бракични води и стоящи пресни води. Определящо е хидрологичното състояние на влажните зони и	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 667 ha.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели за опазване
			числеността на популацията е силно флукутираща през годините.	

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Не е необходимо да се правят промени в СФД.

Специфични цели за A136 *Charadrius dubius* (речен дъждосвирец)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 15 – 18 cm. Размах на крилата: 32 – 35 cm. С черна огърлица на врата и шията. Челото е бяло, характерен жълт пръстен около окото и изцяло черен клон. Черното на бузата образува остър ъгъл, който е характерен за вида. Среща се по чакълести участъци в близост до водоеми.

Характер на пребиваване в страната

В България е гнездящо-прелетен, преминаващ и много рядко и в малък брой - зимуващ вид. Долита през март и отлита през октомври. В България се среща по Черноморието, като гнезди по всички плажове в близост до сладка вода, по р. Дунав, по повечето вътрешни реки и много пясъчни кариери. Гнездовите двойки се формират в края на март и началото на април. Веднага след това женската снася 4-5 яйца в ямка сред пясък или чакъл. Малките се излюпват след 22-26 дни в края на май и няколко часа по-късно напускат мястото на излюпване. Стават напълно самостоятелни и започват да летят на 20-дневна възраст (Големански, 2015).

Характерно местообитание

Гнезди по чакълести и пясъчни брегове, острови и коси в коритата на реки течащи води, по пясъчни крайбрежни (морски) плажове и пясъчни дюни, както и по чакълести морски брегове, понякога по бреговете на микроязовири, блата или други стоящи пресни води, порядко до стоящи бракични води и в лагуни. Заема и аналогични биотопи в пределите на градове, села и индустриални зони, а нерядко се размножава и в кариери за чакъл в близост до реки или други водоеми. (Янков, 2007). Подходящите местообитания вероятно са с кодове: 2110, 2120, 2130, 3130, 3140, 3260 и 3270 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Храни се с твърдокрили насекоми и ларвите им, ракообразни, охлюви, ларви на ручейници, червеи, дребни миди, семена и други дребни водни животни. Търси храната си по крайбрежията и в плитките разливи.

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С линейно и петнисто разпространение в равнинните и нископланинските части на цялата страна, привързано към речната мрежа (средните и долните течения), Черноморското крайбрежие и отделни водоеми със стоящи води. Почти напълно отсъства от по-безводните и гористи равнинни части (Добруджа, Лудогорието и др.). (Янков, 2007).

Не е включен в приложенията на Директивата за птиците. Според IUCN – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021), за територията на континентална Европа – LC. Не е включен в SPEC категориите. Включен в Червената книга на България като **уязвим VU**.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценява на 1400 – 2400 двойки. Краткосрочната тенденция (за периода 2001 – 2018) в популацията е **неизвестна**, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018) е **стабилна**.

По отношение на преминаващата популация, според Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната мигрираща популация на вида се оценява на 2500 – 5000 индивида.

Заплахи и въздействия са посочени само за мигриращата популация: K04 и F26. Според Червената книга на България: загуба и деградация на местообитания, безпокойство, добив на инертни материали като чакъл и пясък, хищници, замърсяване на водите (Големански, 2015).

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Съгласно СФД на зоната видът е гнездящ. Гнездовата популация в зоната е оценена на 1-5 двойки. Оценката за значимост на популацията е „С“, като в зоната се опазват 0,2-0,4 % от националната популация, оценката за опазване е „В“, оценката за изолация е „С“ и общата оценка също е „С“.

4. Анализ на наличната информация

Оптималните гнездови местообитания на вида включват пясъчните и чакълести брегове на р. Дунав, включително върху пясъчните коси и островчета, където се натрупват наноси. Брегът на р. Дунав при СЗЗ „Никополско плато“ е чакълест и сравнително стръмен. Местообитанието на речния дъждосвирец е ограничено до ивица, чиято ширина силно зависи от нивото на водата.

През 2021 г. в периода 4-7 юли е направено обследване на р. Дунав, включващо и брега при СЗЗ „Никополско плато“. В участъка р.км 401-827 видът е установен в 55 локалитета с общо 112 екз, но нито един не попада в СЗЗ „Никополско плато“. При аналогични проучвания от 2020 г. в периода 17-19 юни, в участъка р.км. 375-845 видът е установен в 97 локалитета с общ брой 209 инд. и също нито едно наблюдение няма от СЗЗ „Никополско плато“. По време на теренните проучвания през 2021 г. на 14 септември е наблюдаван един индивид в зоната при р.км. 598.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на гнездящата популация	Брой гнездящи двойки	Най-малко 1 дв.	Определен на база данни от СФД и теренното проучване от 2021 г.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 1 гнездящи дв.
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания на вида	ha	Най-малко 40 ha	Определена на база брега на р. Дунав при средни нива.	Поддържане на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
				защитената зона, в размер на най-малко 40 ha.
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент водни безгръбначни (JDS4-Aquatic Macroinvertebrates)	5 степенна скала	2-Добро или 1-Отлично	Екологично състояние	Поддържане на екологичното състояние на водните тела с подходящи местообитания на вида, на стойности 2-Добро или 1-Отлично състояние
			1-Отлично – High	
			2-Добро – Good	
			3-Умерено – Moderate	
			4-Лошо – Poor	
			5-Много лошо – Bad	
			Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател водни безгръбначни (пункт Ново село и Русе) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 1, стр. 62).	

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Предвид наличната информация за настоящата гнездова и миграционна численост на вида в защитената зона не е необходима актуализация на СФД.

Специфични цели за A165 *Tringa ochropus* (голям горски водобегач)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 21 – 24 cm. Размах на крилата: 57 – 61 cm. Дребен водобегач със сравнително къси, сивкаво-зелени крака, които изглеждат тъмни на разстояние. Най-тъмният вид от рода; горните части имат почти маслиново-кафяв оттенък и множество малки бели петна. Къса първична проекция; крилата изпъкват точно зад върха на опашката. Прилича на малкия горски водобегач (*Tringa glareola*), но се отличава от него по чисто бялото надопашие, почти черния гръб и прибраните при полет крака (Beaman & Madge 1998, Message & Taylor 2005, Нанкинов и др. 1997).

Характер на пребиваване в страната

В България е гнездящ, прелетен и зимуващ вид (Ivanov et al. 2014, Шурулинков 2011). Палеарктичен вид. В Европа гнезди на Скандинавския полуостров, в северната и централната част на Европейска Русия, в Прибалтика, Беларус, Полша, Украйна, Германия, Чехия и много рядко в Дания, Австрия, Словения, Хърватска, Словакия, Унгария, Румъния, България и Северна Македония. Среща се главно по реките Дунав, Искър, Вит, Осъм, Бели Лом и Черноморското крайбрежие (Шурулинков 2011).

Характерно местообитание

Плитки крайбрежия на реки и стоящи водоеми, влажни ливади и пасища в близост до микроязовири. Заблатени гори и горски участъци близо до водоеми, обрасли с дървета и

храсти брегове на езера, блата, реки, канали, край мочурища и ливади. Обитава по-често край бавно течащи водоеми със спокойна водна повърхност. Избягва бързо течащите реки (Нанкинов и др. 1997, Шурулинков 2011). Подходящите местообитания включват голям брой крайбрежни влажни зони: 1110, 1130, 1140, 1150, 1160; Сладководни местообитания: 3150, 3160, 3260 3270 и Естествени и полуестествени тревни формации: 6440, 6510 съгласно Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се с различни водни и околородни безгръбначни – червеи, дребни охлюви и миди, плодчета и много насекоми и техните ларви: бръмбари (бегачи, водолюбчета, хоботници), ципокрили (мравки), полутвърдокрили, пеперуди, двукрили (дългоножки, комари), водни кончета, а също паяци и риби, както и растителни фрагменти (BirdLife International 2016, Нанкинов и др. 1997, Шурулинков 2011).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Широко разпространен гнездящ вид покрай реки и потоци както в равнинните, така и в планинските части на страната. Отбелязван в Тракийската низина (по реките Тополница и Марица), в Западните Родопи, по поречията на реките Струма, Искър, Тунджа, в Софийското поле, в Добруджа, в Източна Стара планина, до Мандренското езеро. След 1950 г. са установени редица нови находища – в Добруджа, в Тракийската низина, по р. Струма, по Черноморското крайбрежие (до Балтата; до Шабленското езеро; до Несебър; в Атанасовското езеро), в Западна Стара планина, покрай р. Дунав (в Никополско; до с. Басарбово, Русенско, в рибарниците Калимок), в Розовата долина, в Дунавската равнина, в Източна Стара планина, в Софийското поле (Митев & Димитров 2007). Съгласно ЧКБ, в повечето от старите гнездови находища не е потвърден през периода 2001 - 2011 и се среща главно по реките Дунав, Искър, Вит, Осъм, Бели Лом и Черноморското крайбрежие, с епизодично гнездене на отделни двойки в средните течения на реки, край язовири и рибарници (Шурулинков 2011).

По време на миграция и зимуване се среща по Черноморието в района на Атанасовско езеро, Бургаско езеро, Комплекс Мандра-Пода, Поморийско езеро, Варненско-Белославско езеро, Дуранкулашко и Шабленско езеро (Dimitrov et al. 2005, Michev & Profirov 2003, Костадинова, Граматиков 2007, Нанкинов и др. 1997).

Не е включен в Директивата за птиците. Според IUCN видът е Незастрашен LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021) (BirdLife International 2015). Няма SPEC категория (BirdLife International 2017). Включен е в Червената книга на България в категория застрашен вид EN.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005 – 2018 г.) националната гнездяща популация на вида се оценя на 40 – 90 двойки. Краткосрочната тенденция (за периода 2000 – 2018) за популацията е **неизвестна**, дългосрочната (за периода 1980 – 2018) също е **неизвестна**.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната зимуваща популация на вида се оценя на 50 – 150 индивида. Краткосрочната тенденция (за периода 1999 – 2018) за популацията е **флукуираща**, дългосрочната (за периода 1980 – 2018) също е **флукуираща**.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2001 – 2018 г.) националната мигрираща популация на вида се оценя на 100 – 500 индивида. Краткосрочната тенденция (за периода 2001 – 2018) в популацията е **неизвестна**, дългосрочната (за периода 1980 – 2018) също е **неизвестна**.

Посочени са следните заплахи и въздействия: за националната гнездяща популация и зимуваща популация – не са посочени; за националната мигрираща популация – K02, K04, F05, F26.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Съгласно СФД на зоната, видът е гнездящ, и концентриращ по време на миграция. Гнездовата популация в зоната е определена на 1 – 1 двойка. Това е 1,1 – 2,5% от националната гнездяща популация. Значимостта на популацията в зоната е с оценка „С“, опазването е добро – оценка „В“, изолация - оценка „С“ и обща оценка - „С“.

Миграционната численост на вида в зоната не е определена. Значимостта на популацията в зоната е с оценка „С“, опазването е добро – оценка „В“, изолация – оценка „С“ и обща оценка - „С“.

4. Анализ на наличната информация

Видът не е отбелязан в ОВМ „Никополско плато“ (Шуруликов и др., 2007). Няма публикувани данни за наблюдения по време на гнездене или миграция на вида в зоната. Най-близки до зоната локации с гнездящи двойки са край р. Осъм при с. Българене (1999 г.) Установяван с численост 30 екз. на 12.07.2000 г. край р. Дунав между Белене и Никопол (Шуруликов и др., 2005). През 2021 г. е наблюдаван в „Комплекс Беленски острови“, но не е установен при теренните проучвания в зоната. Данни от <https://observation.org/> показват единично наблюдение в Белене на 09.04.2021 г. (Yordan Kutsarov).

Подходящите гнездови местообитания за вида в зоната, като влажни ливади, разливи и брегове на реки/канали обхващат около 667,4 ха.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на гнездовата популация	Брой гнездящи двойки	Най-малко 1	Определена на база СФД и данните от теренните проучвания. Гнезди в разливи, влажни ливади и по кални брегове на канали. Гнездовите места силно зависят от нивото на р. Дунав.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 1 гнездяща дв.
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой мигриращ и индивиди	Неизвестна	В СФД за концентрацията на мигриращата популация на вида не е посочена стойност. Няма актуална информация за числеността на птиците и районите с концентрация на вида в зоната по време на миграция.	Междинна цел до 2025 г.: Ежегоден мониторинг на броя на мигриращите птици през пролетта (март - май) и есента (август - октомври).
Местообитани е на вида: Площ на подходящите гнездови	ha	Най-малко 667	Определена на база на % участие на подходящите местообитания на вида – N06 - Вътрешни водни тела (застояла вода, течаща	Поддържане на площта на подходящите гнездови местообитания на

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
местообитания на вида			вода) и N10 Хидрофилни съобщества от високи треви. Гнезди и се храни в плитководни водоеми с халофитна растителност, а в по-редки случаи по бреговете на стоящи бракични води и стоящи пресни води. Определящо е хидрологичното състояние на влажните зони и числеността на популацията е силно флукутираща през годините.	вида в защитената зона, в размер на най-малко 667 ha.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент водни безгръбначни (JDS4-Aquatic Macroinvertebrates)	5 степенна скала	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично – High</td> </tr> <tr> <td>2-Добро – Good</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено – Moderate</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо – Poor</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо – Bad</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател водни безгръбначни (пункт Ново село и Русе) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 1, стр. 62).</p>	Екологично състояние	1-Отлично – High	2-Добро – Good	3-Умерено – Moderate	4-Лошо – Poor	5-Много лошо – Bad	Поддържане на екологичното състояние на водните тела с подходящи местообитания на вида, на стойности 2-Добро или 1-Отлично състояние
Екологично състояние										
1-Отлично – High										
2-Добро – Good										
3-Умерено – Moderate										
4-Лошо – Poor										
5-Много лошо – Bad										

6. Необходимост от промени в СФД за СЗ ВГ0002074 „Никополско плато“

Не са необходими промени за този вид.

Специфични цели за A168 *Actitis hypoleucos* (късокрил кюкавец)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 19,5-22 cm. Размах на крилата: 29,5-37 cm. Най-лесно се разпознава по поведението и по положението на тялото: често движи опашката си нагоре-надолу и тялото му е разположено хоризонтално. Възрастните през размножителния период отгоре са тъмнокафяви; гърдите и шията отстрани са светлокафяви, а останалата долна част на тялото е бяла. С характерен полет – съчетания на махания на крилето и планиране. Лети ниско над водата. При полет се забелязва бялата ивица върху крилето.

Характер на пребиваване в страната

Постоянен, гнездящ, мигриращ и рядко зимуващ вид за страната. Има едно поколение годишно през периода април-юли. Пролетната миграция е през март-април, а есенната – през август-септември. Обикновено се среща на двойки, а при миграция поединично, на двойки или малки ята (Нанкинов и др., 1997).

Характерно местообитание

Гнезди покрай пясъчни и каменисти брегове на реки и потоци, течащи води, обикновено в средните и горните им течения и в участъци с богата и гъста крайбрежна растителност, близка до алувиални и много влажни гори и храсталаци или сред широколистни листопадни гори, по-рядко сред смесени гори и иглолистни гори, понякога се среща около сладководни басейни с растителност (Янков, 2007). Видът предпочита да гнезди далече от селища и е поизобилен в средните участъци на реките, където бреговете се характеризират със смесица от крайбрежни горички и отворени чакълести или пясъчливи брегове. Гнездовата плътност на вида е от 1,77 дв./1 км речно течение (Lengyel, 1998). Някои от индивидите търсят храна в съседни на речните участъци тревисти местообитания, но не се отдалечават на повече от 100 м. (Yalden, 1986). Средното разстояние между гнездата е 131,4 м. (Elas & Meissner, 2019). Подходящи местообитания вероятно са 3260 и 3130 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Събира храна по земята, в тинята, под камъните и във водата. Различни видове насекоми и техните ларви (бръмбари, мухи), червеи, охлюви, миди, рачета, части от растения и изключително рядко дребна риба (Нанкинов и др., 1997).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Среща се повсеместно из цялата страна, по-рядко в източната ѝ част (Черноморското крайбрежие и прилежащите му райони, Добруджа и Югоизточна България). Среща се предимно по поречията на големите реки в равнините, но на места и в планините, включително в по-високите им части до 2000 м. н.м.в. През гнездовия период е отбелязан край р. Дунав, в Стара планина, Подбалканските полета, Добруджа, по Черноморското крайбрежие, в Софийско, Горнотракийската низина, по долините на реките Струма и Места, Рила, Пирин и Родопите (Нанкинов и др., 1997). Публикуваната информация за гнезденето на вида, сочи че общата численост на гнездящите и потенциално гнездящи двойки за България е между 100-250. Обитава крайбрежия на сладководни водоеми в равнини и планини; по време на миграции е обикновен, а много рядък – през зимата (Янков, 2007).

Защитен вид на територията на цялата страна (ЗБР, Приложение 3). Не е включен в Директивата за птиците. Според IUCN – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021). Включен в SPEC 3. Включен е в Червената книга на Р България (2015) в категория слабо засегнат (LC).

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005-2018 г.), националната гнездяща популация на вида се оценява на 120-220 двойки. Краткосрочната популационна тенденция (2000-2018 г.) е **стабилна**, а дългосрочната (1980-2018 г.) е **неизвестна**. Краткосрочната тенденция на гнездящата популацията в рамките на Натура 2000 е стабилна. Посочени са следните заплахи и въздействия: J02

Мигриращата национална популация е оценена на **200-400 индивида**. Не са посочени краткосрочни и дългосрочни тенденции в числеността на преминаващите индивиди. Посочени са следните заплахи и въздействия: K04.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Съгласно СФД, видът се опазва в зоната като гнездящ и мигриращ (концентриращ се). Гнездящата популация е оценена на 1 дв., което е под 0,5 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

В СФД не е отбелязана численост на мигриращата популация и е поставена оценка „С“. Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

Късокрилият кюкавец гнезди сравнително често по р. Дунав и притоците ѝ. Двойки са установени през гнездовия период по р. Дунав – между Белене и Никопол – 12.07.2000 г. – 50 екз. при с. Сомовит, устието на р. Вит, о. Персин и с. Черковица (Шурулинков и др., 2005). През прелета обикновено се среща поединично или на малки групички до 5-7 екз. През зимата е установен еднократно на 5.12.2001 г. на р. Дунав над с. Загражден (Шурулинков и др., 2005).

През 2021 г. по време на пролетната и есенната миграция в СЗЗ „Никополско плато“ кюкавецът е наблюдаван в края на април – 10 инд. (L. Profirov, I. Tonev) и на 14 септември – 2 екз. (на брега на р. Дунав при р.км 594 и 599).

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели					
Популация: Размер на гнездящата популация	Брой двойки	Най-малко 1 дв.	Определена на база теренните проучвания през 2021 г.	Поддържане на гнездовата популация в размер най-малко 1 дв.					
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Най-малко 2	Определен на база данните от 2021 г.	Поддържане на мигриращата популация в размер най-малко 2 инд.					
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ha	Най-малко 120 ha.	Изчислена на база плитката част от р. Дунав в рамките на зоната и р. Осъм.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 120 ha.					
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на	5 степенна скала	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично - High</td> </tr> <tr> <td>2-Добро - Good</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено - Moderate</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо - Poor</td> </tr> </tbody> </table>	Екологично състояние	1-Отлично - High	2-Добро - Good	3-Умерено - Moderate	4-Лошо - Poor	Подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи местообитания на
Екологично състояние									
1-Отлично - High									
2-Добро - Good									
3-Умерено - Moderate									
4-Лошо - Poor									

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
вида, по биологичен елемент водни безгръбначни (JDS4-Aquatic Macroinvertebrates)			5-Много лошо - Bad Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател водни безгръбначни на пункт Русе е добро (2) , а на пункт Силистра е оценено на умерено (3) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 1, стр. 62).	вида, на стойности 2- Добро или 1- Отлично състояние

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Предвид наличната информация към момента предлагаме да бъде добавен показател за численост на популацията по време на миграция и промяна в качеството на данните от „DD“ на „G“ (в червено).

Species					Population in the site					Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D		A/B/C	
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A168	<i>Actitis hypoleucos</i>			c	2	10	i		G	C	B	C	C

Специфични цели за A179 *Larus ridibundus* (речна чайка)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 34-37 см. Размах на крилата: 100-110 см. Има сезонен и възрастов диморфизъм. Възрастните през размножителния период наподобяват тези на малката черноглава чайка, но темето е бяло и първостепенните махови пера отдолу са черни. Клюнът и краката червени. Възрастните през есенно-зимния период имат изцяло бяла глава с малко тъмно петно зад окото. Клюнът с черен или с кафяв връх. Краката забележимо по-светли. Младите имат пъстро кафяво-сиво оперение, отдолу бели. Клюнът жълтеникав или оранжево-жълт с черен връх. Краката жълтеникави или охристи. Опашката бяла с тясна черна ивица на върха.

Характер на пребиваване в страната

Постоянен, преминаващ и зимуващ вид. Гнезди в самостоятелни или смесени колонии. Малките се излюпват в края на май и началото на юни. След края на гнездовия период младите и възрастните птици скитат на големи ята. По време на миграции и зимуване е една от най-често срещаните и многобройни видове чайки в ниските части на страната (Янков, ред., 2007; Нанкинов и др., 1997).

Характерно местообитание

През размножителния период обитава предимно сладководни езера и блата, обрасли с тръстика и папур, но и с наличие на открита водна площ, покрита с плаваща растителност; разливи на реки. По време на миграция и зимуване се среща в разнообразни влажни зони както по морски крайбрежия, така и навътре в сушата. Разстоянието между гнездата е най-

малко 1-1,5 м. Гнездата са разположени върху плаващи коренища на тръстика, листа от водна лилия (ез. Сребърна, Гарванското блато) и стърчащи от водата пънове (ПП „Персина“) (Нанкинов и др., 1997; Янков, ред., 2007). Подходящи местообитания вероятно са 3150 и 3130 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Храни се с риба, скариди, насекоми (*Carabidae*, *Staphylinidae*, *Tenebrionidae*, *Orthoptera* (*Gryllus* sp.)).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Епизодични гнездови находища е имало в Атанасовското езеро и при с. Черноморец, Бургаско. Относително постоянни гнездови находища има само по Дунавското крайбрежие – о. Белене, блатото при с. Гарван, Русенско и резервата „Сребърна“.

Защитен вид на територията на цялата страна (ЗБР, Приложение 3). Включен е в Червената книга на Р България (2015) в категория застрашен (EN). Според IUCN – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021). Включен в Приложение 2Б на Директивата за птиците.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2005-2018 г.), националната **гнездяща** популация на вида се оценява на 180-300 двойки. Краткосрочната популационна тенденция (2001-2018 г.) е флукуираща, а дългосрочната (1980-2018 г.) е намаляваща. Посочени са следните заплахи и въздействия: J02.

Мигриращата национална популация (за периода 2013 – 2018 г.) е оценена на 1000-2000 индивида. Краткосрочната тенденция на популацията в рамките на Натура 2000 е нарастваща. Посочени са следните заплахи и въздействия: C03; F26.

Зимуващата популация е оценена на 2000-6500 индивида. Краткосрочната популационна тенденция (2000-2018 г.) е нарастваща, а дългосрочната (1980-2018 г.) е флукуираща. Посочени са следните заплахи и въздействия: C03; D02.

В Червената книга като вероятни заплахи са посочени промени на естествения воден режим в традиционни гнездови находища (ПП „Персина“, Гарванското блато, ез. Сребърна).

3. Състояние в СЗ ВГ0002047 „Никополско плато“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФД на зоната видът е концентриращ/мигриращ, като числеността на популацията не е посочена. Видът не се докладва като мигриращ по чл. 12 на Директива за птиците и не може да се оцени какъв процент представлява от националната преминаваща популация. Оценката на популацията е категория „D“ – незначително наличие.

4. Анализ на наличната информация

Извън периода на гнездене речната чайка е чест и многочислен вид в средната Дунавска равнина, като най-висока численост (1500 екз.) е установена в р. Дунав срещу устието на р. Осъм на 17.02.2002 г. (Шурулинков 2005). През септември 2021 г. видът е наблюдаван с численост 40 индивида по поречието на р. Дунав срещу с. Черковица в непосредствена близост до зоната (И. Христов).

Заплахата за вида в зоната е промяна на естествения воден режим (K04).

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Съгласно оценката на популацията на вида в СФД – „D“ (незначително наличие) – не са разработени специфични и подробни природозащитни цели.

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002047 „Никополско плато“

Предвид наличната информация за настоящата гнездяща популация на вида в защитената зона не е необходима актуализация на СФД.

Специфични цели за A459 *Larus cachinnans* (Каспийска чайка)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 55–60 см. Размах на крилата: 138–147 см. Трудно отличим от средиземноморската жълтонога чайка, с която доскоро бяха смятани за два подвида на един вид. Отличава се по по-дългите човка и крака, по-тъмните очи, черните петна на върха на крилата са по-малки, а бялото там – повече, при това както откъм тялото, така и откъм върха, краката са по-бледи, червеното петно на клюна е само върху долната получовка. Гърбът е сив, коремът и главата – бели. Младите са пъстро-кафяви и с възрастта постепенно придобиват оперението на възрастните (Нанкинов и др., 1997).

Характер на пребиваване в страната

Каспийската чайка е гнездящ, преминаващ и зимуващ вид в България. В България гнезди поединично или на колонии до около 300 двойки. Гнездата са разположени по недостъпни отвесни брегове, малки островчета или скали по крайбрежието на Черно море. От края на миналия век гнезди и по покриви, комини, корнизи в черноморските градове (Нанкинов и др., 1997).

Характерно местообитание

Обитава скалисти морски крайбрежия и водоеми във вътрешността на страната, както и градове, разположени в близост до големи реки (Нанкинов и др., 1997). През зимата може да се срещне в разнородни влажни зони. Предпочитаните местообитания са 1110, 1130, 1140, 1150, 1160, 3130, 3150 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Храни се с разнообразни безгръбначни животни, риба, умрели животни и хранителни отпадъци, често се струпва около сметищата.

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Каспийската чайка е доказана като гнездящ вид в България през 2014 и 2015 г. при улов на възрастни птици на покрива на сградата на Общинска администрация в гр. Русе (BUNARCO). Възможно е видът да гнезди и на други места в страната. Разпространението на вида е разпръснато и линейно групирано по Черноморското крайбрежие (където гнезди основно в крайморските селища) и донякъде по р. Дунав.

Включен е в Приложение 2 на Директивата за птиците. Природозащитният статус на каспийската чайка според IUCN е LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021).

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 – 2018 г.) националната зимуващата популация е оценена на 10 – 120 индивида. Краткосрочната тенденция на зимуващата популацията (за периода 2000 – 2018 г.) е неизвестна, а дългосрочната (за периода 1980 – 2018 г.) – също неизвестна. Не са посочени заплахи и въздействия.

3. Състояние в СЗ ВГ0002047 „Никополско плато“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФД на зоната видът е **концентриращ/мигриращ**, като числеността на популацията не е посочена. Видът не се докладва като мигриращ по чл. 12 на Директива за птиците и не може да се оцени какъв процент представлява от националната преминаваща популация. Оценката на популацията е категория „D“ – незначително наличие.

4. Анализ на наличната информация

В средна Дунавска равнина е целогодишно срещан вид. Разпръснат е из почти всички възможни водоеми (Шурулинков и др., 2005). Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, както и наблюдения през 2021 г., поради което се налага поставянето на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Съгласно оценката на популацията на вида в СФД – „D“ (незначително наличие) – не са разработени специфични и подробни природозащитни цели.

6. Необходимост от промени в СФД за СЗ ВГ0002047 „Никополско плато“

Предвид наличната информация за настоящата гнездяща популация на вида в защитената зона не е необходима актуализация на СФД.

Специфични цели за A734 *Chlidonias hybrida* (белобуза рибарка)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 23-25 см. Размах на крилата: 74-78 см. Има възрастов и сезонен диморфизъм. Възрастните през лятото са сиви; челото, темето и тилът са черни, а крилата отдолу са бели; клонът е тъмночервен През другите сезони челото е бяло, темето - изпъстрено с черни ивици, а тилът е черен. Младите са с петна по гърба, а главата е като на възрастните в зимно оперение; може трудно да се отличат от младите на черната и белокрилата рибарка по окраската на гърба и главата.

Характер на пребиваване в страната

Гнездящо-прелетен и преминаващ вид. През последните години отделни индивиди нередовно зимуват у нас. Гнезди на колонии, които у нас достигат максимум 300-500 двойки. Има едно поколение годишно през периода май-юли (Нанкинов и др., 1997, собствени данни на авторите).

Характерно местообитание

Блата, мочурища, постоянни сладководни езера, рибарници и язовири гъсто обрасли с надводна и околводна растителност. По време на миграция се среща и в соленоводни и бракични водоеми.

Предпочита литоралната зона с дълбочина на водата от 1 до 2 м (Nesterenko, 2000). Гнезди върху листа на водни лилии или друга висша водна растителност с плътност 25-40 двойки на около 40 м² (Kambourova, 2005). Най-малкото разстояние между гнездата е около 1 м (Нанкинов и др., 1997). Подходящи местообитания вероятно са 3150 и 3130 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Храни се с дребни рибки, жаби и голям брой насекоми, които лови предимно над водата и в полет. Редовно ловува и над пасища и ливади, а понякога дори над ниви, в близост до водоемите.

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

В миналото е гнездил в единични находища: Свищовско, Беленски острови, ез. Сребърна, възможно в Бургаските езера. Сега се среща предимно в големите крайдунавски водоеми. По време на миграции се наблюдава в редица вътрешни водоеми и микроязовири, както и по Черноморското крайбрежие и крайчерноморските езера (Янков, ред., 2007).

Защитен вид по ЗБР (Приложения 2 и 3). Включен в Червената книга на Р България (2015) в категория уязвим (VU). Според IUCN – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021). Включен в Директивата за птиците (Приложение 1). Включен в SPEC 3.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2013-2018 г.), **гнездящата** национална популация се оценява на **320-1680** двойки. Краткосрочната (2000-2018 г.) и дългосрочната (1980-2018 г.) популационни тенденции са флукутиращи. Посочени са следните заплахи и въздействия: *H01; A09; F02; J02, K01*.

Мигриращата национална популация се оценява на **5000-10000** индивида. Не са посочени краткосрочни и дългосрочни тенденции в числеността на преминаващите индивиди. Посочени са следните заплахи и въздействия: *F01; F03; F26*.

В Червената книга (2015) като заплахи са посочени интензификация на сладководното рибовъдство, случайна смъртност при риболов с мрежи, природни бедствия.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Съгласно СФД на зоната белобузата рибарка е гнездящ, прелетен и преминаващ по време на миграция вид. Гнездовата популация е посочена с численост 1-5 дв. Това представлява 0,3 % от националната гнездяща популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“.

Мигриращата популация през зоната не е оценена числово. Отбелязано, е че има недостиг на данни. За попълване на тази празнина са нужни по-дълготрайни и специализирани проучвания през миграционния период. Оценките за значимост са същите както за гнездовата популация.

4. Анализ на наличната информация

Белобузата рибарка не гнезди редовно в зоната. И в миналото случаите на гнездене са били епизодични, при много високи нива на р. Осъм или Дунав. Единственото място за където има данни за гнездене в зоната са разливи на р. Осъм до с. Новачене, където през 1998 г. са установени 2 гнездящи двойки и още 16 инд. готвещи се за гнездене (Шурулинков и др. 2005). При изследванията през 2021 г. видът не е установен в зоната.

По отношение на мигриращата популация зоната предоставя подходящи местообитания за белобузата рибарка, които са основно в акваторията на р. Дунав, където птиците се хранят и почиват по плитчините по пясъчните коси. В по-малка степен хранителни местообитания има и по р. Осъм и на яз. Драгаш войвода. Общата площ на водните местообитания в зоната е около 444 ха. Трябва да се има предвид че понякога белобузите рибарки се хранят и над канали, ливади и пасища около основните акватории, но определянето на площта на тези хабитати в зоната е практически невъзможно.

За да се направи адекватна оценка на концентрациите на вида по време на миграция е необходимо залагане на междинна цел за извършване на специализиран орнитологичен мониторинг до 2025 г. в периодите на пролетна (април – май) и есенната миграция (юли – септември). При експедицията проведена с лодка през юли 2021 по целия български участък на Дунав бяха установени 59 белобузи рибарки в 13 находища. През август 2006 г. видът е установен в р. Дунав източно от гр. Никопол (P. Bono - ebird).

Основна заплаха за вида, установена по време на теренните проучвания през 2021 г. е активното хидротехническо строителство по р. Осъм, което е довело до минимум съществуването на крайречни разливи и други влажни зони и е довело до дълбоко вкопаване на речното русло.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
Популация: Размер на гнездовата популация	Брой гнездящи двойки	Най-малко 2 двойки	Целта може да се реализира само в години с високи нива на р. Осъм. Площта на гнездовите местообитания е непостоянна и силно зависи от водните нива.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 2 гнездящи двойки.						
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	неизвестен		Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на актуалния размер на мигриращата популация до 2025 г.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ha	Най-малко 444 ha	Включва участъка от р. Дунав, р. Осъм и яз. Драгаш войвода в рамките на зоната.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 444 ha.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент риби (JDS4-Fish)	5 степенна скала	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично – High</td> </tr> <tr> <td>2-Добро – Good</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено - Moderate</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо – Poor</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо - Bad</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател риби (пункт устието на Искър и устието на Янтра) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4</p>	Екологично състояние	1-Отлично – High	2-Добро – Good	3-Умерено - Moderate	4-Лошо – Poor	5-Много лошо - Bad	Поддържане или подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи местообитания на вида, на стойности 2-Добро или 1-Отлично състояние
Екологично състояние										
1-Отлично – High										
2-Добро – Good										
3-Умерено - Moderate										
4-Лошо – Poor										
5-Много лошо - Bad										

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
			(2019-2020, Табл. 5, стр. 51).	

6. Необходимост от промени в СФД за СЗ ВГ0002074 „Никополско плато“

Не са налични данни за извършване на промени в стандартния формуляр за белобузата рибарка.

Специфични цели за A197 *Chlidonias niger* (черна рибарка)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 22-24 см. Размах на крилата: 64-68 см. Има възрастов и сезонен диморфизъм. Възрастните през лятото са черни със сиви гръб и крила и бяла подопашка; клюнът е черен. През есенно-зимния период са като възрастните на белобузата рибарка, но отстрани на гърба имат характерни черни петна. Младите наподобяват тези на белобузата рибарка. Възрастните през лятото може да се отличат от тези на белокрылата рибарка по сивата долна страна на крилата и оцветяването на клюна.

Характер на пребиваване в страната

Прелетен и преминаващ вид. Пролетната миграция е през април-май, а есенната от края на юли до септември. Движи се на малки групи. Гнезди колониално. Снасянето на яйцата е в края на май – до средата на юни. (Нанкинов и др., 1997).

Характерно местообитание

Размножава се в блата и други водоеми със стоящи пресни води (рибарници, временни разливи и др.), като разполага гнездата си по плаваща водна растителност в откритите части на водоемите. През останалите сезони се среща по разнообразни водоеми в равнинни райони (Янков, ред., 2007). Минималното разстояние между отделните гнезда е 2,2 м (Нанкинов и др., 1997). Подходящи местообитания вероятно са 3150 и 3130 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Храни се с насекоми (*Gerridae*, *Odonata*), ракообразни (*Crustacea*), дребни рибки и земноводни.

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С малко на брой разпръснати гнездовища основно във влажните зони по поречието на р. Дунав и прилежащите му части на Дунавската равнина. С по-ниска степен на достоверност за гнездене установен в Софийското поле и Тракийската низина, а там и по долината на р. Струма, Черноморското крайбрежие и Дунавската равнина са наблюдавани летуващи или неразмножаващи се индивиди (Янков, ред. 2007).

Защитен вид по ЗБР (Приложения 2 и 3). Включен е в Червената книга на Р България (2015) в категория критично застрашен (CR). Според IUCN – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021). Включен в SPEC 3. Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2013-2018 г.), **гнездящата** национална популация се оценява на **0-35** двойки. Краткосрочната популационна тенденция (2000-2018 г.) е флукуираща, а дългосрочната (1980-2018 г.) е намаляваща. Посочени са следните заплахи и въздействия: *H01; J02; M08*.

Мигриращата национална популация се оценява на **7000-11000** индивида. Не са посочени краткосрочни и дългосрочни тенденции в числеността на преминаващите индивиди. Посочени са следните заплахи и въздействия: *J02; F26*.

В Червената книга (2015) като отрицателно действащи фактори са посочени непостоянният воден режим и качеството на водите във водоемите. Причини от вътрешновидов характер, свързани с общо намаляване на числеността на вида в Европа.

3. Състояние в СЗ ВГ0002074 „Никополско плато“

Съгласно СФД на зоната черната рибарка е преминаващ по време на миграция вид. Численост на мигриращите птици не е посочена. Оценката за значимост на опазваната популация е „С“, опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“

Мигриращата популация през зоната не е оценена числово. Отбелязано, е че има недостиг на данни. За попълване на тази празнина са нужни по-дълготрайни и специализирани проучвания през миграционния период.

4. Анализ на наличната информация

При изследванията през 2021 г. видът не е установен в зоната, но беше установен при о. Алеко в р. Дунав на 7.07. – 7 екз.. В предишни години малки ята от по 5-20 екз. сме установявали по р. Дунав в района на Никопол и устието на р. Осъм през втората половина на април и през май. През август видът е установен също като мигриращ източно от Никопол (P. Vono - ebird).

По отношение на мигриращата популация зоната предоставя подходящи местообитания за черната рибарка, които са основно в акваторията на р. Дунав, където птиците се хранят и почиват по плитчините по пясъчните коси. В по-малка степен хранителни местообитания има и по р. Осъм и на яз. Драгаш войвода. Общата площ на водните местообитания в зоната е около 444 ха.

За да се направи адекватна оценка на концентрациите на вида по време на миграция е необходимо залагане на междинна цел за извършване на специализиран орнитологичен мониторинг до 2025 г. в периодите на пролетна (април – май) и есенната миграция (юли – септември).

Основна заплаха за вида, установена по време на теренните проучвания през 2021 г. е активното хидротехническо строителство по р.Осъм, което е довело до минимум съществуването на крайречни разливи и други влажни зони и е довело до дълбоко вкопаване на речното русло.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Неизвестна		Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на актуалния размер на

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
				мигриращата популация до 2025 г.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ha	Най-малко 444 ha	Включва участъка от р. Дунав, р. Осъм и яз. Драгаш войвода в рамките на зоната.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 444 ha.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент риби (JDS4-Fish)	5 степенна скала	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично – High</td> </tr> <tr> <td>2-Добро – Good</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено - Moderate</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо – Poor</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо - Bad</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател риби (пункт устието на Искър и устието на Янтра) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 5, стр. 51).</p>	Екологично състояние	1-Отлично – High	2-Добро – Good	3-Умерено - Moderate	4-Лошо – Poor	5-Много лошо - Bad	Поддържане или подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи местообитания на вида, на стойности 2-Добро или 1-Отлично състояние
Екологично състояние										
1-Отлично – High										
2-Добро – Good										
3-Умерено - Moderate										
4-Лошо – Poor										
5-Много лошо - Bad										

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Не са налични данни за извършване на промени в стандартния формуляр за черната рибарка.

Специфични цели за A198 *Chlidonias leucopterus* (белокрила рибарка)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 20-23 см. Размах на крилата: 63-67 см. Има възрастов и сезонен диморфизъм. Възрастните през лятото са с черно тяло и бяла опашка; крилата отгоре са сиви, а отдолу – черни със сиви махови пера; клонът е тъмночервен. През другите сезони са с голямо черно петно зад окото. Младите са с кафяв гръб, изпъстрен с черни препаски и с малко петно зад окото.

Характер на пребиваване в страната

Преминаващ вид. Пролетната миграция е между средата на април и началото на юни, а есенната – от август до средата на октомври. Лети на малки ята. Гнезди колониално. Има едно поколение годишно през периода април-юли. (Нанкинов и др., 1997).

Характерно местообитание

През размножителния период се среща в блата и езера с богата растителност, делти на реки със заблатени участъци, рибарници. През останалите сезони скита по разнообразни влажни зони в равнинните части (Нанкинов и др., 1997).

Гнезди във временни разливи в ливади и ниви, най-близки до крайречни и приизворни мочурища (Янков, 2007). Разстоянието между гнездата е средно 31,6 м (Shurulinkov et al., 2010). Подходящи местообитания вероятно са 3150 и 3130 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Храни се с ракообразни, дребни рибки и земноводни и насекоми (*Gerridae*, *Dytiscidae*).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Има сведения за гнездене по Дунавското крайбрежие и ез. Сребърна. По време на миграция се среща както по Черноморското крайбрежие, така и във вътрешността на страната (Янков, 2007).

Незастрашен вид в България. Не е включен в Червената книга и Директивата за птиците. Според IUCN – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021).

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2013-2018 г.), националната **гнездяща** популация се оценява на **0-47** двойки. Краткосрочната популационна тенденция (2000-2018 г.) е флукутираща, а дългосрочната (1980-2018 г.) е неизвестна. Не са посочени заплахи.

Мигриращата национална популация се оценява на **500-1000** индивида. Не са посочени краткосрочни и дългосрочни тенденции в числеността на преминаващите индивиди. Посочени са следните заплахи и въздействия: *F26*; *K04*.

3. Състояние в СЗ ВГ0002074 „Никополско плато“

Съгласно СФД на зоната белокрилата рибарка е преминаващ по време на миграция вид. Численост на мигриращите птици не е посочена. Оценката за значимост на опазваната популация е „С“, опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“.

Мигриращата популация през зоната не е оценена числово. Отбелязано, е че има недостиг на данни - Data Deficient. За попълване на тази празнина са нужни по-дълготрайни проучвания през миграционния период.

4. Анализ на наличната информация

При изследванията през 2021 г. видът не е установен в зоната. В предишни години малки ята от по 3-10 екз. сме установявали по р. Дунав в района на Никопол и устието на р. Осъм през втората половина на април и през май. Видът е по-рядък и малоброен от белобузата и черната рибарка в района. През август видът е установен също като мигриращ източно от Никопол (P. Vono - ebird).

По отношение на мигриращата популация зоната предоставя подходящи местообитания за белокрилата рибарка, които са основно в акваторията на р. Дунав, където птиците се хранят и почиват по плитчините и пясъчните коси. В по-малка степен хранителни местообитания има и по р. Осъм и на яз. Драгаш войвода. Общата площ на водните местообитания в зоната е около 444 ха.

За да се направи адекватна оценка на концентрациите на вида по време на миграция е необходимо залагане на междинна цел за извършване на специализиран орнитологичен

мониторинг до 2025 г. в периодите на пролетна (април – май) и есенната миграция (юли – септември).

Основна заплаха за вида, установена по време на теренните проучвания през 2021 г. е активното хидротехническо строителство по р. Осъм, което е довело до минимум съществуването на крайречни разливи и други влажни зони и е довело до дълбоко вкопаване на речното русло.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Неизвестна		Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на актуалния размер на мигриращата популация до 2025 г.						
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ha	Най-малко 444 ha	Включва участъка от р. Дунав, р. Осъм и яз. Драгаш войвода в рамките на зоната.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 444 ha.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент риби (JDS4-Fish)	5 степенна скала	2-Добро или 1-Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично – High</td> </tr> <tr> <td>2-Добро – Good</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено - Moderate</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо – Poor</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо - Bad</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател риби (пункт устието на Искър и устието на Янтра) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 5, стр. 51).</p>	Екологично състояние	1-Отлично – High	2-Добро – Good	3-Умерено - Moderate	4-Лошо – Poor	5-Много лошо - Bad	Поддържане или подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи местообитания на вида, на стойности 2-Добро или 1-Отлично състояние
Екологично състояние										
1-Отлично – High										
2-Добро – Good										
3-Умерено - Moderate										
4-Лошо – Poor										
5-Много лошо - Bad										

6. Необходимост от промени в СФД за СЗ ВГ0002074 „Никополско плато“

Не са налични данни за извършване на промени в стандартния формуляр за белокрилата рибарка.

Специфични цели за A215 *Vubo vubo* (бухал)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото: 65-70 см. Размах на крилата: 170-180 см. Има малки възрастови различия. Възрастните отгоре са ръждивокафяви с черни и сиви пъстрини; ушите са големи, черни с ръждивокафяви шарки; подбордието и гърлото са бели, а останалата долна част на тялото е ръждивокафява с черни надлъжни ивици, които към корема образуват вълнообразни препаски. Младите са с по-светло и рехаво оперение.

Характер на пребиваване в страната

Постоянен вид. Среща се поединично или на двойки. Гнездовият сезон е от февруари до август.

Характерно местообитание

Обитава слабо посещавани от човека труднодостъпни места, главно в скални масиви и сипеи, пещери, крайнини на гори, разредени стари гори, често в речни долини, близо до река. Гнезди в долини и други скалисти райони близо до пасища, водоеми и населени места, най-често в скали и скални стени (във вътрешността на страната), вкл. до входове на пещери, по Черноморието – и по стръмни скалисти (морски) брегове. В някои райони (напр. Странджа) гнездата са в широколистни листопадни гори (Янков, ред., 2007). Разстоянието между гнездата на бухала е около 3,5 км, а в райони с висока плътност на популацията – Странджа една двойка обитава средно около 128,6 км² (12 860 ха) (Симеонов и Милчев, 1994). Подходящо местообитание вероятно е 8210 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Храни се предимно с дребни бозайници (лалугери, таралежи, зайци, скитащи домашни котки). Честа плячка са и птиците – домашни гълъби, гургулици, дроздове, сврачки, патици, полски яребици и др.

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Разпространението е разпръснато до петнисто в цялата страна, по-плътно в Източните Родопи, Странджа, Източна Стара планина и около Ломовете, Западна Стара планина и др. Числеността е равномерно ниска, най-висока в Югоизточна България, по Северното Черноморие, Ломовете, Искърския пролом, Източни Родопи и др. (Янков, 2007).

Защитен вид по ЗБР (Приложения 2 и 3). Включен в Червената книга на Р България (2015) в категория застрашен (EN). Според IUCN – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021), за територията на континентална Европа – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021). Включен в СПЕС 3. Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2005-2018 г.), националната **гнездяща** популация се оценява на **450-550** двойки. Краткосрочната (2000-2018 г.) и дългосрочната (1980-2018 г.) популационни тенденции са стабилни. Краткосрочната тенденция на гнездящата популация в рамките на Натура 2000 е стабилна. Посочени са следните заплахи и въздействия: A02 ; A04; A07; C03; D01; E01; F03.

В Червената книга (2015) като заплахи са посочени браконьерски отстрел, унищожаване и промяна на местообитанията, безпокойство, отравяне с жертви (мишевидни гризачи), третиран с родентициди.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Според СФД на зоната бухалът е гнездящ, постоянен вид с численост 3-4 двойки. В зоната гнезди 0,8% от националната популация на вида. Оценката за популацията опазвана в зоната в СФД е „С“, за опазване – „А“, за изолация – „С“ и общата оценка е „С“.

4. Анализ на наличната информация

Видът се среща рядко по скалните и лъсови откоси в зоната. При проучванията през 2021 г. бухалът е установен в зоната както следва: на 11.03. – на скален откос източно от Никопол, на 28.04. – на скален масив между с. Муселиево и с. Дебово, 27.05. – край с. Бяла вода. В предишни години сме установявали и други находища в зоната. Считаме че числеността на вида в СФД е занижена и следва да се коригира на 4-7 двойки.

Бухалът е много пластичен вид и може да гнезди във всякакви местообитания – скали, земни откоси, гори, дори единични големи дървета, дори на земята. Затова и определянето на потенциалните му гнездови и хранителни местообитания е затруднено. Всъщност териториите на птицата са големи и обхващат всякакви хабитати. Все пак за гнезденето на вида в Дунавската равнина най-голямо значение имат скалните и лъсови откоси. Тяхната площ –около 120 ха, не трябва да намалява в зоната.

Най-важните хранителни местообитания на вида са в степите и пасищата. Ако включим и останалите тревни местообитания, общата площ на хранителните местообитания на вида е 3560 ха.

Сред заплахите за вида в зоната са безпокойството от хора по време на гнездовия период, развитието на пътна и електропреносна инфраструктура, които водят до инцидентна смъртност при вида, а потенциално – и браконьерски отстрел и използване на отрови срещу гризачи. Пожарите в пасища и степи влошават хранителната база за вида.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на гнездовата популация	Брой двойки	Най-малко 5 дв.	Необходим е ежегоден мониторинг на състоянието на вида през гнездовия период –основно периода на токуване –февруари – април.	Поддържане на числеността на вида през гнездовия период на ниво не по-малко от 5 дв.
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания	Ha	Най-малко 120 ha	Изчислена на база на площите на подходящите оптимални за вида скални гнездови местообитания в зоната – тип 8210	Поддържане на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона, в размер на най-малко 120 ha.
Местообитание на вида: Хранителни местообитания – естествени тревни местообитания	ha	Най-малко 3559 ha	Определени на база на процента даден в СФД на сухите тревни съобщества и степи, и на мезофилните ливади.	Поддържане на площта на естествените тревни местообитания в размер не по-малко от 3559 ha

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Необходима е промяна в числеността, която понастоящем е занижена – от 3-4 дв. на 4-7 дв. Така в зоната се опазва 1,2% от гнездовата популация на вида у нас. Оценките не се променят.

Species					Population in the site					Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D		A/B/C	
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A215	<i>Bubo bubo</i>			p	4	7	p		G	C	A	C	C

Специфични цели за A229 *Alcedo atthis* (земеродно рибарче)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото 16-17 cm. Горната страна на главата зелена с напречни сини и синьозелени препаски. Гърбът и надопашката сини до лазурно сини със слаб метален блясък. Плещите тъмозелени, а надкрилията със светлосини петна. Маховите пера чернокафяви със сини вътрешни ветрила. Опашка тъмносиня. Отстрани на шията по едно белезникаво петно. Гърло бяло. Гърдите и коремът ръждиви до раждивокафяви. Клюнът черен. Крака коралово червени. Женските с по-бледо оперение, матово, без метален блясък по гърба, кръста и надопашката. Основата на подклюнието светлочервено (Нанкинов и др., 1997).

Характер на пребиваване в страната

Постоянен и скитащ вид. През зимата напуска водоемите, които обитава през гнездовия сезон и се среща по не замръзващи части на реки, язовири, рибарници и др. В ез. Сребърна се среща най-късно до началото на ноември и се появява в края на април (Нанкинов и др., 1997).

Характерно местообитание

Отвесни глинести, пясъчливи и чакълести брегове. Течащи води, стоящи пресни води, стоящи бракични води, тесни морски заливи, естуари. (Нанкинов и др., 1997; Янков, 2007). Изследване по поречието на р. Дунав в Словакия (Turčoková et al., 2016) установява гнездова плътност от 23-27 дв./ 55 км речен участък и разстояние между гнездата около 816 м. Следователно може да кажем, че на една двойка ѝ трябва около 1-2 км речно течение. Друго изследване (Vilches et al., 2012) установява, че за гнезденето на земеродното рибарче е важно водата в речните течения да е богата на кислород и да не е дълбока, тъй като максималната дълбочина, на която се гмурка рибарчето е около 30 cm. Подходящи местообитания за гнездене на вида са – 2340, 3260, 3270, 1130 (Кавъркова и др., 2009).

Хранене

Предимно с дребни риби с дължина 6-7 cm.

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С групово и линейно разпространение, свързано с речната мрежа. Водоеми в равнините и хълмисти части на цялата страна. Разпространението се колебае силно на места според динамиката на речните брегове (Янков, 2007).

Включен в **Приложение 1** на Директивата за птиците. Според IUCN – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021). Включен в Приложение 2 на ЗБР. С категория SPEC3 за България.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005-2018 г.), гнездящата популация е от **900 – 3600 двойки**, като краткосрочната тенденция (за периода 2001 – 2018 г.) на популацията е оценена на **намаляваща**. Дългосрочната тенденция (за периода 1980 – 2018 г.) на популацията е оценена на **намаляваща**.

За гнездящата популация са посочени следните заплахи и въздействия: К04.

3. Състояние в СЗ ВГ0002074 „Никополско плато“

Съгласно СФД в зоната вида се опазва като постоянен. Популация на вида се оценява на 1-3 двойки, което е под 0,5% от националната гнездяща популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

Земеродното рибарче е широко разпространен, но малочислен гнездящ вид по р. Дунав и в Дунавската равнина (Шурулинков и др., 2005; Янков, 2007). По време на теренното проучване през 2021 г. вероятно гнездяща птица (вероятност на гнездене Б3) е установена на 5 юли при р.км 594. Предходната 2020 г. видът е наблюдаван на 18 юни при р.км.596 и р.км. 598 (Чешмеджиев и Христов, 2020). Подходящите гнездови местообитания на вида в зоната са разположени на брега на р. Дунав и по р. Осъм.

Определената от Докладването заплаха за гнездящата популация К04 - Изменение на хидродинамичните Характеристики; е валидна и за с пълна сила и за СЗ „Никополско плато“, както и за всички зони по р Дунав. Колебанието на водното ниво и заливането на гнездовите местообитания през размножителния период е допълнителен негативен фактор със случаен характер.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели						
Популация: Размер гнездовата популацията	Брой гнездящи двойки	Най- малко 1 двойка	Определена според СФД и данните от теренните проучвания през 2021г.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 1 гнездящи двойки.						
Местообитание на вида: Площ на подходящото местообитание за вида	ha	Най- малко 60 ha	Изчислена е на база брега на р. Дунав и р. Осъм.	Поддържане на подходящото местообитание на вида в размер най-малко 60 ha.						
Местообитание на вида: Екологично състояние на водните тела с местообитания на вида, по биологичен елемент риби (JDS4-Fish)	5 степенна скала	2-Добро или 1- Отлично	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Екологично състояние</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-Отлично - High</td> </tr> <tr> <td>2-Добро - Good</td> </tr> <tr> <td>3-Умерено - Moderate</td> </tr> <tr> <td>4-Лошо - Poor</td> </tr> <tr> <td>5-Много лошо - Bad</td> </tr> </tbody> </table> <p>Екологичното състояние на водите по р. Дунав по показател риби (пункт устието на Искър и устието</p>	Екологично състояние	1-Отлично - High	2-Добро - Good	3-Умерено - Moderate	4-Лошо - Poor	5-Много лошо - Bad	Поддържане или подобряване на екологичното състояние на водните тела с подходящи местообитания на вида, на стойности 2-Добро или 1-Отлично състояние
Екологично състояние										
1-Отлично - High										
2-Добро - Good										
3-Умерено - Moderate										
4-Лошо - Poor										
5-Много лошо - Bad										

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
			на Янтра) е оценено на добро (2) според доклада на JDS4 (2019-2020, Табл. 5, стр. 51).	

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Не са необходими промени в СФД.

Специфични цели за A230 *Merops apiaster* (обикновен пчелояд)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото 27-29 см. Темето, гърбът и крилата кафяви. Челото светло, белезникаво с със синьозелено петно. Двете средни опашни пера силно удължени. Гърлото жълто оградено с черна огърлица. Клюнът черен. Останалата долна страна синьозелена.

Характер на пребиваване в страната

В България видът е гнездящо-прелетен. Мигрира най-често на ята по 10-50 индивида. През пролетта е наблюдаван най-рано в средата на април, а през есента – до средата на октомври. Масовият пролетен прелет е през май, а есенния – от август до средата на септември (Нанкинов и др., 1997).

Характерно местообитание

Открити и пясъчливи места, отвесни пясъчливи и глинести брегове на различни водоеми, оврази, склонове и свлачища, ерозираны долове, понякога каменни кариери (Нанкинов и др., 1997).

Подходящи местообитания за гнездене на вида са – 2340, 6210, 6250, 6260 (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Ентомофаг. Храни се с над 60 вида насекоми, като пчелите съставляват 19,57% от храната (Нанкинов и др., 1997).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Разпространен в почти цялата страна в ниските, равнинни и хълмисти части (до 875 м н.в.). (Янков, 2007).

Включен в Приложение 2 и 3 на ЗБР. Природозащитен статус в България – не е застрашен.

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2005-2018 г.), гнездящата популация е от **20 000 – 60 000 двойки**, като краткосрочната тенденция на популацията е оценена на **нарастваща**. Дългосрочната тенденция (1980-2018 г.) на популацията също е **нарастваща**.

Мигриращата популация се оценява на **80 000 – 120 000 индивида**. Не са посочени тенденции в популацията.

За гнездящата и мигриращата популация са посочени следните заплахи и въздействия: F03

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Съгласно СФД, зоната опазва гнездящата популация на вида в численост **490 двойки**, което е **0,8 – 2,45 %** от националната гнездяща популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Според СФД на зоната, видът се опазва с концентрация **73 – 1256 индивида** по време на миграция, което е **0,09 – 1,05 %** от националната мигрираща популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

В ОВМ „Никополско плато“ пчелоядът е посочен като гнездящ с численост 150-850 дв. (Костадинова и Граматиков, 2007). Същата численост е посочена в доклада „Проучване на гнездящите птици в защитени зони за птици от Натура 2000“ (Матеева и др. 2013). По време на теренните проучвания в зоната през май 2021 г. са установени 42 гнезда с яйца между селата Жернов и Вълбел (Чешмеджиев, лично съобщ.). В края на май и средата на юни 2021 г. в зоната са наблюдавани общо 127 индивида в местообитания с възможно гнездене (Кр. Христов). Няма публикувани данни за числеността на гнездящата популация в зоната.

В зоната при с. Вълбел по време на пролетната миграция през 2010 г. са регистрирани 73 пчелояда, а в периода 2008 – 2009 г. по време на есенната миграция са наблюдавани 1256 индивида (Матеева, Янков. 2013). Към момента местата с по-значими концентрации в зоната не са известни и няма актуална публикувана информация за числеността на мигриращата популация. В тази връзка е необходимо залагането на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг на мигриращата популация и да се изясни нейната численост и места на концентрация.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на гнездовата популация	Брой гнездящи двойки	Най-малко 490 двойки	На база СФД на зоната и данните от теренните проучвания през 2021 г.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 490 гнездящи двойки.
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивида	Най-малко 665	Целевата стойност е определена средна от СФД, която по всяка вероятност е занижена. Тези данни се нуждаят от потвърждение в резултат на адекватен мониторинг в	Поддържане на популация в размер най-малко 665 инд.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
			периода август – септември и април – май.	
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания на вида	ha	Неизвестна	На този етап площта не може да бъде определена поради липса на систематизирани проучвания на местата на гнездене в зоната.	Да се извърши целенасочен мониторинг за установяване на площта на подходящите гнездови местообитания до 2025 г.
Местообитание на вида: Площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ha	Най-малко 7341 ha	Изчислена на база площта на местообитания N08, N09, N10, N16 с естествена растителност от СФД. Обширните зърнени култури и други обработваеми земи (N12, N15) са субоптимални и не са включени в целавата стойност.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в размер най-малко 7341 ha.
Местообитание на вида: Употреба на пестициди в подходящото хранително местообитание на вида в СЗЗ	% от площта на подходящите хранителни местообитания на вида в зоната, в които не се използват пестициди или те са квалифицирани като „продукти за растителна защита с нисък риск”, съгласно Регламент (ЕО) № 1107/2009	В 100% от площта на подходящите хранителни местообитания на вида в зоната не се използват пестициди или се използват пестициди, които са квалифицирани като „продукти за растителна защита с нисък риск”, съгласно Регламент (ЕО) № 1107/2009	Видът ловува във въздуха и по тази причина не е пряко свързан с типа земеползване, при условие, че начинът на управление на земеделските земи не води до намаляване на наличието на плячка, 20% от която са пчели. В този смисъл, качеството на местообитанието може да се влоши при използване на пестициди, намаляващи количеството на	Междинна цел: Да се установи процента на земеделските земи, в управлението на които се използват „продукти за растителна защита с нисък риск”, чрез набиране на информация от земеделските стопани до 2025 г.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
			<p>пчелите. За да бъдат опазени пчелите, законодателството на ЕС прилага следната устойчива употреба на пестицидите. С Регламент (ЕО) № 1107/2009 се въвежда понятието „продукти за растителна защита с нисък риск“.</p> <p>Към настоящия момент не е налична информация в какъв процент от земеделските земи се използват „продукти за растителна защита с нисък риск“. Поради тази причина е формулирана междинна цел.</p>	

6. Необходимост от промени в СФД за СЗ ВГ0002074 „Никополско плато“

Предвид факта, че не е коректно минималната и максималните стойности в гнездящата популация на вида да съвпадат и въз основа на наличната информация от теренните проучвания през 2021 г. за числеността на гнездящата популация на вида в защитената зона е необходима актуализация на минималната численост, чиято стойност предлагаме да се промени от 490 на 100 дв.

Species			Population in the site							Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D	A/B/C		
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A230	<i>Merops apiaster</i>			c	73	1256	i		G	C	B	C	C
B	A230	<i>Merops apiaster</i>			r	100	490	p		G	C	B	C	C

Специфични цели за A231 *Coracias garrulus* (синявица)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото 30-32 см. Главата, шията и долната страна на тялото светлосини със зеленикав оттенък. Гърбът и плещите ръждивокафяви. Крилата синкави с почти черни махови пера. Надопашката тъмносиня. Средните опашни пера тъмнозелени, останалите възчерно тъмносини със светли върхове. Клюнът черен (Нанкинов и др., 1997).

Характер на пребиваване в страната

Гнездящ и прелетен вид. Размножителния период е от средата на май до края на юли. Пролетният прелет през втората половина на април и през май, когато се среща на групи. Есенният прелет от края на юли до втората половина на септември. Единични екземпляри наблюдавани и през октомври (Нанкинов и др., 1997).

Характерно местообитание

Единични стари дървета, крайречни насаждения, крайнини на гори (Нанкинов и др., 1997). Ивици дървета, храсти и мозайки от тях, широколистни листопадни гори, овощни градини, дървесни и храстови плантации, скали и скални стени в равнините, (Янков, 2007).

Подходящи местообитания за гнездене на вида са – 2340, 8210, 91F0 (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

С различни безгръбначни, предимно насекоми и дребни гръбначни.

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

В равнините и някои нископланински части на страната. (Янков, 2007). Гнезди по поречието на р. Дунав и притоците ѝ, Лудогорието, Добруджа, Югоизточна България, на много малко места в Западна България, предимно по долината на р. Струма. Най-многобройна е по поречието на р. Дунав. (Големански, 2015)

Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците. Според Червената книга на Р България – VU. Включен в ЗБР Приложения 2, 3. Международен: IUCN – NT (Near Threatened).

Съгласно Докладването от 2019 г. (за периода 2013 - 2018 г.), гнездящата популация е от **2000-4500 двойки**, като краткосрочната тенденция (за периода 2001 – 2018) на популацията е оценена на **намаляваща**. Дългосрочната тенденция (за периода 1980 – 2018) на популацията е оценена на **нарастваща**.

За гнездящата популация са посочени следните заплахи и въздействия: A07, A02.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Съгласно СФД за зоната видът се опазва като гнездящ. Гнездящата популация се оценява на **30-50 двойки**, което е **1,2 %** от националната гнездяща популация (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „А“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

Синявицата гнезди по поречието на р. Дунав и притоците ѝ в сравнително голям брой (Шурулинов и др., 2005). По време на теренните проучвания през 2021 г. видът е установен в зоната при с. Драгаш войвода - поне 2 дв., с. Вьбел – поне 2 дв., с. Муселиево, с. Жернов, с.

Новачене, с. Любеново, с. Евлогиево – поне 2 дв., Никопол – поне 3 дв. и с. Лозица. Общо са установени 27 екз. Считаме че числеността, посочена в СФД отговаря на действителната.

Любими местообитания на синявицата в зоната са лъсовите откоси със степна растителност около тях. Храни се и из всякакви други типове тревни естествени местообитания, а също и в някои обработваеми площи. Гнездово местообитание представляват и крайречните гори, където гнезди в хралупи в стари тополи или върби. Общата площ на гнездовите и хранителни местообитания на вида в зоната е 3597 ха.

Заплахи за вида в зоната са химизацията в селското стопанство, замърсяването на земите с отпадъци, изсичането на крайречните гори, пътната инфраструктура, която води до случаи на смърт на синявици на пътя.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер гнездовата популация	Брой гнездящи двойки	Най-малко 30 двойки	Определена на база СФД (актуализиран през 2015 г.) и полеовото проучване през 2021 г.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 30 гнездящи двойки.
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови и хранителни местообитания на вида	ha	Най-малко 3597 ha	Изчислена на база % на местообитания N09 и N10– сухи тревни съобщества и влажни и мезофилни ливади според СФД на зоната. Видът гнезди и в хралупи на стари крайречни дървета, затова са добавени и площите на крайречните гори.	Поддържане на площта на подходящите местообитания за вида в зоната в размер най-малко 3597 ha.
Местообитание на вида: Качество на подходящото местообитание на вида	Брой на подходящите биотопни дървета с хралупи за гнездене Брой на кацалките за улов на плячка	Най-малко 5 биотопни дървета/ha Най-малко 10 кацалки за улов/ha	Вида гнезди в хралупи на стари върби, тополи, брястове и др. На височина около 3-7 м от земята. Ловува едри насекоми от кацалки на подходяща височина по открити места. При нужда може да се поставят изкуствени кацалки и изкуствени гнездилки за вида в участъци от зоната със степна растителност но без високи места за кацане и без места за гнездене	Междинна цел: да се изясни броят на подходящите за гнездене дървета и броят на кацалките в зоната до 2025 г.

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Предвид наличната информация за гнездящата популация на вида в зоната не са необходими промени в СФД.

Специфични цели за A429 *Dendrocopos syriacus* (сирийски пъстър кълвач)

1. Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 22-25 cm, тегло 55- 83 g, размах на крилата 34-39 cm. Гърбът е черен с две добре изразени дълги бели петна. Коремът е бял, подопашието – розово. Мъжките имат червено петно на тила, което при женските липсва. Кормилните пера са черни, като крайните кормилни са с бели петна. При младите цялото теме и тил са червени, а на корема и гърдите имат фини тъмни ивици.

Характер на пребиваване в страната

Постоянен и скитащ. През зимата често се включва в ята с участието на редица видове врабчоподобни птици и скитат в по-широка околност.

Характерно местообитание

Гнезди в стари овощни градини, редки широколистни гори от парков тип, градини, дворове в малките населени места, крайнини на гори, крайречни галерии от върба, елша и топола, островни гори сред полето (често от дъб, ясен, бряст). Може да гнезди в местообитания с кодове 9180, 91E0, 91F0, 92A0, 91Z0, както и във всички кодове дъбови гори, но само в разредени участъци или в крайнините им. Среща се в низините и в хълмисти и предпланински райони, до около 1000 м.н.в. През зимата се среща в същите местообитания в които и гнезди.

Хранене

Сирийският пъстър кълвач се храни с различни насекоми – бръмбари, мравки, щурци, ларви на насекоми, главно бръмбари и пеперуди, паяци, които намира в кората на засъхващи и здрави дървета. Понякога се храни и с плодове - грозде, ябълки, орехи, костилки на кайсии и др. (Нанкинов и др., 1997).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Сирийският пъстър кълвач се среща в цялата страна, с изключение на високите планини над 1000 м.н.в. Отсъства и в компактни, обширни горски масиви, като тези във вътрешността на Странджа, Източна Стара планина и Същинска Средна гора. В безлесните равнини се среща в селищата и покрай реките. Сравнително многочислен вид, но с намаляваща численост през последните 15-20 години. Според Атласа на гнездящите птици, у нас гнездят 14 000 – 25 000 двойки (Янков отг. ред., 2007).

Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците. Според IUCN – LC, слабо засегнат.

Според Докладването по чл.12 от 2019 г. гнездовата популация е оценена на 12 000 – 25 000 двойки, но според нас е намаляла. Краткосрочната намаляваща тенденция е потвърдена и в този източник. Дългосрочната тенденция е стабилна.

При Докладването по чл.12 като заплахи за вида са посочени превръщането на горите в култури и промяната на предназначението на земите/горите в индустриални, промишлени

зони. Други негативни фактори са пожарите, изоставянето и впоследствие, изсичането на старите овощни градини. Химизацията в овощарството и растениевъдството, изсичането на крайречните и крайпътни гори, особено на ивиците тополи покрай реки и канали. Вероятно е и негативно въздействие в резултат на конкуренция с големия пъстър кълвач.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Според СФД на зоната сирийският пъстър кълвач е гнездящ, постоянен вид с численост **33 – 80 двойки**, което представлява **0,27 – 0,32 % от националната гнездова популация** (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

Сирийският пъстър кълвач е сравнително често срещан в границите на СЗЗ „Никополско плато“. Обикновен и повсеместно разпространен гнездящ вид в Средна Дунавска равнина. Обитава градини, акациеве и тополови насаждения, паркове, крайречни разредени горички, групи дървета. Често се среща в селищата, включително в градовете особено през есенно-зимния период (Шурулинков, 2005). Сирийският пъстър кълвач е регистриран в и в близост до почти всички населени места, които влизат в границата на СЗЗ „Никополско плато“. На 26.09.2007 г., 10.02.2011 г., 02.10.2011 г., 16.05.2015 г., 01.06.2018 г. и 28.05.2020 г. видът е установен в град Никопол (Чешмеджиев, непубл. данни). На 20.02.2011 г. и 02.10.2011 г. е наблюдаван при устието на р. Осъм (Чешмеджиев, непубл. данни). На 28.05.2016 г., 13.06.2018 г. и 14.08.2018 г. сирийският пъстър кълвач е наблюдаван в близост до с. Драгаш войвода (Чешмеджиев, непубл. данни). На 05.06.2021 г. е регистриран в с. Въбел (Чешмеджиев, непубл. данни). На 05.07.2012 г. е наблюдаван в крайречна гора при с. Жернов, а на 26.04.2014 г. при с. Муселиево (Чешмеджиев, непубл. данни). На 09.05.2018 г. е регистриран по р. Осъм в близост до с. Дебово, а на 09.04.2019 г. видът е установен в близост до с. Бяла вода (Чешмеджиев, непубл. данни). По време на теренното проучване през 2021 г. сирийският пъстър кълвач беше установен на 12.05.2021 г. в с. Въбел, както и на 11.09.2021 г. в крайречна гора по р. Осъм при с. Муселиево.

Като заплахи за вида могат да бъдат посочени следните: горскостопанските сечи, залесяванията с неместни видове дървета, пожарите и химизацията в горското и селското стопанство.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на гнездовата популация	Брой двойки	Най-малко 33 дв.	Оценката на гнездящата популация на вида според СФД е 33 – 80 двойки.	Поддържане на гнездовата популация с численост от най-малко 33 дв.
Местообитание на вида: Площ на подходящите местообитания на вида	ha	Най-малко 4890 ha	Изчислена въз основа на % местообитание от широколистна естествена гора (N16) и негорски местообитания с култивирани дървета (овощни градини, лозя и др.) в рамките на зоната (N21). Площта на гнездовото и хранителното местообитание до голяма степен се припокриват.	Поддържане на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в размер най-малко 4890 ha.

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Предвид наличната публикувана и непубликувана информация за опазването на гнездящата популация на сирийския пъстър кълвач в зоната, не предвиждаме промени в СФД.

Специфични цели за A242 *Melanocorypha calandra* (дебелоклюна чучулига)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото 17,5 – 22 см. Едра чучулига с дебел масивен клон и покрити с пера ноздри. Крила дълги. Крака масивни. Задния пръст с дълъг и прав нокът. Теме и горна част на тялото кафяво сивкави с тъмнокафяви вътрешности на перата. Второстепенни махови пера с бели вдлъбнати върхове. Най-страничната двойка кормилни пера бели. Отдолу тялото е бяло със сивкавожълтеникав оттенък и редки кафеникави надлъжни петна по гърдите. Подкрилия черносивкави. Подопашие бяло. От основата на крилото по страните на шията по едно удължено черно петно изтъняващо към върха. Вежда дълга, широка, бяла (Нанкинов, 2009)

Средиземноморски вид с гнездови ареал в Южна Европа (Пиринеите, в Южна Франция, Италия, Балканския полуостров), Украйна и Южна Русия, Северозападна Африка, Мала и Централна Азия (Големански, 2015).

Характер на пребиваване в страната

Постоянен вид.

Характерно местообитание

Гнезди в степни и сухолюбиви тревни съобщества на варовити терени, тревни съобщества по сухи силикатни терени (пасища) (Янков 2007), запустели земи, ливади, канавки, обработваеми полета засети с жито, люцерна и други земеделски култури. В Югозападна България гнезди край ерозиранни хълмове и лозя (Нанкинов 2009)

Подходящи местообитания за гнездене на вида са – 1410, 6250, 6260, 62С0, 62А0 (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Насекоми, плевелни семена, нежни тревни стъбла и листа, разсипани по земята зърна на културните растения.

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Сега гнезди разпокъсано в равнинно и нискохълмисти райони в различни части на страната (Янков 2007). Среща се по-често в Сакар, Дервентските възвишения, Южна Добруджа и Санданско-Петричкото поле. Най-висока численост има по Черноморието северно от Балчик, в някои суходолия във вътрешността на Добруджа, в Санданско и в Сакар. В останалите райони – Софийско, Бесепарските ридове, Дунавската равнина, по Южното Черноморие и други има малобройни субпопулации, които са силно уязвими. (Големански, 2015).

Природозащитен статус – в България застрашен вид EN [A3, A4 + B1biii], Включен в ЗБР Приложения 2 и 3. международен: Дирестива за птиците Приложение I, Бернска конвенция Приложение II, ECS-spec 3, намалял.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2005-2018 г.), националната гнездяща популация се оценява 4500 – 6800 двойки, като краткосрочната тенденция (2000-2018) на популацията е оценена на стабилна. Дългосрочната тенденция (1980 - 2018) на популацията е оценена на стабилна.

За гнездящата популация са посочени следните заплахи и въздействия: A02, A08, C01, D01, E01, C03.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФД на зоната видът е **гнездящ**, като популацията се оценява на 1-3 двойки, което представлява 0,02 – 0,04 % от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

Видът е установен еднократно на Никополското плато срещу с. Дебово в м. „Въртиловец“ с един пещ мъжки на 16.05.1998 г. (Шурулинков и др., 2005). В ОВМ „Никополско плато“ видът е посочен като **гнездящ** с численост 0-3 дв. (Костадинова и Граматиков, 2007). В данните от пробните площадки от 2012 г. в доклада „Проучване на гнездящите птици в защитени зони за птици от Натура 2000“ за числеността на гнездовата популация на дебелоклюнатата чучулига отново са посочени 0-3 дв. (Матеева, Янков 2013). Няма актуални публикувани данни за гнездовата численост на вида. Няма регистрирани наблюдения по време на теренните изследвания през 2021 г.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на гнездящата популация	Брой гнездящи двойки	Най-малко 1	Целевата стойност е определена на база на СФД и на наличните публикувани източници за числеността на гнездящата популация. Необходимо е да се извърши целенасочено проучване за числеността на гнездовата популация в зоната.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 1 гнездящи двойки.
Местообитание на вида: площ на подходящите местообитания за гнездене и търсене на храна	ha	Най-малко 14 650	Изчислена въз основа на процентното участие на откритите типове местообитания N09 - Сухи ливади, степи, N12 - Обширни зърнени култури и N21 - Негорски площи, заети с растителни видове (включително градини, лозя, трайни насаждения) 14 682,6 ха. Площта на гнездовото и хранителното местообитание до голяма	Поддържане на подходящите местообитания с площ от най-малко 14 650 ha.

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
			степен се припокриват.	

6. Необходимост от промени в СФД за СЗ ВГ0002074 „Никополско плато“

Не е необходима актуализация на СФД на този етап.

Специфични цели за A243 *Calandrella brachydactyla* (късопръста чучулига)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото 13 – 17 см. Отгоре сивкави к типично чучулигово пъстро оперение. Вежда широка бяла. Ушни пера тъмнокафяви. Теме сивкаво с охрист отенък и с тесни продълговати кафеникави пъстрини. Тил, гръб, надопашие сивкави с широки кафеникави пъстрини; отстрани на гърлото по едно малко, напречно кафеникаво петно. Махови пера кафеникави, по външните ветрила с тесни светли кантове на първостепенните махови и широки – на второстепенните. Големите и средните надкилия с широки жълтеникави върхове, добре забележими в полет. Най-страничната двойка – белезникава тъмно кафява в основата (Нанкинов 2009).

Туркестано-медитерански вид. Гнезди в Африка, Мала Азия, Югозападна и Централна Азия на изток до Забайкалието и Централен Китай и в Европа – на Пиринейския полуостров, във Франция, Италия, Малта, Швейцария, Балканския полуостров, Унгария, Словакия, Украйна и Южна Русия. (Големански, 2015).

Характер на пребиваване в страната

Прелетна и постоянна.

Характерно местообитание

Степни, вторично-степни и полустепни участъци. Тревни съобщества по сухи силикатни терени. Крайбрежни (морски) плажове и пясъчни дюни (Янков 2007), пустеещи земи, ниви, пасища, пясъчливи и каменисти места. Избягва участъците с висока трева. (Нанкинов 2009)

Подходящи местообитания за гнездене на вида са – 1340, 1410, 1530, 2130, 2120, 2130, 6210,6220,6240, 6250, 6260,6290,62A0 (Кавръкова и др. 2009).

Хранене

Насекоми и техните ларви, семена на различни треви, разпиляна жито по стърнища и пътища (Нанкинов 2009).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С петнисто и разпръснато разпространение в равнинни и ниско хълмисти райони (Янков, 2007). В миналото широко разпространен в цялата страна, но само на места многоброен. Сега ареалът е разкъсан на отделни малочислени субпопулации, запазени само в райони с оптимални местообитания. По-многобройни популации има в Крайморска Добруджа, на Бесепарските ридове, при Сливен и в някои райони северозападно от София – при Драгоман и селата Безден, Богьовци и Големо Малово. В редица от старите находища не е установена през последните 10 години (Големански, 2015).

Природозащитен статус – в България уязвим VU [A3, A4, B1biii], включен в ЗБР Приложения 2 и 3. Международен: Директива за птиците Приложение I, Бернска конвенция Приложение II, ECS-sрес 3, намален.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2005-2018 г.), националната гнездяща популация се оценява 1700 – 3200 двойки, но тази численост е твърде занижена. Според Червена книга на България (Големански, 2015) гнездовата популация на вида у нас възлиза на 10 000 - 12 000 двойки. Краткосрочната тенденция (2000-2018) на популацията е оценена като стабилна. Дългосрочната тенденция (1980 - 2018) на популацията е оценена на намаляваща.

За гнездящата популация са посочени следните заплахи и въздействия: A02, A04, C03.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Според СФД на зоната късопръстата чучулига е гнездящ, прелетен вид с численост 1-7 двойки.

В зоната гнезди 0,16% от националната популация на вида. Тук за стойността на националната популация е ползвана силно занижената оценка на докладването през 2019 г. Оценката за популацията опазвана в зоната в СФД е „С“, за опазване – „А“, за изолация – „С“ и общата оценка е „С“.

4. Анализ на наличната информация

Видът е твърде рядък и малочислен в зоната. При проучванията през 2021 г. късопръстата чучулига е установена в зоната както следва: на 12.05. – на 3,8 км. З от с. Муселиево – 2 пеещи мъжки (извън зоната но в близост до нея), 28.05. – в пасище до с. Евлогиево. През юни 2004 г. късопръстата чучулига е отбелязана до с. Кулина вода, в зоната. На 30.05.2021 г. видът е видян и до с. Комарево, западно от зоната (Й. Христов – ebird). Считаме, че числеността в СФД е занижена и трябва да бъде коригирана на 10-20 двойки.

Подходящите гнездови местообитания за вида в зоната обхващат около 2445 ха. Понякога макар и рядко късопръстата чучулига гнезди и в обработваеми земи – главно в технически култури.

Сред заплахите за вида в зоната са разораването и опожаряването на пасища и степи, замърсяването им с битови отпадъци, превръщането им в лозя и овощни градини. Също – химизацията в селското стопанство. Изоставянето на пасища и обрастването им с храсти и дървета.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на гнездовата	Брой двойки	Най- малко 15 дв.	Определена на база теренните проучвания през 2021 г. и	Поддържане на числеността на вида през гнездовия период на

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
популация			публикувана информация.	ниво не по-малко от 15 дв.
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания	Ha	Най-малко 4226 ha	Изчислена на база на площите на подходящите оптимални за вида местообитания в зоната – N08, N09. Поддържане на паша от овце с интензивност не по-малко от 60 овце/ 100 ха. Възможно е да се поддържа и паша с коне	Поддържане на площта на подходящото гнездови местообитания на вида в защитената зона, в размер на най-малко 4226 ha.

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Необходима е промяна в числеността, която понастоящем е занижена –от 1-7 дв. на 10-20 дв. Така в зоната се опазва 0,61% от гнездовата популация на вида у нас. Оценките не се променят.

Species					Population in the site					Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A243	<i>Calandrella brachydactyla</i>			r	10	20	P		G	C	A	C	C

Специфични цели за A246 *Lullula arborea* (горска чучулига)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото 14-17 см. Отгоре пъстро кафяво жълтеникаво оперение с маслинен оттенък и почти черни надлъжни петна. От челото над очите минават широки бели вежди, които се съединяват на тила. Сгъвката на крилото с бели петна. Големите надкрилия с бели върхове, образуващи бяла ивица. Подкрилия сивкави. Централната двойка кормилни пера маслинено-кафява, останалите - черни с бели върхни петна, а най-стричната двойка по-светли. Отдолу бели, с лимонено жълт оттенък. Гърло и гърди с черно кафяви пъстрини, леко размити по страните на тялото (Нанкинов, 2009).

Характер на пребиваване в страната

Гнездяща, мигрираща и зимуваща птица. По време на миграциите пресича на широк фронт територията на цялата страна, като в някои участъци се наблюдават ята, достигащи до 500 екз. През различните години пролетният прелет започва след средата на февруари и продължава до края на април.

Характерно местообитание

Населява разредени горски участъци, просеки, поляни, сечища, пожарища (особено в иглолистните и смесените гори) покрайнини на гори, открити места с горски участъци,

групи дървета и храсти. В равнините и предпланините заселва също стари овощни градини, лозя склонове и дерета обрасли с редки дървета и храсти (Нанкинов 2009).

Подходящи местообитания за гнездене на вида са 6150, 6170, 6210, 6510, 6520, 9170, 91G0, 91H0, 91AA, 91BA (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

Насекоми и техните ларви, семена, житни зърна и семена на плевелни треви.

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Разпространена е навсякъде в хълмистите, нископланинските и равнинните райони с разредени гори и храсталаци на по-голямата част от територията на страната с изключение на равнинните земеделски райони в Дунавската равнина, Добруджа, Тракийската низина и Бургаската низина (Янков, 2007).

Природозащитен статус в България – включен в приложение 2 и 3 на ЗБР и в Приложение 1 на Директивата за птиците. Според IUCN – LC (Least Concern) (BirdLife International, 2021), за територията на континентална Европа – също LC.

Съгласно Докладването по чл.12 през 2019 г. (за периода 2013 - 2018 г.), **гнездящата** популация е от 40 000 – 90 000 двойки, като краткосрочната тенденция (2001-2018) на популацията е оценена на нарастваща. Дългосрочната тенденция (1980 - 2018) на популацията е оценена на стабилна. За гнездящата популация са посочени следните заплахи и въздействия: A20, A01, A02, A03, E01.

3. Състояние в СЗ ВГ0002074 „Никополско плато“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФД на зоната видът е **гнездящ**, като популацията се оценява на **50-503 двойки**, което представлява около 0,13 – 0,56% от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Съгласно стандартния формуляр за данни СФД на зоната видът е посочен като **мигриращ**, но не е посочена численост на популацията. Плътноста на популацията е оценена на значителна (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

Числеността на горската чучулига е неравномерна, с по-малко от 10 дв./кв. е в равнинните райони (Спасов, Делов, в Янков, 2007). В северните части на средна Дунавска равнина няколко птици са наблюдавани единствено между с. Гиген и с. Дъбован на 24.04.2000 г. (Шурулинков и др., 2005). В ОВМ „Никополско плато“ видът е посочен като **гнездящ** с гнездова численост 50-503 дв. и като **мигриращ**, без да е посочена численост (Костадинова и Граматиков, 2007). В данните от пробните площадки от 2012 г. в доклада „Проучване на гнездящите птици в защитени зони за птици от Натура 2000“ за числеността на гнездовата популация на горската чучулига отново са посочени 50-503 дв. (Матеева, Янков 2013). От теренните проучвания през месеците април, май и юни 2021 г. в СЗ „Никополско плато“ около с. Новачене, с. Любеново, с. Въбел, с. Лозица и Никопол са установени седем наблюдения на общо 12 пеещи мъжки индивиди през размножителния сезон във възможно местообитание за гнездене (Св. Чешмеджиев, Кр. Христов). Не е налична друга информация за числеността на гнездящата популация на вида в зоната.

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната по време на миграция, поради което се налага поставяне на междинна цел до 2025 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на гнездящата популация	Брой гнездящи двойки	най-малко 50 дв.	Целевата стойност е определена на база СФД и теренните наблюдения през гнездовия период на 2021 г.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 50 гнездящи двойки.
Местообитание на вида: площ на подходящите местообитания за гнездене и търсене на храна	ha	най-малко 6450	Изчислена въз основа на процентното участие на откритите и храсталачни местообитания N08-Равнини, шубраци, N09-Сухи ливади, степи, N10 Хидрофилни съобщества от високи треви и N21-Негорски площи, заети с растителни видове в рамките на зоната. Площта на гнездовото и хранителното местообитание до голяма степен се припокриват. Да не се премахват синорите и храстите покрай обработваемите земи; запазване на храсталачните местообитания в зоната и др.	Поддържане на площта на подходящите местообитания за гнездене и търсене на храна на вида в защитената зона, в размер на най-малко 6450 ha чрез:

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Не е необходима актуализация на СФД на този етап.

Специфични цели за A249 *Riparia riparia* (брегова лястовица)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото 12-15 см. Горна страна на тялото тъмно кафявосивкава, по-тъмна върху крилата и опашката. Кръст и надопашие по-светли. Гърло, страни на шията, долна част на гърдите, корем и подопашие бели. През гърдите тъмнокафяви със сивкава препаска. Подкрилия кафяви. Гнезди колониално (Нанкинов, 2009).

Характер на пребиваване в страната

Прелетен и гнездещ вид. Пролетната миграция е през април и до средата на май. Есенната от юли до средата на септември. Размножителният сезон е през май – юни (Нанкинов, 2009).

Характерно местообитание

Около високи и стръмни земни брегове, разположени до водоеми, пътища, баластниери и т.н. Предпочита лъсови и пясъчливи брегове в средните и долни течения (Нанкинов, 2009). Силно зависи от наличието на подходящи условия. (Янков, 2007).

Подходящи местообитания за гнездене на вида са – 3270 (Кавръкова и др., 2009).

Хранене

С дребни насекоми, които улавя в полет.

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С петнисто и разпръснато разпространение. На места находищата са линейно в съседни територии по протежението на големи реки (Янков, 2007).

Природозащитен статус в България – включен в Приложение 2 и 3 на ЗБР:

Съгласно Докладването през 2019 г. (за периода 2005 - 2018 г.), гнездящата популация е от 20 000 - 40 000 двойки, като краткосрочната тенденция (2000-2018) на популацията е оценена на стабилна. Дългосрочната тенденция (1980 - 2018) на популацията е оценена на стабилна.

За гнездящата популация са посочени следните заплахи и въздействия: К04

3. Състояние в СЗ ВГ0002074 „Никополско плато“

Съгласно стандартния формуляр на зоната видът е **гнездящ** с численост 550 двойки. Това представлява 1,4 – 2,8% от националната популация. Оценката за значимост на популацията е „С“, оценката за опазване е „А“, оценката за изолация е „С“ и общата оценка също е „С“.

4. Анализ на наличната информация

По литературни данни, най-близо разположените до зоната гнездови колонии са установени по р. Дунав между Никопол и Белене – над 100 гнездящи двойки през 2000 -2001 г. (Шурулинков и др., 2005). Видът не е отбелязан в ОВМ „Никополско плато“ като гнездящ (Шурулинков и др., 2007). При проучванията през 2021 г., заети колонии не са установени.

Типичните гнездови местообитания за вида са високите речни брегове, със земни, лъсови откоси в които бреговете лястовици копаят дупките на своите колонии. Птиците се хранят с летящи насекоми главно над акваторията на р. Дунав и понякога над сушата.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на гнездящата популация	Брой гнездящи двойки	Най-малко 550 дв.	Определена на база данните от СФД. Необходима е валидация на данните в СФД понеже през 2021 г. вида не е установен в рамките на зоната.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 550 двойки.
Гнездово местообитание на вида: Високи земни речни	m	Неизвестна	Колониите често менят своето местоположение в зависимост от качествата на крайбрежните земни откоси.	Изясняване на дължината на речните брегове, подходящи за

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
брегове			Тези откоси може да бъдат загубени и колониите унищожени при изграждане на брегоукрепващи хидроинженерни съоръжения.	гнездене на вида до 2025 г.
Местообитание на вида: Площ на хранително меасообитание	ha	Най-малко 444	Определена на база на % участие на N06 - Вътрешни водни тела (застояла вода, течаща вода). Тяхната обща площ е 444 ha.	Поддържане на площта на подходящите хранителни местообитания на вида в защитената зона, в размер на най-малко 444 ha.

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Не се предвиждат промени в СФД за вида.

Специфични цели за A255 *Anthus campestris* (полска бърбрица)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото ни птици 15-18 см. Без полов диморфизъм в оперението, но в рамките на двойката женската обикновено е видимо по-напетнена в средната част на гушата. Горната страна и страните на врата пясъчножълто-кафяви с по-тъмни, едва видими осеви чертички в областта на челото, темето и гърба. Маховите и раменните пера сиво-кафяви с охрови до светложълти окраища и ръбове. Ръчните покривки, големите надкрилия и крилцето матовочерни с жълтеникави окраища и ръбове; средните надкрилия черни, с около 3 mm широка жълто-кафява или жълта ивица на върха; малките пясъчножълти. Подкрилията кремавожълти до кремавобели. Широка бледожълта до белезникава надочна ивица, започваща от страни на челото и завършваща в горната част на врата. В долната си страна, в областта на юздичката, подчертана от матовочерна добре видима черта, започваща от основата на клюна. Ясен светложълт околоочен пръстен. Ушните покривки светло пясънокафяви, по-тъмни в задната си половина. Тясна, добре видима мустачна ивица, започваща от ъгъла на устата и достигаща понякога само до под окото, а в други случаи продължаваща назад към долния край на ухото до страните на шията. Бузите и гърлото светлоохрови до бледожълти или белезникави. Тясна подбордна ивица по страните на гушата. Последната както и страните на гърдите и тялото охрови. Останалата долно страна светло кремавожълта до кремавобяла (Иванов, 2011)

Характер на пребиваване в страната

Гнездящ, прелетен и преминаващ по време на миграция.

Характерно местообитание

Сухи, горещи, открити терени и пасища с рядка тревиста растителност и често пясъклива почва, обширни пясъчни дюни с туйфеста растителност край морето (Иванов 2011). Степни и суходобиви степни съобщества по варавити терени, пустеещи земи (Янков, 2007).

Подходящи местообитания за гнездене на вида са със следните кодове – 1340,1410,1530,2110,2120,2130,2340,4090,6210,6220,6240,6250,6260,6290,62A0 (Кавръкова, В. и др. 2009).

Хранене

Главно насекоми, през есента и семена.

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С петнисто и разпръснато разпространение в равнини, хълмисти и нископланински райони в цялата страна, по-плътено в най-източната и част (Янков, 2007). Най-често не особено многочислена; в някои райони дори рядка. В степни местообитания с храсти 1,16 дв./10 ha. В открити степи - 0,4 -1,7 дв /10 ha; в археологическия резерват „Калиакра" - 0,38 дв/10 ha. В района на Шабленско езеро средно 0,8 дв/10 ha. Открити райони на Шуменското плато - 1дв/ha (Иванов Б. 2011).

Природозащитен статус в България – включен в приложение 2 и 3 на ЗБР. Видът е включен в Приложение 1 на Директивата за птиците на ЕС.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2013 - 2018 г.), гнездящата популация е от 4500 – 15 000 двойки, като краткосрочната тенденция (2001-2018) на популацията е оценена на стабилна. Дългосрочната тенденция (1980 - 2018) на популацията е оценена на стабилна.

За гнездящата популация са посочени следните заплахи и въздействия: A02, A04, A07, C03.

3. Състояние в СЗ ВГ0002074 „Никополско плато“

Според СФД на зоната, полската бърбрица гнездящ, прелетен вид с численост 30-50 двойки. В зоната гнезди 0,3 – 0,7 % от националната популация на вида. Оценката за популация опазвана в зоната в СФД е „А“, за опазване – „А“, за изолация – „С“ и общата оценка е „А“. Високата оценка за значимост вероятно се дължи на твърде занижената оценка на националната популация, която беше приемана от редица автори у нас доскоро.

4. Анализ на наличната информация

При проучванията през 2021 г. полската бърбрица е установена в зоната както следва: на 26.04. – в нива СЗ от с. Любеново, на 12.05.2021 – на 1,4 км. ЮЗ от Никопол, на 27.05. – западно от с. Бяла вода, на 28.05. край с. Новачене, на 29.05. - в пасище над с. Вълбел, на 17.06. – северно от с. Драгаш войвода – извън зоната, но в близост до нейните граници. В повечето от тези случаи са установени единични пеещи мъжки. Видът е рядък и малочислен в зоната. Можем да приемем, че представената в СФД обща гнездова численост за зоната отговаря на реалната.

Подходящите гнездови местообитания за вида в зоната обхващат около 2445 ха. Понякога, макар и рядко, полската бърбрица може да гнезди и в обработваеми земи.

Сред заплахите за вида в зоната са разораването и опожаряването на пасища и степи, замърсяването им с битови отпадъци, превръщането им в лозя и овощни градини. Също – химизацията в селското стопанство. Изоставянето на пасища и обрастването им с храсти и дървета.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на гнездовата	Брой двойки	40 дв.	Определена на база средната стойност от СФД.	Поддържане на числеността на вида през гнездовия период

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
популация				на ниво не по-малко от 40 дв.
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови местообитания	ha	Най-малко 3337 ha	Изчислена на база на площите на подходящите оптимални за вида местообитания в зоната – N09. Поддържане на паша от овце с интензивност не по-малко от 60 овце/100 ха. Възможно е да се поддържа и паша с коне	Поддържане на площта на подходящите гнездови местообитания на вида в защитената зона, в размер на най-малко 3337 ha.

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Необходима е промяна в оценката за значимост. Доколкото в зоната се опазва 0,41% от гнездовата популация на вида у нас оценката трябва да бъде „С“. Също така и общата оценка следва да бъде „С“.

Species					Population in the site					Site assessment				
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A/B/C/D			
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
B	A255	<i>Anthus campestris</i>			r	30	50	P		G	C	A	C	C

Специфични цели за A307 *Sylvia nisoria* (ястребогушо коприварче)

1. Кратка характеристика на вида

Дължина на тялото ни птици 15-16 см. Мъжки. Глава сиво кафеникава с белезникави пъстрини на челото, над очите и в района на ушите. Тил и гръб пепелявосиви. Плещи, кръст и надопашие сиви с тъмни и белезникави пъстрини. Първостепенни махови пера тъмно кафяви със светли тесни кантове, второстепенните и ръчни покривни кафяво сиви с бели върхове. Кормилни пера тъмнокафяви, с изключение на средните, всичките имат бяло петно на върха на вътрешното ветрило. Тялото отдолу бяло с напречни, люсповидни сиви ивици. Женски. Забележимо по-светло кафеникави от мъжките. Отгоре кафеникаво сивкави със светли пъстрини само над очите. Добре забележими са белезникавите пъстрини по плещите и надопашиято. Отдолу мръсно бели, с редки кафеникави люсповидни петна, не образуващи напречни ивици (Нанкинов Д. 2009)

Характер на пребиваване в страната

Гнездящ и мигриращ.

Характерно местообитание

Среща се в разнообразни места, но навсякъде е свързано с храстите и подлеса, въпреки че избягва гъстите храсталаци заемащи значителни площи. Може да бъде намерено в покрайнините на редки горски участъци, сечища, поляни и просеки, овощни градини, селски дворове (Нанкинов, 2009), сухолюбиви храсталаци (Янков, 2007). Подходящи местообитания за гнездене на вида са – 40С0 (Кавръкова, и др. 2009).

Хранене

С различни насекоми и техните ларви.

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

С петнисто и разпръснато разпространение на територията на цялата страна (Янков, 2007), предимно в хълмистите и предпланинските райони. По долините на реките прониква до около 1000 м.н. (Нанкинов, 2009.)

Природозащитен статус в България – не е застрашен.

Съгласно докладването през 2019 г. (за периода 2013 - 2018 г.), гнездящата популация е от 4500 – 15 000 двойки, като краткосрочната тенденция (2001-2018) на популацията е оценена на стабилна. Дългосрочната тенденция (1980 - 2018) на популацията е оценена на стабилна.

За гнездящата популация са посочени следните заплахи и въздействия: А01, А02, С03, Е01.

3. Състояние в СЗ ВГ0002074 „Никополско плато“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФД на зоната видът е гнездящ. **Гнездящата популация** се оценява на **6-12 двойки**, което представлява **0,08-0,13 %** от националната популация (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

Съгласно стандартния формуляр за данни СФД на зоната видът е посочен като **мигрираш**, но не е посочена численост на популацията. Плътноста на популацията е оценена на значителна (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

В ОВМ „Никополско плато“ видът е посочен като **гнездящ** с численост 1-12 дв. (Костадинова и Граматиков, 2007). В данните от пробните площадки от 2012 г. в доклада „Проучване на гнездящите птици в защитени зони за птици от Натура 2000“ за числеността на гнездовата популация на ястребогушото коприварче са посочени 6-12 дв. (Матеева, Янков 2013). По време на теренните проучвания през 2021 г. видът не е наблюдаван в зоната. Не е налична друга информация за числеността на гнездящата популация на вида в СЗ „Никополско плато“.

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната по време на миграция, поради което се налага поставяне на междинна цел до 2025, да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.

Интензификацията на селското стопанство, използването на пестициди и изкуствени торове, премахването на плетове и храсти са дейностите с най-сериозно негативно влияние върху качеството на местообитанията.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на гнездовата популация	Брой гнездящи двойки	Най-малко 6 двойки	В настоящия СФД (актуализиран през 2015 г.) са посочени 6-12 гнездящи двойки. По време на теренните проучвания през гнездовия период на 2021 г. видът не е наблюдаван. Необходими са бъдещи целенасочени теренни изследвания (май-юни) за установяване на настоящата гнездяща популация на вида в зоната.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 6 гнездящи двойки.
Популация: Размер на мигриращата популация	Брой индивиди	Неизвестна	В СФД лисва информация за мигриращата популация. Нужно е прилагане на мониторинг със стандартизирано опръстеняване на птици в СЗЗ	Междинна цел до 2025 г.: Извършване на мониторинг за изясняване на числеността на популацията.
Местообитание на вида: Площ на подходящите гнездови и хранителни местообитания на вида	ha	Най-малко 2800	Гнездовото и хранителното местообитание съвпадат. Площта е изчислена на база данните от СФД като % на местообитание N08 - равнини, шубраци; N21 - негорски площи, заети с растителни видове (включително градини, лозя, трайни насаждения).	Поддържане на площта на подходящите местообитания на вида в размер най-малко 2800 ha.

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Не е необходима актуализация на СФД на този етап.

Специфични цели за A338 *Lanius collurio* (червеногърба сврачка)

1. Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 16-18 cm, тегло 23-42 гр., дължина на крилото 89 - 99 mm. (Svensson et al., 2009). Има ясно изразен полов диморфизъм. Мъжките имат сива глава с черна ивица през

окото. Гърбът е кестенявокафяв. Гърдите и коремът са бели с лек розов оттенък. Опашката е дълга, черна, с бели страни. Клюнът е черен, мощен, със зъбче на горната получовка. Женската е с кафява глава и слабо изразена кафява ивица през окото. Гърбът и е ръждивокафяв, коремът е бял с тъмно напетняване. Младите са подобни на женските, но тъмното напетняване е изразено на темето, гърба и крилата.

Характер на пребиваване в страната

Гнездящ прелетен вид. Транзитната миграция е много добре изразена. Среща се в България от втората половина на април до края на октомври – началото на ноември.

Характерно местообитание

Гнезди предимно в храстови местообитания – формации на глог, шипка, драка, трънка, къпини и много други. Често и в крайнини на широколистни гори. Рядка в полезащитни пояси и крайселищни паркове и градини. Оптималните местообитания са ливадни или степни осеяни с много храсти. Среща се в равнини, в хълмисти и предпланински райони, рядко и в планински ливади с храсти, от морското равнище до около 1900-2000 мнв.

Хранене

Червеногърбата сврачка е хищна - храни се с различни безгърбначни и дребни гърбначни животни. Хранителният спектър се оформя главно от едри насекоми – бръмбари (Carabidae, Cerambycidae, Tenebrionidae), скакалци, шурци, цикади, водни кончета, гъсеници на пеперуди. Яде също и дребни мишевидни гризачи, влечуги, малки пойни птици (Иванов, 2011).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Червеногърбата сврачка е широко разпространен вид и гнезди в цялата страна. В повечето райони, предлагащи подходящи местообитания, е многобройна, дори изобилна на места. Според Атласа на гнездящите птици у нас гнездят 300 000 – 700 000 двойки (Янков отг. ред., 2007). Според докладването по чл.12 от 2019 г. гнездовата популация е в рамките на 170 000 – 380 000 двойки. Тенденцията в числеността е отрицателна, при това доста значителна - с 30-40% в краткосрочен план. Мониторингът на обикновените видове птици за 2005 -2013 г. показва слабо намаление на вида с 14% в 129 площадки (1X1 km), голяма част от тях в Софийско (Христов и Петков, 2013).

При докладването по чл.12 като заплахи за вида са посочени прекомерно интензивната паша, липсата на паша и изоставянето на земеделски земи. Други заплахи за вида са химизацията в селското и горското стопанство, пожарите, унищожаването на храстите за поддържане на пасищата, разораването на пасища и ливади, застрояването, развитието на пътната инфраструктура и др. Червеногърбите сврачки много често ловуват по крайпътните храсти и са една от най-честите жертви на интензивния автомобилен трафик.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Съгласно стандартния формуляр на зоната видът е гнездящ, прелетен и преминаващ по време на миграцията. Гнездовата популация в зоната е с численост 145 - 1115 индивида, което отговаря приблизително на 73 - 558 двойки. Това представлява 0,12% от националната популация. Оценката за значимост на популацията е „С“, оценката за опазване е „А“, оценката за изолация е „С“ и общата оценка също е „В“.

Числеността по време на миграция е без числова оценка. Има недостиг на данни –DD –Data Deficient.

4. Анализ на наличната информация

При проучванията през 2021 г. видът беше установен като сравнително чест в подходящите местообитания в зоната. Общо бяха установени 54 двойки или пеещи мъжки през гнездовия период във всички землища попадащи в зоната. Числеността отговаря на посоченото в СФД.

Типичните гнездови и хранителни местообитания за вида в зоната са храстови местообитания – склонове обрасли с глог, шипка или трънка, както и пасища, степи и ливади обрасли с редки храсти и ниски дървета. Общата им площ е около 890 ha. По-малък брой червеногърби сврачки гнездят в лозя и овощни градини.

Числеността по време на миграция не е изяснена. За целта са нужни специализирани проучвания, с използване и на улов с мрежи и опръстеняване. Местообитанията по време на миграция съвпадат с гнездовите. Пролетната миграция на вида е от 20 април до 20 май, а есенната – от началото на август до началото на октомври.

Основни заплахи за вида в зоната са свързани с унищожаване, деградация или сукцесия на местообитанията му. На първо място, това е унищожаването на храстите в пасищата чрез изкореняване и изгаряне. Също така, разораването на пасища и степи, пожарите и превръщането на пасищата в лозя и овощни градини. Проблем е и пълното изоставяне на пасищата с храсти, което води до превръщането им в гора.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на гнездовата популация	Брой гнездящи двойки	Най-малко 300 дв.	Изчислена на база средната стойност на база на установената гъстота от проведените проучвания през 2021 г. Необходимо е щателно целево картиране на гнездящите двойки в зоната. Необходим е мониторинг за изясняване на тенденциите в популацията	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 300 двойки.
Гнездово местообитание на вида: Площ на подходящото гнездово местообитание	ha	Най-малко 890 ha	Видът гнезди и из синори в обработваеми площи, но с много по-малка гъстота на популацията. Това местообитание, както и сечищата, са субоптимални за вида. Целта може да се постигне чрез превръщане на обработваеми земи в ливади и пасища.	Поддържане на площта чрез недопускане намаляването на площта на храстови местообитания, пасища, ливади и степи с храсти или дървета под 890 ha.
Местообитание: Качество на местообитанието по показател покритие с естествени храсти	Площ заета с храсти	Между 15 и 20 % на покрита с храсти	Идеалното гнездово местообитание е открито с групички от ниски дървета и храсти. Обилието на хранителна база от едри насекоми също е определящ фактор.	Поддържане на открито тревисто местообитание с 15 – 20 % храстова растителност

6. Необходимост от промени в СФД за С33 BG0002074 „Никополско плато“

Не са необходими промени за този вид.

Специфични цели за A339 *Lanius minor* (черночела сврачка)

1. Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 19-21 cm, тегло 43-57 гр., дължина на крилото -114-126 mm. (Иванов, 2011). Половете са трудно отличими по оперение. Мъжките имат сива глава с черна ивица през окото, която обхваща и челото. Гърбът е сив. Маховите и опашката са черни. Коремът и гърдите са светлорозови, гърлото бяло. Клюнът и краката са тъмносиви до черни. Младите са изпъстрени с тъмни петънца по гърба, челото им не е черно.

Песента е представлява продължително тихо стържене. Имитира и гласове на други видове пойни птици. Често издава и серии от остри металически крясъци. Гнезди най-често на дървета. Защитен вид.

Характер на пребиваване в страната

Гнездящ прелетен вид. Среща се в България от началото на май до края на август – средата на септември.

Характерно местообитание

Гнезди предимно в ивици или групи дървета сред агроландшафти, пасища, степи. Честа и в крайречни гори, включително тополови и акациевы култури. Многобройна в полезащитните пояси в Добруджа. Среща се и в крайнини и прореждания на равнинни дъбови и липови гори. Понякога формира рехави колонии. Среща се в равнини и низини, доста по-рядко и в хълмисти и предпланински райони, от морското равнище до около 1000 м.н.в.

Хранене

Черночелата сврачка е хищна - храни се с различни безгръбначни и дребни гръбначни животни. Хранителният спектър се оформя главно от едри насекоми – бръмбари, попови прасета, скакалци, шурци, гъсеници на пеперуди. Яде също и дребни мишевидни и насекомоядни бозайници, гущери, малки пойни птици. Рядко яде и плодове – череша, черници и др. (Иванов, 2011).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Черночелата сврачка гнезди в почти цялата страна с изключение на високите планини и обширните компактни горски масиви в Странджа. Има висока численост на места в Дунавската равнина – главно по поречието на реките, в Лудогорието, Добруджа, Горнотракийската низина (Шурулинков и др., 2005; Янков, 2007; Даскалова и др., 2020). Малобройна е в Софийско и високите полета на Западна България. Според Атласа на гнездящите птици у нас гнездят 5 000 – 15 000 двойки (Янков, 2007). Според Докладването по чл.12 от 2019 г. гнездовата популация е в рамките на 6 000 – 20 000 двойки. Въпреки увеличението в числеността между двете оценки тенденцията в числеността посочена като отрицателна, при това доста значителна - с 30-40% в краткосрочен план. Мониторингът на

обикновените видове птици за 2005 - 2013 г. показва силно намаление на вида с около 83% в 65 площтадки (1X1 km), голяма част от тях в Софийско (Христов и Петков, 2013).

При докладването по чл.12 като единствена заплаха за вида е посочено изоставянето на земеделски земи. Други заплахи за вида са сечта на крайречните гори и полезащитните пояси, химизацията в селското и горското стопанство, пожарите, разораването на пасища и ливади, застрояването, развитието на пътната инфраструктура и др.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато”

Съгласно СФД на зоната, черночелата сврачка е гнездящ вид с численост **10 – 100 двойки**. Това представлява **0,16 – 0,5 % от националната гнездяща** популация (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „В“ – добра стойност.

4. Анализ на наличната информация

Широко разпространен в цялата страна предимно в равнинните и хълмистите райони докъм 900 м. В Средна Дунавска равнина е чест и на места покрай реките многочислен гнездящ вид. Гнезди в открити райони с отделни тополи, в тополови (особено млади – 10 год.) насаждения, в райони с овощни дървета и храсти, но предимно в крайречните низини и долини (Шурулинков и др., 2005). Черночелата сврачка е сравнително широко разпространен вид в границите на СЗЗ „Никополско плато“. Оценката на гнездовата популация през 2012 г. е 13 – 100 двойки (Матеева, 2013). Видът е редовно наблюдаван през размножителния сезон в периода 2007 – 2020 г., основно в крайречни гори по р. Осъм, както и при тополови насаждения около с. Драгаш войвода, с. Лозица, с. Бяла вода, с. Кулина вода, с. Любеново и др. (Чешмеджиев, непубл. данни). По време на теренното проучване през 2021 г. черночелата сврачка беше установена в района на с. Муселиево (12.05.2021 г.), с. Дебово (19.05.2021 г.), с. Лозица (19.05.2021 г.), около гр. Никопол (29.05.2021 г.) и в района на с. Драгаш войвода (29.05.2021 г.).

Като заплахи за вида могат да бъдат посочени следните: горскостопанските сечи, унищожаване на храсталачните съобщества, залесяванията с неместни видове дървета, пожарите и химизацията в горското и селското стопанство.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на гнездящата популацията	Брой гнездящи двойки	Най-малко 50 дв.	Целевата стойност е определена на база средната численост от СФД и теренните наблюдения през гнездовия период на 2021 г.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 50 гнездящи двойки.
Местообитание на вида: площ на подходящите гнездови местообитания на вида	ha	Най-малко 4890 ha	Изчислена въз основа на % участие на местообитанията според СФД - широколистните гори (N16) и градини и лозя (N21).	Поддържане на подходящите местообитания в размер най-малко от 4890 ha.
Местообитание на вида: площ на	ha	Най-малко	Изчислена въз основа на процентното	Поддържане на подходящите

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
подходящите хранителни местообитания на вида		3110 ha	участие на откритите и храсталачни местообитания N08 и N15 в рамките на зоната.	хранителни местообитания в размер най-малко от 3110 ha.

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Предвид наличната публикувана и непубликувана информация за опазването на гнездящата популация на черночелата сврачка в зоната, не предвиждаме промени в СФД.

Специфични цели за A379 *Emberiza hortulana* (градинска овесарка)

1. Кратка характеристика на вида

Дължината на тялото 15-16.5 cm, тегло 21-25 гр., дължина на крилото 77-96 mm. Оперението е пъстро с не много отчетлив полов диморфизъм. Мъжките са с по-ярко оперение и без тъмни ивици по гърдите и корема отстрани. Главата и гърдите са зеленикаво-сиви, с жълт „мустак“ и гърло. Кремът е оранжево-кафяв. Гърбът е пъстър, кафеникав, с надлъжни тъмни резки. Клюнът е светлочервен, краката - червеникавокафяви. Песента представлява повторение на една и съща строфа, но за този вид са характерни много регионални диалекти на пеене (Иванов, 2011; Свенсон, 2013).

Характер на пребиваване в страната

Гнездящ и прелетен вид. Транзитната миграция е сравнително слабо забележима. Среща се в България от втората половина на април до края на август-началото на септември.

Характерно местообитание

Гнезди в разредени широколистни гори, в крайнините им, из полезащитни пояси, групи дървета сред полето, в храстови местообитания – понякога по екотона на гората, овощни насаждения. Често и в разредени крайречни гори. Обича да има ливади и пасища наоколо с отделни храсти. По-многочислена е в карстови райони. Гнезди по края и в рамките на всички типове дъбови и дъбово-габъррови гори. Рядко се среща и в смесени гори с участие на дъб и черен или бял бор. Среща се в равнини, в хълмисти и предпланински райони, рядко и в планински ливади с храстчета. Гнезди в ниски храстчета и дръвчета, понякога и на земята в основата на храст.

Хранене

Градинската овесарка се храни с различни безгръбначни животни и семена. Хранителният спектър се оформя главно от насекоми – мравки, бръмбари (Curculionidae), двукрили, ципокрили, гъсеници на пеперуди. Яде също и паяци (Иванов, 2011).

2. Разпространение, природозащитно състояние и тенденции в популацията на вида на национално ниво

Градинската овесарка гнезди в цялата страна. В планините в най-южните части на страната гнездовото разпространение на вида достига до около 1900 -2000 м.н.в. В много райони е рядка или дори отсъства въпреки наличието на наглед оптимални местообитания. В други райони с аналогични характеристики на местообитанието е изобилна.

Според докладването по чл. 12 от 2019 г. **гнездовата** популация е още по-висока - в рамките на 34000 – 150 000 двойки. Не е посочена някаква изразена тенденция в числеността и разпространението на вида.

При докладването по чл.12 като заплахи за вида са посочени превръщането на пасища и степи в обработваеми земи, превръщането на един тип земеделски земи в друг, изоставянето на земеделски земи, развитието на пътната инфраструктура, добива на нефт и газ и съпътстващата инфраструктура. Други заплахи за градинската овесарка са химизацията в селското и горското стопанство, пожарите, реконструкциите на дъбовите гори в иглолистни култури, унищожаването на храстите за поддържане на пасищата и др.

3. Състояние в СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Съгласно стандартния формуляр за данни СФД на зоната градинската овесарка е **гнездящ вид**, като популацията се оценява на **120 – 185 двойки**, което представлява **0,12 - 0,35 % от националната гнездяща** популация (оценка „С“). Опазването на вида е отлично (оценка „А“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ – значима стойност.

4. Анализ на наличната информация

В Средна Дунавска равнина градинската овесарка е широко разпространен и на места многочислен гнездящ вид. Най-многочислен в крайнини на дъбови гори, храстови пояси и полски райони (Шурулинков и др., 2005). Видът е сравнително често срещан в границите на СЗЗ „Никополско прато“. Оценката на гнездовата популация през 2012 г. е 20 – 185 двойки (Матеева и др., 2013). Видът е редовно наблюдаван в подходящи местообитания в границите на зоната по време на размножителния период в периода 2005 – 2020 г. в района около с. Кулина вода, с. Лозица, с. Бяла вода, с. Любеново, с. Новачене, с. Дебово, с. Муселиево, с. Жернов, в близост до гр. Никопол и в покрайнините на с. Драгаш войвода (Чешмеджиев, непубл. данни). По време на теренното проучване през 2021 г. градинската овесарка беше установена (1 инд.) на 28.05.2021 г. между с. Дебово и с. Новачене, 1 инд. на 12.05.2021 г. при с. Муселиево, 1 инд. на 12.05.2021 г. около гр. Никопол, на 27.05.2021 г. 3 инд. при с. Новачене, 3 инд. на 28.05.2021 г. при с. Евлогиево, 2 инд. на 28.05.2021 г. при с. Любеново, 3 инд. на 29.05.2021 г. при с. Вълбел, 1 инд. на 30.05.2021 г. при гр. Никопол и 3 инд. на 17.06.2021 г. при с. Жернов.

Като заплахи за вида могат да бъдат посочени следните: унищожаване на храсталачните съобщества, залесяванията с неместни видове дървета, пожарите и химизацията в селското стопанство, екстензивното земеделие и др.

5. Параметри за определяне на специфичните природозащитни цели за вида в зоната

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
Популация: Размер на гнездящата популацията	Брой гнездящи двойки	Най-малко 120 двойки	Целевата стойност е определена на база СФД, публикуваната информация и теренните наблюдения през гнездовия период на 2021 г.	Поддържане на популацията на вида в зоната в размер от най-малко 120 гнездящи двойки.
Местообитание на вида: площ на подходящите гнездови	ha	Най-малко 4890 ha	Изчислена въз основа на % участие на местообитанията според СФД – крайнини на	Поддържане на подходящите местообитания в размер най-

Параметър	Мерна единица	Целева стойност	Допълнителна информация	Специфични за зоната цели
местообитания на вида			широколистните гори (N16) и градини и лозя (N21).	малко от 4890 ha.
Местообитание на вида: площ на подходящите хранителни местообитания на вида	ha	Най-малко 3337 ha	Изчислена въз основа на процентното участие на откритите и храсталачни местообитания N08, N10 и N15 в рамките на зоната.	Поддържане на подходящите хранителни местообитания в размер най-малко от 3337 ha.

6. Необходимост от промени в СФД за СЗЗ BG0002074 „Никополско плато“

Предвид наличната публикувана и непубликувана информация за опазването на гнездящата популация на градинската овесарка в зоната, не предвиждаме промени в СФД.

Цитирана литература

- Големански, В. и др. (ред.) (2015). Червена книга на Република България, Том 2, Животни, БАН-МОСВ, София, 250 стр.
- Даскалова, Г., Шурулинков П., Ангелов И., Петров П. (2020). Птиците на Тунджанската хълмиста низина. Globe Edit 408 стр.
- Иванов, Б. (2011). Фауна на България. Т 30. Птици III. София
- Кавръкова, В., Димова, Д., Димитров, М., Цонев, Р., Белев, Т., Раковска, К. /ред./ (2009). Ръководство за определяне на местообитания от европейска значимост в България. Второ, преработено и допълнено издание. София, Световен фонд за дивата природа, Дунавско – Карпатска програма и федерация “ЗЕЛЕНИ БАЛКАНИ“
- Матеева, И., Стойчев, С., Василев, В., Плачийски Д., Янков, П., Сиердсема, Х. (2013). Проучване на гнездящите птици в защитени зони за птици от Натура 2000. Доклад. Обединение ЕКОНЕКТ.
- Матеева, И. и Янков, П. (2013). Характер на миграцията на 42 вида птици от българската орнитофауна според нивото на съвременните познания. Доклад, МОСВ, <http://natura2000.moew.government.bg/Home/Reports>.
- Мичев, Т. и Профиров, Л. (2010). Методически указания за провеждане на орнитологичен мониторинг и Методика за мониторинг на рещите се мигриращи птици. НСМБР – ИАОС.
- Мичев, Т., Симеонов, Д., Профиров, Л. (2012). Птиците на Балканския полуостров. Екотан, София, 296 с.
- Нанкинов Д. (2009) Изследвания върху фауната на България. Птици – Aves. София. 17-20 с.
- Нанкинов, Д. Н. (2012) Сведения о некоторых видах птиц в суровую зиму 1984/85 года в Болгарии (результаты анкетного опроса). Русский орнитологический журнал, 21(811).
- Нанкинов, Д., Дуцов, А., Николов, Б., Борисов, Б., Стоянов, Г., Градев, Г., Георгиев, Д., Попов, Д., Домусчиев, Д., Киров, Д., Тилова, Е., Николов, И., Иванов, И., Дичев, К.,

- Попов, К., Караиванов, Н., Тодоров, Н., Шурулинков, П., Станчев, Р., Алексов, Р., Цонев, Р., Далакчиева, С., Иванов, С., Марин, С., Стайков, С., Николов, С., Николов, Х. (2004). Численост на националните популации на гнездящите в България птици, Зелени Балкани, Пловдив.
- Нанкинов, Д., Симеонов, С., Мичев, Т., Иванов, Б. (1997). Фауна на България. Т.26. Aves, част II. С. АИ „Проф. М. Дринов“.
- Свенсон, Л. и др. 2013. Полеви определител на птиците на Европа, Северна Африка и Близкия Изток. БДЗП, София, 448 с.
- Симеонов, С., Т. Мичев, Д. Нанкинов. (1990). Фауна на България. Том 20. Aves, част I. София, Издателство на БАН. 350 стр.
- Симеонов, С., Т. Мичев (1991). Птиците на Балканския полуостров, издателство „Петър Берон“, 160.
- Симеонов С., Милчев Б. (1994) Проучване на бухала (*Bubo bubo* (L.)) в Странджа. I. Разпространение, местообитание и гнездова биология. - Екология. 26: 78-87.
- Стойчев С., Герджиков Г., Демерджиев Д., Борисов Б. (2008). Птиците на Сакар планина. София, 56 с.
- Христов, Й. и Н. Петков, (2013). Състояние на широкоразпространените видове птици в България 2005–2013 г. Българско дружество за защита на птиците. Природозащитна поредица. Книга 27 БДЗП. София.
- Чешмеджиев, С. и Петков, Н. (съст). (2014). План за действие за опазване на белооката потапница (*Aythya nyroca*) в България (2014–2023 г.). София, БДЗП: 61 с.
- Чешмеджиев С., Попгеоргиев, Г., Петров, Ц., Корнилев, Ю., Спасов, С., Стойчев С. (ред.). (2016). Белият щъркел в България през 2014-2015 г. БДЗП, Природозащитна поредица, книга 31, София, 60 с.
- Чешмеджиев, Св., Тодоров, Е. (2010). Доклад. Проучаване на мигриращи реещи и нереещи се птици на територията на Никополско плато. Свищов. 2010
- Чешмеджиев, С. и Христов, И. (2020). „Картиране на гнездящи птици в българо-румънския участък от плавателния път на река Дунав“. Доклад. ГеоМарин” ЕООД. 2020.
- Шурулинков, П. 2011. Горски водобегач. В: Големански, В. и др. (ред.) 2011. Червена книга на Република България. Том 2. Животни, с. 183. ИБЕИ – БАН & МОСВ, София.
- Шурулинков, П., Даскалова, Г., Делов, В., Далакчиева, С., Борисов, Б., Стоянов, Г., Ангелов, И., Цветков, П. (2015). Методика за мониторинг на гнездящите видове птици. НСМБР – ИАОС.
- Шурулинков, П., Цонев, Р., Николов, Б., Стоянов, Г., Асенов, Л. (2005) Птиците на Средна Дунавска равнина. София: 1-120.
- Шурулинков, П., Цонев, Р., Тодоров, Е. (2007). „Никополско плато“ – в Костадинова, И. и Граматиков, М. (ред.). Орнитологично важните места в България и Natura 2000. БДЗП, Природозащитна поредица, Книга 11, София, БДЗП, стр. 373-375.
- Янков, П. (отг. ред.). (2007) Атлас на гнездящите птици в България. Българско дружество за защита на птиците, Природозащитна поредица, книга 10. БДЗП, София. 679 стр.
- Янков, П., Г. Стоянов, Д. Рагъов. 2013. План за действие за опазването на ловния сокол (*Falco cherrug* Gray, 1834) в България, МОСВ, София, 91 с.

- Alivizatos, H., Kassinis, N. (2021). Diet of the Red-footed Falcon (*Falco vespertinus*) in Cyprus during autumn migration. *Ornis Hungarica* 2021. 29(1): 120–125
- Andone, G., H. Almasan, D. Rudu, L. Andone, E. Chirac, G. Sclarletescu (1969) Cercetare asupra pasarilorichiofage din delta Dunarii. *Inst. Cercet. Pisc. Studi si Cercetari* 27: 133–183.
- Bakaloudis, D., C. Vlachos, G. J Holloway. (1998). Habitat use by Short-toed Eagle *Circaetus gallicus* and their reptilian prey during the breeding season in Dadia Forest (north-eastern Greece). *Journal of Applied Ecology* 35(6): 821 – 828.
- Beaman, M., S. Madge. (1998). *The Handbook of Bird Identification for Europe and the Western Palearctic*.
- BirdLife International (2016) *Tringa ochropus*. The IUCN Red List of Threatened Species 2016: e.T22693243A86680632. <https://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2016-3.RLTS.T22693243A86680632.en>. Downloaded on 12 October 2021.
- BirdLife International (2017) *European birds of conservation concern: populations, trends and national responsibilities* Cambridge, UK: BirdLife International.
- BirdLife International (2021) *European Red List of Birds*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- Brackney A. W., T. A. Bookhout. 1982. Population Ecology of Common Gallinules in Southwestern Lake Erie Marshes. *Ohio J. Sci.*, 82(5): 229-237.
- BWPi, (2006). *The birds of the western Palearctic interactive, 2006 Upgra. ed. DVD Birdguides, Shrewsbury*.
- Cardador, L., E. Planas, A. Varea, S. Mañosa. (2012). Feeding behaviour and diet composition of Marsh Harriers *Circus aeruginosus* in agricultural landscapes. *Bird Study* 59(2):228-235
- Cauli F., P. Audisio, F. Petretti, G. Chiatante. (2021). Habitat suitability and nest-site selection of short-toed eagle *Circaetus gallicus* in Tolfa Mountains (Central Italy). *Journal of Vertebrate Biology*, 70(2):21014.1-14
- Cempulik P. 1993. Breeding ecology of the Moorhen *Gallinula chloropus* in Upper Silesia (Poland). *Acta Ornithologica*, 28 (2): 75-89.
- Cheshmedzhiev, S., Shurulinkov, P., Daskalova, G. (2019) Status and distribution of diurnal birds of prey and the black stork along the Bulgarian section of the Danube river, in: Shurulinkov, P., Hubenov, Z., Beshkov, S., Popgeorgiev, G. (Eds.), *Biodiversity of the Bulgarian-Romanian Section of the Lower Danube*. Nova Science Publishers, New York, p. 461.
- Cramp S., Simmons KEL (eds.) (1977) *Handbook of the Birds of Europe, the Middle East and North Africa*.vol.1–9. Oxford University Press.
- Crivelli, A. J., T. Nazirides, H. Jerrentrup. (1996). Action plan for the Pygmy Cormorant (*Phalacrocorax pygmeus*) in Europe. In: B. Heredia et al. 1996. *Globally Threatened Birds In Europe. Action Plans*. Council of Europe Strasbourg, France.
- Daskalova, G. & Shurulinkov, P. (2018). Characteristics of the hunting behavior of the Red-footed Falcon (*Falco vespertinus*) in South-Eastern Bulgaria. *ZooNotes* 125: 1-4
- Dimitrov, M., Michev, T., Profirov, L., Nyagolov, K. (2005). Waterbirds of Bourgas Wetlands. Results and Evaluation of the Monthly Waterbird Monitoring 1996-2002. *Bulgarian Biodiversity Fondation and Pensoft Publishers, Sofia-Moscow*, 160 pp.
- Elas M., Meissner W. (2019) High density of breeding Common Sandpipers *Actitis hypoleucos* in the Middle Vistula River, Poland. *Wader Study* 126(1): 67–68

- JDS4 (2019-2020) Scientific report: A shared analysis of the Danube river. <http://www.danubesurvey.org/jds4/publications/scientific-report>
- Ivanov, V. Iankov, P. Voev, Z. Georgiev, D. Profirov, L. Dimitrov, M. (2014). Списък на видовете птици в България към 31.12. 2014г. List of the birds recorded in Bulgaria (Bulgarian List). List of species (bunarco.org)
- Krone O., Treu G. (2018) Movement patterns of white-tailed sea eagles near wind turbines. The Journal of Wildlife Management, 82:1367–1375.
- Kambourova, N. (2005) The recent status of breeding bird communities of Srebarna Biosphere Reserve (NE Bulgaria). *Acrocephalus* 26 (125): 81–97.
- Lengyel Sz. (1998). Distribution and status of the Common Sandpiper (*Actitis hypoleucos*) and Little Ringed Plover (*Charadrius dubius*) along two rivers in North-Eastern Hungary. *Aquila* 103-104, p. 47-57.
- Madders M. (2003) Hen Harrier, *Circus cyaneus* foraging activity in relation to habitat and prey. *Bird Study*, 50 (1) 55-60, DOI: 10.1080/00063650309461290
- Maciorowski G., P. Zduniak, M. Bocheński, M. Urbańska, P. Kryl, M. Polakowski. (2021). Breeding habitats and long-term population numbers of two sympatric raptors—Red Kite *Milvus milvus* and Black Kite *M. migrans*— in the mosaic-like landscape of western Poland. *Journal of Ornithology*, 162:125–134.
- Message, S., Taylor, D. 2005. Waders of Europe, Asia and North America: Helm Field Guide. Helm, London.
- Michev T., Profirov L., Dimitrov M., Nyagolov K. (2004) The Birds of Atanasovsko Lake. Status and Checklist. Second edition. Bourgas Wetlands Conservation Series, 5, Bourgas, 2004
- Michev, T. Profirov., L.A., Michev, B.T., Hristov, L.A., Ignatov, A.L., Stoynov, E.H., Chipev, N.H. (2018) Long-term Changes in Autumn Migration of Selected Soaring Bird Species at Burgas Bay, Bulgaria. *Acta zool. bulg.*, 70 (1): 57-68.
- Michev T. & Profirov L. (2003) Mid-winter numbers of waterbirds in Bulgaria (1977 – 2001): Results from 25 years of mid-winter counts carried out at the most important Bulgarian wetlands. Pensoft Publishers, Bulgaria. 160 p.
- Nesterenko M. A. (2000) Habitat use of Whiskered tern (*Chlidonias hybrida*) in the Danube delta at breeding. *ODU Bulletin*, no. 5, pp. 172-175.
- Pigniczki, C., Nagy, T., Oláh, J., Nagy, G. G., Karcza, Z., & Schmidt, A. (2019). Breeding, dispersal, migration and conservation of the black-winged stilt (*Himantopus himantopus*) in Hungary. *Ornis Hungarica*, 27(2), 13.
- Sándor A.D., Alexe V., Marinov M., Doroşencu A., Domşa C., Kiss B. (2014) Nest-site selection, breeding success, and diet of white-tailed eagles (*Haliaeetus albicilla*) in the Danube Delta, Romania. *Turkish Journal of Zoology*, 38: 1-9.
- Sergio F. (2002) Density, nest sites, diet, and productivity of Common Buzzards (*Buteo buteo*) in the Italian Pre-Alps. *J Raptor Res.*, 36(1): 24-32. <https://sora.unm.edu/sites/default/files/journals/jrr/v036n01/p00024-p00032.pdf>
- Shurulinkov P., Cheshmedzhiev S., Daskalova G., Dinkov H., Kirov K., Hristov I., Kutsarov Y., Koev V., Michov S. (2019a) Recent data on the distribution and numbers of the water birds in the wetlands along the Bulgarian section of the Danube river, in: Shurulinkov, P., Hubenov, Z., Beshkov, S., Popgeorgiev, G. (Eds.), *Biodiversity of the Bulgarian-Romanian Section of the Lower Danube*. Nova Science Publishers, New York, p. 461.

- Shurulinkov P., Daskalova G., Cheshmedzhiev S., Kirov K., Koev V., Dinkov H., Hristov I., Nikolov I., Michov S., Kutsarov Y. (2019b) Heron and cormorant colonies along the Bulgarian-Romanian section of the Danube river: Status and trends, 2010-2014, in: Shurulinkov, P., Hubenov, Z., Beshkov, S., Popgeorgiev, G. (Eds.), Biodiversity of the Bulgarian-Romanian Section of the Lower Danube. Nova Science Publishers, New York, p. 461.
- Shurulinkov P., Daskalova G., Tzonev R. (2013). Breeding waterbirds in temporally flooded wetlands in northern Bulgaria. *Acta Zool.Bulgarica* 65(2): 207-215.
- Shurulinkov P., Hristov I., Hristov K., Nikolov I., Nikolov B., Velkov S., Dinkov H., Ralev A., Chakarov N., Ragyov D., Stanchev R. , Spassov L. , Hristova I. (2007). Birds of Dragoman marsh and Chepun hills, W-Bulgaria –checklist, status and recent development of water birds populations. *J.Balkan Ecology*, 10(3): 251-264.
- Shurulinkov P., Tsonev, R. (2009) Die Wasservogel der unteren Donau-Niederungen wahrend der Sommerflutten 2005 und 2006. *Ornithologische Mitteilungen*. 61 (10): 317-324.
- Štastný K., Hudec K. (2016) *Fauna CR. Ptaci –Aves*. 3, Academia, Praha 2016.
- Svensson L., Mullarney K., Zetterström D. (2009) *Collins Bird Guide, 2nd ed.* HarperCollins. p. 416.
- Tanferna A., L. López-Jiménez, J. Blas, F. Hiraldo, F. Sergio (2013) Habitat selection by Black Kite breeders and floaters: Implications for conservation management of raptor floaters. *Biological Conservation*, 160: 1-9.
- Todorov, E. Daskalova G., Shurulinkov P. (2015) Current Breeding Distribution and Conservation of White-tailed Eagle, *Haliaeetus albicilla* (L.) in Bulgaria. *Acta zool. bulg.*, 67 (1): 3-10.
- Turčoková L., Melišková M., Balážová M. (2016) Nest site location and breeding success of Common kingfisher (*Alcedo atthis*) in the Danube river system. *Folia Oecol*, 43, 74-82.
- Wilson M. W., D. Fernández-Bellon, S. Irwin, J. O’Halloran (2017). Hen Harrier *Circus cyaneus* population trends in relation to wind farms. *Bird Study*, 64 (1): 20–29. <http://dx.doi.org/10.1080/00063657.2016.1262815>
- Velevski M., Grubač, B. (2008). Distribution and estimation of the population size of the Short-toed Snake-eagle, *Circaetus gallicus* in Macedonia. *Proceedings of the III Congress of Ecologists of the Republic of Macedonia with International Participation, 06-09.10.2007, Struga*. Special issues of Macedonian Ecological Society, Vol. 8, Skopje.
- Vilches A., Miranda R., Arizaga J., Galicia D. (2012) Habitat selection by breeding Common Kingfishers (*Alcedo atthis* L.) in rivers from Northern Iberia. In *Annales de Limnologie-International Journal of Limnology* (Vol. 48, No. 3, pp. 289-294). EDP Sciences.
- Vlachos C. G. & Papageorgiou, N. K. (1994). Diet, Breeding Success, And Nest-Site Selection of The Short-Toed Eagle (*Circaetus gallicus*) In Northeastern Greece. *J Raptor Res.* 28(1): 39-42.
- Yalden D. W. (1986) The habitat and activity of Common Sandpipers *Actitis hypoleucos* breeding by upland rivers. *Bird Study* 33(3):214-222
- Ziesemer, F., & Meyburg, B. U. (2015). Home range, habitat use and diet of Honey-buzzards during the breeding season. *British Birds*, 108, 467-481.
- Zoltán, F., László, S. (1988). Contribution to the food biology of the Red-Footed Falcon (*Falco vespertinus*). *Aquila - Conservation of the Red-footed Falcon*. 174 -181pp.